

Liahona

**Pagdala og
Balik sa Uban
ngadto sa Pagtuo
ni Kristo, p. 12**

**Upat ka mga Leksyon
gikan sa Sagrado nga
Kakahoyan, p. 24**

**Pag-ila sa Katinuod
sa Pasko, p. 36**

**Alang sa Kurikulum
sa Kabatan-onan Unsaon
Ninyo Pagtabang ang
Bag-ong mga Kinabig, p. 50**

*“Ang pagpasalamat
mopatigbabaw bisan
unsa pa ang mahitabo
sa atong palibut.
Mopatigbabaw kini sa
kasagmuyo, kawalay
kadasig, ug kawalay
paglaum. Mobukhad
kini sama katahum
diha sa bugnaw
kaayo nga yuta sa
tingtugnaw ingon
man diha sa nindot
nga kainit sa ting-init.*

Presidente Dieter F. Uchtdorf,
Ikaduhang Magtatambag
sa Unang Kapangulohan,
“Mapasalamat sa Bisan
Unsang Kahimtang,” *Liahona*,
Mayo 2014, 76.

12

MGA MENSAHE

- 4 Mensahe sa Unang Kapangulohan: Pun-a ang Kalibutan sa Gugma ni Kristo**
Ni Presidente Dieter F. Uchtdorf
- 7 Mensahe sa Visiting Teaching: Ang Balaan nga Misyon ni Jesukristo: Prinsipe sa Kalinaw**

LABING IMPORTANTING MGA ARTIKULO

- 12 Pagtabang sa Uban nga Makakaplag og Hugot nga Pagtuo diha kang Kristo**
Ni Elder L. Tom Perry
Mahimo ninyong lig-unon inyong pagtuo karon ug motabang sa uban nga makabalik nga may lig-ong pundasyon sa pagtuo diha sa Manhuluwas.

ANAA SA HAPIN
Luyo: Paghulagway sa litrato pinaagi ni Matthew Reier. Sulod sa atubangan nga hapin: Imahe sa katungod sa pagkopya Johnér/offset.com.

- 18 Mga Pioneer sa Matag Yuta: Ang Simbahan sa Sweden— Pagtubo, Paglalin, ug Kalig-on**
Ni Inger Höglund
Bisan pa sa mga babag, ang Ginoo nagpadali sa Iyang buhat niining maanindot nga nasud.

- 24 Mga Leksyon gikan sa Sagradong Kakahoyan**
Ni Elder Marlin K. Jensen
Pinaagi sa pag-oberbar sa mga sumbanan sa pagtubo sa mga kahoy, kita makakat-on unsaon nato nga lig-ong magamot diha sa mahangtulong mga kamatuoran.

- 30 Ang Nawalang 500 Ka Tuig: Gikan ni Malaquias hangtud kang Juan Bautista**
Ni S. Kent Brown ug Richard Neitzel Holzapfel
Unsay nahitabo sa mga tuig tunga-tunga sa Daan ug Bag-ong Tugon?

- 36 Ang Reyalidad sa Pasko**
Ni Bishop Gary E. Stevenson
Atong ilhon nga ang bata nga natawo sa Bethlehem mao ang tinuod nga Manhuluwas.

MGA DEPARTAMENTO

- 8 Unsa ang Atong Gituohan: Ang Ikapulo Nakatabang sa Pagtukod sa Ginharian sa Dios**
- 10 Mga Pamalandong: Usa ka Milagro sa Pasko**
Ni Lindsay Alder
- 11 Ang mga Propeta sa Daang Tugon: Malaquias**
- 40 Mga Tingog sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw**
- 80 Hangtud Kita Magkita Pag-usab: Nasayud Ako nga Siya Buhi**
Ni Elder Melvin J. Ballard
Si Jesus mao ang atong nabanhaw nga Ginoo, ug Siya nagdapit ka-natong tanan sa pagduol ngadto Kaniya.

44

44 Ang Tubag sa Tanang Lisud nga mga Pangutana

Ni R. Val Johnson

Kon ang pagduha-duha mosugod sa pagtuhop sa inyong kasingkasing, hinumdumi kining lima ka baruganan.

Tan-awa kon inyo bang makit-an ang Liahona nga gitago dinhi niini nga isyu. Timaan: Sa unsang paagi ang mga hayop makatudlo kanato sa pagkamasulundon?

48 Ang Manluluwas ug ang Sakrament

Ni David L. Beck

"Buhata ninyo kini sa paghandum kanako," miingon ang Manluluwas samtang Iyang gipasiugda ang sakrament.

50 Unsay Bation nga Mahimong Bag-o nga mga Kinabig?

Ni Joshua J. Perkey

Pagkat-on kon unsaon ninyo pagtabang sa bag-ong mga kinabig nga maka-adjust sa ilang pagkamiyembro sa Simbahan.

54 Mga Pangutana ug mga Tubag

Unsay akong buhaton kon bugal-bugalan ko sa eskwelahan sa pagsunod sa mga sumbanan sa Simbahan?

56 Gikan sa Misyon: Walay mga Anghel nga Gikinahanglan

Ni Jeniann Jensen Nielsen

57 Poster: Paghimo og Luna

58 Asa Man Ko? Unsaon sa Pagdiskobre ug Pagpalambo sa Inyong Espirituhanong mga Gasa ug mga Talento

Ni Elder Mervyn B. Arnold

Unsay mahimong buhaton sa akong tiyo niadtong karaang piraso sa metal?

62 Unsaon sa Pagpangandam alang sa Ikaduhang Pag-anhi

Ni Elder Dallin H. Oaks

Unsay inyong buhaton kon nasa-yud mo nga ang Ginoo makigkita ninyo ugma?

63 Ang Akong Gasa sa Pasko

Ni Dustin Ward

Bisan tuod nabunyagan ko dihang otso anyos ko, wala gyud ko kasimba—hangtud adunay usa ka butang nga mahangturong nakausab sa akong kinabuhi.

64 Andam na nga Mopadayon sa Unahan

Ni Richard M. Romney ug Mickey Shimomiya

Pito ka 12 anyos nga mga bata naghigot unsay ilang gibati sa ilang pagbalhin gikan sa Primary ngadto sa Young Men o Young Women.

63

74

67 Linain nga Saksi: Namatay ug Nabanhaw ba Gayud si Jesus?

Ni Elder D. Todd Christofferson

68 Pagdala sa Primary ngadto sa Panimalay: Atong Hinumduman ug Simbahan ang Atong Manluluwas, si Jesukristo

Nila ni Erin Sanderson ug Jean Bingham

70 Yancy

Ni Elder Brent H. Nielson

Kon ang among kabayo nagmasulundon lang, magmalipayon unta ang iyang kinabuhi.

71 Atong Pahina

72 Mga Higala sa Tibuok Kalibutan: Ako si Minna gikan sa Sweden

Ni Amie Jane Leavitt

74 Ang Unang Pasko

Ni Jenn Wilks

Hinumdumi ang pagkatawo ni Jesus samtang inyong buhaton kining drama-drama.

76 Tan-awa ang Sulod!

Ni Sophia C.

77 Mga Tawo-tawo sa Kasulatan sa Daang Tugon: David ug Goliath

78 Para sa Gagmayng mga Bata: Usa ka Tipik sa Pasko Matag Adlaw

Ni Kate Strongin

Internasyonal nga magasin sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga giimprinta sa Cebuano

Ang Unang Kapanguloan: Thomas S. Monson, Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles:

Boyd K. Packard, L. Tom Perry, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen

Editor: Craig A. Cardon

Mga Adviser: Mervyn B. Arnold, Christoffel Golden, Larry R. Lawrence, James B. Martino, Joseph W. Sitati

Tigdumalang Direktor: David T. Warner

Direktor sa Operasyon: Vincent A. Vaughn

Direktor sa mga Magasin sa Simbahan: Allan R. Loyborg

Business Manager: Garff Cannon

Tigdumalang Editor: R. Val Johnson

Luyo-Luyo sa Tigdumalang Editor: Ryan Carr

Luyo-luyo sa Produksyon: Lisa C. López

Team sa Pagsulat ug Pag-edit: Brittany Beattie, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Lori Fuller, Garrett H. Garff, LaRene Porter Gaunt, Mindy Anne Leavitt, Michael R. Morris, Sally Johnson Odekirk, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Paul VanDenBerge, Marissa Widdison

Tigdumalang Direktor sa Art: J. Scott Knudsen

Direktor sa Art: Tadd R. Peterson

Team sa Pagdesinyo: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, Mandie M. Bentley, C. Kimball Bott, Thomas Child, Nate Gines, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Mark W. Robison, Brad Teare, K. Nicole Walkenhorst

Coordinator sa Intellectual Property:

Collette Nebeker Aune

Tigdumala sa Produksyon: Jane Ann Peters

Team sa Produksyon: Kevin C. Banks, Connie Bowthorpe Bridge, Julie Burdett, Bryan W. Gygi, Denise Kirby, Ginny J. Nilson, Gayle Tate Rafferty

Prepress: Jeff L. Martin

Direktor sa Pag-imprinta: Craig K. Sedgwick

Direktor sa Pagpang-apud-apod: Stephen R. Christiansen

Paghubad: Francisco M. dela Cruz

Ipadala ang subskripsyon, mga pangutana, ug mga taho ngadto sa *Dateline Philippines* sa *Liahona*, The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Temple Drive, Greenmeadows Subdivision, Quezon City 1110, Metro Manila, Philippines o sa P. O. Box 1505, Ortigas Center, Emerald Avenue, Pasig 1600, Metro Manila, Philippines. Numero sa telepono 635-9183. Presyo sa subskripsyon sa Pilipinas, P48 matag tuig, P4.00 matag gula, gawas sa mga espesyal nga isyu.

Isumiter ang mga manuskrito ug mga pangutana

online sa liahona.lds.org; kon ipadala ngadto sa *Liahona*, Room 2420, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; o i-e-mail sa: liahona@ldschurch.org

Ang *Liahona* (usa ka termino sa Basahon ni Mormon nga nagpasabot nga "kompas o direktor") gimantala sa Albanian, Armenian, Bislama, Bulgarian, Cambodian, Cebuano, Chinese, Chinese (simplified), Croatian, Czech, Danish, Dutch, English, Estonian, Fijian, Finnish, French, German, Greek, Hungarian, Icelandic, Indonesian, Italian, Japanese, Kiribati, Korean, Latvian, Lithuanian, Malagasy, Marshallese, Mongolian, Norwegian, Polish, Portuguese, Romanian, Russian, Samoan, Slovenian, Spanish, Swahili, Swedish, Tagalog, Tahitian, Thai, Tongan, Ukrainian, Urdu, ug Vietnamese. (Ang kasagad magkalahi sa pinulongan.)

© 2014 sa Intellectual Reserve, Inc. Tanang mga katungod gigahin. Gigamit sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nga may pagtugot. Gi-imprinta sa Tinipong Bansa sa Amerika.

Ang teksto ug biswal nga materyal diha sa *Liahona* mahimong kopyahan alang sa sulagma, dili pangkomersyo nga paggamit sa simbahan o panimalay. Ang biswal nga materyal dili mahimong kopyahan kon kini adunay mga pagdili diha sa linya sa kredito sa maong artwork. Ang mga pangutana kinahanglan ipadala ngadto sa Intellectual Property Office, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150, USA; e-mail: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:

December 2014 Vol. 17 No. 12. LIAHONA (USPS 311-480) Cebuano (ISSN 1096-5114) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$10.00 per year; Canada, \$12.00 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address *must* be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Post Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMIM 707.4.12.5). NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

Mga Ideya sa Family Home Evening

Kini nga isyu naglangkob og mga artikulo ug mga kalihokan nga mahimong magamit sa family home evening. Ang mosunod mao ang duha ka mga ideya.

"Unsay Bation nga Mahimong Bag-o nga mga Kinabig?" pahina 50: Ikonsiderar sa paghisgut uban sa inyong pamilya kabahin sa mga istorya sa pagkakabig nga gipakigbahin sa mga miyembro niining artikulo. Mahimo usab nga inyong basahon ang lista sa 10 ka mga hagit nga giatubang niadtong mga kinabig (anaa sa artikulo). Isip pamilya, ilha ang bag-ong mga miyembro sa inyong ward o branch o mga miyembro nga nagsugod nga maaktibo og balik sa Simbahan. Dayon magtinabangay sa pagmugna og plano nga higalaon kadtong mga miyembro ug mosuporta kanila samtang sila nangita og kalig-on nga mga maka-adjust sa sosyal ug kultural nga paagi ug molambo sa espirituhonog paagi.

"Atong Hinumduman ug Simbahan ang Atong Manluluwas, si Jesukristo" pahina 68, ug **"Ang Unang Pasko,"** pahina 74: Isaulog ang pagkatawo sa Manluluwas pinaagi sa pagpili sa usa sa daghang ideya sa kalihokan nga may tema sa Pasko niini nga isyu. Sama pananglit, mahimo ninyong guntingon ang mga kahon sa pahina 69 ug mohukom isip pamilya kon unsaon ninyo pagpakita ang inyong gugma para sa Manluluwas atol sa panahon sa Pasko ug sa tibuk tuig. Mahimo usab ninyong ikonsiderar ang paggamit sa script sa pahina 74 isip giya aron sa pagtabang sa inyong pamilya sa pagdrama-drama sa eksena sa pagkatawo ni Jesus. Kining duha ka kalihokan makatabang sa inyong mga anak nga makakat-on unsaon sa pag-focus ngadto sa Manluluwas panahon sa Pasko.

SA INYONG PINULONGAN

Ang *Liahona* ug ubang mga materyal sa Simbahan anaa sa daghang mga pinulongan sa languages.lds.org.

MGA HILISGUTAN NIINI NGA ISYU

Mga numero sa pahina nagrepresentar sa unang pahina sa artikulo.

Apostasiya, 30
Daang Tugon, 11, 30
Espirituhonog mga gasa, 58
Gugma, 4, 40, 50
Hugot nga Pagtuo, 12, 24, 44, 80
Ikaduhang Pag-anhi, 62
Ikapulo, 8
Jesukristo, 4, 7, 12, 36, 48, 57, 67, 68, 74, 80
Kalinaw, 7

Kalisdanan, 24, 54
Kamatayon, 40
Kasulatan, mga, 30
Misyonaryo nga buhat, 12, 18, 50, 56, 76
Pagduha-duha, mga, 44
Pagkabanhaw, 67
Pagkakabig, 42, 50, 63
Pagkamasulundon, 30, 54, 70
Pagpahiuli, 24

Pagpamatuod, 44
Pamilya, 10, 40, 42
Panaghigala, 50
Pasalamat, 10
Pasko, 4, 10, 36, 40, 42, 43, 57, 63, 74, 76, 78
Pioneer, mga, 18
Sakrament, 48
Serbisyo, 4, 10, 12, 41, 43, 56, 78
Sweden, 18, 72

**Ni Presidente
Dieter F. Uchtdorf**

Ikaduhang Magtambag sa Unang Kapangulohan

PUN-A ANG KALIBUTAN SA GUGMA NI KRISTO

Kon kita maghunahuna kabahin sa Pasko, kita kanunay maghunahuna sa paghatag ug pagdawat og mga gasa. Ang mga gasa mahimong kabahin sa gihambin nga tradisyon, apan kini makapahilayo usab sa yanong kahulugan sa panahon sa Pasko ug makapugong kanato sa pagsaulog sa pagkatawo sa Manluluwas sa makahuluganong paagi.

Nasayud ko gikan sa personal nga kasinatian nga ang labing mahinumduman nga panahon sa Pasko mao kadtong gisaulog sa pinakayano nga paagi. Ang mga gasa panahon sa akong pagkabata siguradong simple lang kon ikompara sa karon. Usahay nakadawat ko og giayo nga sinina o usa ka parisian nga gwantis o medyas. Kahinumdom ko og usa ka espesyal nga Pasko nga gihatagan ko sa akong igsoong lalaki og kahoy nga kutsilyo nga iyang gikulit.

Dili kinahanglan ang mahalong mga gasa aron mahimong makahuluganon ang Pasko. Napahinumduman ko sa istorya ni Elder Glen L. Rudd, kinsa miserbisyo isip sakop sa Seventy gikan 1987 hangtud 1992. Usa ka adlaw sa wala pay Pasko daghang tuig na ang milabay, samtang nagdumala siya sa balay tipiganan sa bishop, iyang nahibaloan gikan sa usa ka eklesyastikanhon nga lider kabahin sa nanginahanglang pamilya nga bag-ohay lang mibalhin sa siyudad. Sa dihang mibisita siya ngadto sa ilang gamayng apartment, iyang nakaplagan ang usa ka batan-ong single mother nga adunay upat ka anak nga wala pay mga 10 anyos.

Dako gyud ang panginahanglan sa pamilya nga ang ilang inahan dili makapalit og mga ikadali o gasa para sa iyang mga anak niadtong Paskoha—dili gani siya makapalit og Christmas tree. Si Brother Rudd nakig-istorya sa pamilya ug nahibaloan nga ang tulo ka gagmayng mga babaye ganahan kaayo og manika o stuffed toy nga hayop. Sa dihang iyang gipangutana ang sayis anyos nga anak nga

lalaki kon unsa iyang gusto, ang gigutom nga bata mitubag, “Ganahan ko og usa ka panaksan nga oatmeal.”

Gisaaran ni Brother Rudd ang batang lalaki og oatmeal ug uban pa. Dayon miadto siya sa balay tipiganan sa bishop ug nanguha og pagkaon ug ubang mga suplay aron matubag ang dinalian nga mga panginahanglan sa pamilya.

Niana gyung buntaga usa ka manggihatagon nga Santos sa Ulahing mga Adlaw mihatag kaniya og 50 dolyares “para sa tawo nga nanginahanglan.” Gamit kadto nga donasyon, gipundok ni Brother Rudd ang tulo sa iyang mga anak ug nag-Christmas shopping—iyang mga anak nagpili og mga duwaan para sa mga bata nga nanginahanglan.

Human gikargahan ang sakyanan og pagkaon, sinina, mga gasa, Christmas tree, ug pipila ka dekorasyon, ang pamilyang Rudd miadto sa apartment sa pamilya. Didto ilang gitabangan ang inahan ug iyang mga anak sa pagpahiluna sa Christmas tree. Dayon ilang gibutang ang mga regalo ubos niini ug gihatagan ang batang lalaki og usa ka dakong putos sa oatmeal.

Nakahilak ang inahan, nalipay ang mga bata, ug silang tanan nanganta og awit sa Pasko. Nianang gabhiona ang pamilyang Rudd nagpundok para panihapon, nagpasalamat nga sila nakahatag og kalipay sa Pasko ngadto sa laing pamilya ug nakatabang sa gamayng bata nga nakadawat og usa ka panaksan nga oatmeal.¹

Si Kristo ug ang Diwa sa Paghatag

Hunahunaa ang yano apan makahuluganong paagi sa pagpasidungog sa Langitnong Amahan sa pagkatawo sa Iyang Anak. Nianang balaanong gabii, ang mga anghel wala magpakita ngadto sa mga adunahan apan ngadto sa mga tigbalantay og karnero. Ang batang Kristo wala matawo sa usa ka mansyon apan sa usa ka pasungan. Siya wala giputos og panapton nga sida apan giputos sa mga bakbak.

LUTRATO SA MGA BITOON PINAAGI SA ALEXANDRIUM7915STOCK/THINKSTOCK, SA YUTA PINAAGI SA STOCKBYTE SA PANAKSAN PINAAGI SA SEREGAMISTOCK/THINKSTOCK, SA OATMEAL PINAAGI SA USAISON/STOCK/THINKSTOCK, SA KUTSARA PINAAGI SA OKEAN/STOCK/THINKSTOCK

Ang kayano nianang unang Pasko nag-una nga timaan sa kinabuhi sa Manluluwas. Bisan Siya ang naglalang sa yuta, nagpuyo nga harianon ug mahimayaon, ug nagbarug sa tuo nga kamot sa Amahan, Siya nagpakatawo sa kalibutan isip bata nga nagsalig sa uban. Ang Iyang kinabuhi usa ka sundanan sa yanong pagkahamili, ug Siya nakig-uban sa kabus, sa masakiton, sa masulub-on, ug sa nabug-atan.

Bisan tuod Siya usa ka hari, dili importante Kaniya ang pasidungog ni bahandi sa katawhan. Ang Iyang kinabuhi, Iyang mga pulong, ug Iyang matag adlaw nga mga kalihokan mga nindot kaayong ehemplo sa yano apan halawum nga dignidad.

Si Jesus ang Kristo, kinsa hingpit nga nasayud unsaon sa paghatag, nagpakita nato sa sumbanan sa pagkamahinatagon. Para niadtong mga kasingkasing nga napuno sa

kamingaw ug kasubo, Siya nagdala og kalooy ug kahupayan. Para niadtong mga lawas ug hunahuna nga nagkasakit ug nag-antus, Siya nagdala og gugma ug pag-alim. Para niadtong

mga kalag nga nabug-atan sa sala, Siya nagtanyag og paglaum, pagpa-saylo, ug pagtubos.

Kon ang Manluluwas anaa uban nato karon, ato Siyang makaplagan sa dapit kon asa Siya kanunay—nangalagad ngadto sa maaghub, sa masulub-on, sa mapainubsanon, sa nahingawa, ug sa kabus sa espiritu. Niining panahon sa Pasko ug sa kanunay, unta kita mohatag og gasa ngadto Kaniya pinaagi sa paghigugma sama sa Iyang paghigugma. Unta kita mohinumdom sa mapainubsanong dignidad sa Iyang pagkatawo, mga gasa, ug kinabuhi. Ug unta kita, pinaagi sa atong yano nga mga buhat sa pagkamabination, gugmang putli, ug kalooy, mopuno sa kalibutan sa kahayag sa Iyang gugma ug gahum sa pag-alim. ■

MUBO NGA SULAT

- 1. Tan-awa sa Glen L. Rudd, *Pure Religion: The Story of Church Welfare since 1930* (1995), 352-53; tan-awa usab sa Glen L. Rudd, "A Bowl of Oatmeal," *Church News*, Dis. 2, 2006, 16.

PAGTUDLO NIINI NGA MENSAHE

Si Presidente Uchtdorf nagtudlo nga kinahanglan natong sundon ang sumbanan sa pagkamahinatagon sa Manluluwas. Ikonsiderar sa pagpangutana sa mga tawo nga inyong bisitahan sa paghingalan og gasa nga gihatag sa Manluluwas ngadto kanila, ug hisguti kon unsaon nila paggamit niana nga gasa sa pagserbisyo sa uban. Sama pananglit, kon ang usa ka miyembro napanalanginan nga nabansay sa musika, siya mahimong manaygon ngadto sa mga silingan. Mahimo mong mag-ampo nga magluhod uban niadtong inyong gibisitahan, mangamuyo og inspirasyon kon unsa nga gasa ang ipakigbahin, unsaon sa pagpakigbahin niini, ug kang kinsa. I-follow up ang bisan unsang inspirasyon nga inyong nadawat.

Alang sa mga ideya sa pagtudlo niini nga mensahe ngadto sa kabatan-onan ug mga bata, tan-awa sa pahina 6.

KABATAN-ONAN

Pagkat-on gikan sa Kasinatian sa Uban

Si Presidente Uchtdorf nagsulti gikan sa personal nga kasinatian sa dihang siya nagtudlo nga “ang labing mahinumduman nga panahon sa Pasko mao kadtong gisaulog sa pinakayano nga paagi.” Daghan kita og makat-unan gikan sa mga katigulangan; daghang mga hamtong ang nakasinati sa gubat, walay trabaho, kasakit, o uban pang mga pagsulay.

Hangyoa ang mga tigulang nga miyembro sa inyong ward o branch sa pagsaysay sa ilang pinakamakahuluganon nga Pasko. Mahimo ninyong isulat ang ilang mga istorya. Pagkat-on gikan sa ilang ehemplo pinaagi sa pag-focus karong Paskoha nga mas mobuhat og kinasingkasing nga pagserbisyo ug paghinumdom sa Manluluwas.

MGA BATA

Mga Gasa gikan ni Jesukristo

Pipila ka mga tawo naggamit og Christmas tree sa pagsaulog sa pagkatawo ni Jesukristo. Usahay ang mga tawo mobutang og mga gasa para sa uban ubos niini. Unsa nga mga gasa ang gihatag sa Manluluwas nganha kaninyo? Basaha ang kasulatan sa ubos ug kolori ang gasa. Makahatag kamo og gasa ni Jesus pinaagi sa pagpangita og paagi sa pagtabang sa uban.

Tun-i sa mainampuong paagi kini nga materyal ug tinguhaa nga masayran kon unsa ang ipakigbahin. Sa unsang paagi ang pagsabut sa kinabuhi ug misyon sa Manluluwas makadugang sa inyong pagtuo diha Kaniya ug makapanalangin niadtong inyong giamuma pinaagi sa visiting teaching? Alang sa dugang nga impormasyon, adto sa reliefsociety.lds.org.

Ang Balaan nga Misyon ni Jesukristo: Prinsiphe sa Kalinaw

Kini kabahin sa sunod-sunod nga Mensahe sa Visiting Teaching nga naghulagway sa mga aspeto sa misyon sa Manluluwas.

“Ang Manluluwas mao ang tinubdan sa tinuod nga kalinaw,” miingon si Elder Quentin L. Cook sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles. “Bisan sa pagsulay sa kinabuhi, tungod sa Pag-ula ug grasya sa Manluluwas, ang matarung nga pagpuyo pagagantihan og personal nga kalinaw.”¹ Ang pagsabut nga si Jesukristo mao ang Prinsiphe sa Kalinaw makatabang kanato sa pagkaplag og kalinaw sa kaugalingon ug paglambo sa atong pagtuo diha Kaniya.

Si Jesukristo miingon: “Gisulti ko kini kaninyo aron nga dinhi kanako makabaton kamo og kalinaw. Dinhi sa kalibutan aduna kamoy kagul-anan: apan sumalig kamo; gidaug ko na ang kalibutan” (Juan 16:33). Nagpamatuod sa kamatuoran, si Linda S. Reeves, ikaduhang magtatambag sa kinatibuk-ang kapangulohan sa Relief Society,

miingon: “Ang Ginoo nagmaloloy-on kanako ug mitabang kanako nga mogaan ang akong mga alantuson. Mitabang Siya kanako nga mobati og tumang kalinaw.”²

Si Elder Richard G. Scott sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mitudlo: “Ang nindot nga lugar . . . niana nga kalinaw mao ang atong kaugalingong panimalay, diin atong gibuhat ang tanan sa paghimo ni Ginoong Jesukristo nga mao ang sentro.”³

Dugang nga mga Kasulatan

Isaias 9:6; Lucas 2:14; Juan 14:27; 1 Nephi 13:37; Doktrina ug mga Pakigsaad 59:23

MUBO NGA MGA SULAT

1. Quentin L. Cook, “Personal nga Kalinaw: Ang Ganti sa Pagkamatarung,” *Liahona*, Mayo 2013, 35.
2. Linda S. Reeves, “Kuhaa ang mga Panalangin sa Inyong mga Pakigsaad,” *Liahona*, Nob. 2013, 120.
3. Richard G. Scott, “Alang sa Kalinaw sa Panimalay,” *Liahona*, Mayo 2013, 29.

Hugot nga Pagtuo, Pamilya, Kahupayan

Gikan sa mga Kasulatan

Si Isaias nanagna sa pagkatawo ni Jesukristo, ang Prinsiphe sa Kalinaw (tan-awa sa Isaias 9:6). Sa Amerika, si Samuel ang Lama-nite namulong sa mga timailhan nga mahitabo sa pagkatawo ni Kristo iniglabay sa lima ka tuig (tan-awa sa Helaman 14:3, 5). Sa nagkaduol na ang gipanagna nga adlaw, ang mga dili tumutuo mihulga nga patyon ang tanang mga Kristyano kon kining mga timailhan dili mahitabo. Si propetang Nephi “nangamuyo pag-ayo ngadto sa Ginoo sa tibuok adlaw; ug tan-awa, ang tingog sa Ginoo miabut nganha kaniya, nag-ingon: . . . Pagkaugma moabut ako diha sa kalibutan” (3 Nephi 1:12–13). Ang mga timailhan natuman, ug uban sa pagkatawo ni Kristo, “ang mga katawhan misugod na usab sa pagbaton og kalinaw sa yuta” (bersikulo 23).

Sa Betlehem, si Maria “[nanganak sa] iyang panganay nga usa ka lalaki, ug kini iyang giputos sa mga babak, ug gipahigda sa pasungan” (Lucas 2:7).

Ikonsiderar Kini

Sa unsang paagi ang Manluluwas nakahatag og kalinaw sa inyong kinabuhi?

ANG IKAPULO NAKATABANG SA PAGTUKOD SA GINGHARIAN SA DIOS

Kita nagtuo sa paghatag sa ikapulo sa atong kinitaan ngadto sa Ginoo aron sa pagtabang og tukod sa Iyang gingharian. Ang balaod sa ikapulo nagmando nga kita mosakripisyo sa pipila sa atong materyal nga mga butang aron makatagamtam og mas dakong espirituhanong panalangin.

Ang baruganan sa ikapulo gibuhat na sukad ang ebanghelyo unang gitudlo dinhi sa kalibutan. Sama pananglit, si Abraham mibayad og ikapulo ngadto ni Melchizedek nga high priest (tan-awa sa Genesis 14:18–20). Ang Ginoo mimando kang Moises sa pagtudlo sa mga tawo kabahin sa ikapulo (tan-awa sa Levitico 27:30–34). Sa wala madugay, sa dihang ang Manluluwas mibisita sa mga Nephite, Iyang gihatag kanila ang balaod sa ikapulo (tan-awa sa 3 Nephi 24). Ug sa atong panahon, Iyang gipahiuli kini

nga sugo pinaagi ni Propeta Joseph Smith (tan-awa sa D&P 119).

Sa pagtuman niining sugo, atong ihatag ang ikapulo sa atong kinitaan ngadto sa Ginoo pinaagi sa lokal nga mga lider sa priesthood. Ang mga pundo ipadala ngadto sa punoang buhatan sa Simbahan, diin ang konseho nga gilangkuban sa Unang Kapangulohan, Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, ug ang Presiding Bishopric motino kon unsaon paggamit ang sagradong pundo (tan-awa sa D&P 120).

Ang ikapulo makapahimo sa Simbahan sa pagtukod ug pagmentinar sa mga templo ug meetinghouse, pagsuporta sa mga seminary ug institue, pagsangkap og mga materyal para sa mga miyembro sa Simbahan, ug sa pagmintinar sa misyonaryo, templo, ug buhat sa family history.

Kita nagtuo sa kinasingsing kasing nga

pagbayad sa ikapulo, “kay ang Dios nagahigugma sa malipayong maghahatag” (2 Mga Taga-Corinto 9:7). Ang pagbayad sa ikapulo usa ka paagi nga kita makatabang sa pagtukod sa gingharian sa Dios dinhi sa kalibutan ug sa pagpakita og pasalamat sa Langitnong Amahan sa pagpanalangin sa unsay anaa kanato. Apan ang pagbayad sa ikapulo makahatag og mas daghang panalangin sa atong kinabuhi. Sama sa gitudlo ni Malaquias: “Dad-a ninyo ang tibuok nga ikapulo ngadto sa balay nga tipiganan, aron nga adunay kalan-on diha sa akong balay ug pinaagi niini sulayi ninyo ako karon, nagaingon ang Ginoo sa mga panon, kon dili ba buksan ko kaninyo ang mga tamboanan sa langit, ug buboan ko kamo sa panalangin, sa pagkaagi nga wala na unyay dapit nga igong kabutangan sa pagdawat niini” (Malaquias 3:10). Maangkon ang espiritwal ug temporal nga mga panalangin niadtong mobayad og matinuorong ikapulo, bisan gamay og kantidad. ■

Alang sa dugang impormasyon, tan-awa sa Genesis 28:20–22; Malaquias 3:8–11; ug kapitulo 12 sa Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Lorenzo Snow (2012).

MGA PANALANGIN SA PAGBAYAD SA IKAPULO

“Ang ikapulo mopalambo og mosulay sa atong hugot nga pagtuo. Pinaagi sa pagsakripisyo ngadto sa Ginoo sa unsay atong gihunahuna nga atong gikina-

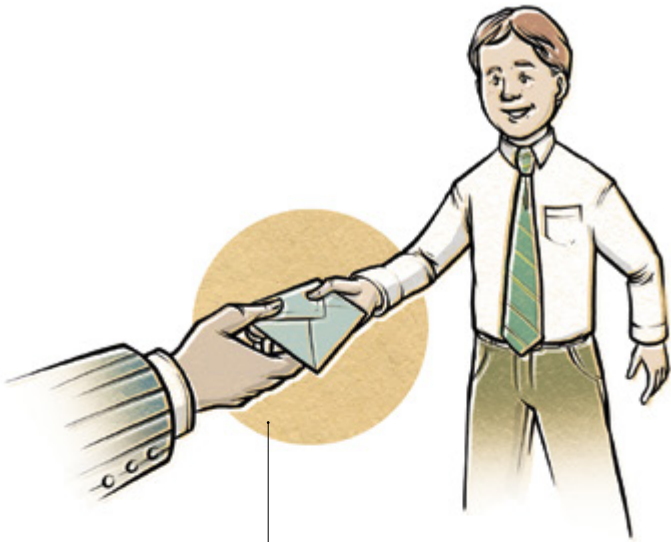
hanglan o ganahan alang sa atong kaugalingon, makakat-on kita sa pagsalig kaniya. Ang atong hugot nga pagtuo kaniya naghimo nga posible sa paghupot sa mga pakigsaad sa templo ug sa pagdawat sa mahangturong mga panalangin sa templo. . . .

“Ang ikapulo nagtudlo usab kanato sa pagkontrol sa atong mga tinguha ug mga gana alang sa mga butang niini nga kinabuhi. Ang pagbayad sa ikapulo nag-awhag kanato nga mahimong matinuoron sa atong mga pagtagad sa atong isigkatawo. Nakakat-on kita sa pagsalig nga kon unsay gihatag ngari kanato, pinaagi sa mga panalangin sa Ginoo ug sa atong makugihon nga paningkamot, igo na alang sa atong mga panginahanglan. . . .

“Ngadto niadtong motuman sa balaod sa ikapulo sa matinud-anon

ug matinuoron nga paagi, ang Ginoo misaad og kabuhong sa mga panalangin. Pipila niini nga mga panalangin mga temporal, ingon nga ang mga ikapulo mga temporal. Apan sama sa dayag nga pisikal nga mga ordinansa sa bunyag og sakrament, ang sugo sa pagbayad og ikapulo nagkinahanglan og temporal nga sakripisyo, nga sa katapusan, makahatag og dagko nga espirituhanong mga panalangin.”

Elder Robert D. Hales sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Ikapulo: Usa ka Pagsulay sa Hugot nga Pagtuo nga adunay Mahangturong nga mga Panalangin,” *Liahona*, Nob. 2002, 27.

Ang ikapulo ug ubang mga donasyon ihatag ngadto sa Ginoo pinaagi sa usa ka sakop sa inyong bishopric o kapangulohan sa branch.

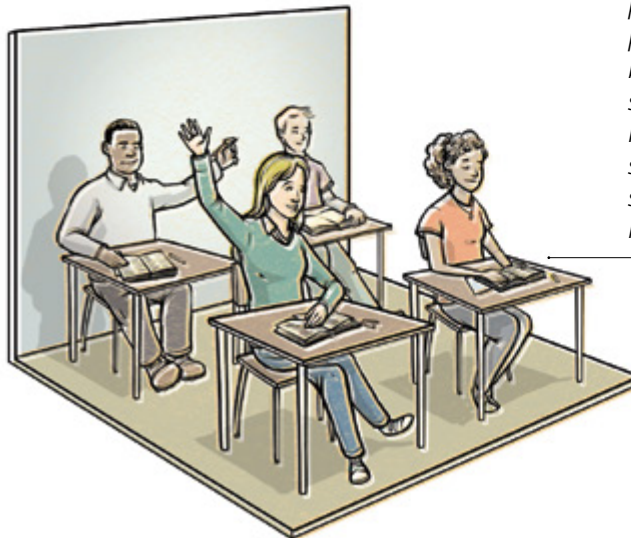
Ang ikapulo gamiton sa pagtukod ug pagmentinar sa mga templo ug mga meetinghouse.

Ang mga pundo sa ikapulo ipadala gikan sa mga ward ug branch ngadto sa punoang buhatan sa Simbahan, diin usa ka konseho nga naglakip sa Unang Kapangulohan motino kon unsaon sa paggamit kining sagradong mga pundo.

Ang ikapulo gamiton para sa paghubad ug pagmantala sa mga kasulatan ug mga materyales sa leksyon.

Ang ikapulo makatabang sa pagbayad alang sa pag-edukar sa mga batan-ong miyembro sa mga eskwelahan nga gipanag-iya sa Simbahan, sa seminaries, ug institutes of religion.

USA KA MILAGRO SA PASKO

Ni Lindsay Alder

Nagpitik pa iyang kasingkasing. Dili na sama ka himsog sa wala pa siya giatake sa kasingkasing. Apan nagpitik pa gihapon kini.

Ang akong kasingsing mibati og kainit karong gabhiuna. Sigurado nga nasakitan, nasagmuyo. Apan mainiton sa maayong paagi. Mibati ko og dakong pasalamat—lalum ug masanapon nga pasalamat nga daw adunay bag-ong luna nga gihimo diha sa akong kalag alang niini, pasalamat nga hilabihan ug personal kaayo nga dili mohunong sa pagdagayday ang akong mga luha diha sa aping. Nagginhawa pa gihapon akong bana. Madungog ko kini, lalum ug hinay.

Mga duha lang ka oras ang milabay,

mihigda ko sa iyang higdaanan sa ospital, gibaliwala ang mga hinayng patid sa masuso diha sa akong tiyan, ug nakakita og dapit sa iyang dughan taliwala sa mga wire nga gibutang niini diin akong mapahiluna akong ulo. Ang pagpaminaw sa pinitik sa iyang kasingkasing mao ang usa ka kasinatian nga dili gyud nako makalimtan.

Nagpitik pa iyang kasingkasing. Dili na sama ka himsog sa wala pa siya giatake sa kasingkasing. Apan nagpitik pa gihapon kini.

Ang kahayag sa mga suga sa Pasko

nga nakalinyang gibitay diha sa kwarto nakahatag nako og kalinaw sa daghang paagi. Ang kahayag niini nakamugna og palibut nga makahupay, apan ang tinuoray nga kalinaw nagagikan sa kasayuran nga ang tinuod nga mga higala andam nga miusab sa ilang mga plano para sa Bisperas sa Pasko aron sa pagpanindot sa kwarto nga balhinan ni Brian gikan sa intensive care unit. Ang tulo ka pye (1m) nga Christmas tree nagbarug sa may bintana isip simbolo sa ilang gugma.

Unsaon nako pagpasalamat sa akong mga higala? Masayud ba sila kon unsa nako sila ka kinahanglan ug unsa kadako sa akong pasalamat? Samtang nagtutok ko sa pag-atiman sa akong bana, sila nag-atiman sa akong mga anak, naglimpyo sa akong balay, nagbutang og pagkaon sa refrigerator, nanlaba, nagputos og regalo para namo sa Pasko, ug mipabati sa ilang gugma ngari nako pinaagi sa ilang mga gakos, panihapon, mga regalo nga kard, kwarta, mga tawag diha sa telepono, mga text, mga email, mga mensahe, mga bag sa cinnamon-scented pine cones, ug maleta nga puno og mga dekorasyon. Sila mihilak uban nako ug nag-ampo ug nagpuasa. Ug sa pagbuhat niining tanan, ilang gihatag kanako ang labing bililhon nga gasa nga ilang mahatag: ilang panahon. Gihiguma ko silang tanan!

Mora og makatulog ko og tarung karong gabhiuna, kay napuno ko sa walay katapusang pasalamat alang kanilang tanan.

Apan dako gyud akong pasalamat ngadto sa Ginoo para sa kinabuhi sa akong bana—iyang lalum nga pagginhawa, iyang nagpitik nga kasingkasing, iyang buhi nga lawas ug kalag. Ang iyang kinabuhi mao ang akong milagro sa Pasko. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa North Carolina, USA.

MALAQUIAS

"[Si Jesus] misugo kanila nga sila kinahanglan nga mosulat sa mga pulong nga gihatag sa Amahan ngadto kang Malaquias" (3 Nephi 24:1).

Ang akong ngalan nagpasabut nga "akong mensahero," ug tungod niini akong gipamulong ang "palas-anon sa pulong ni Jehova."¹ Sa akong panahon, mga 450 ka tuig sa wala pa matawo si Kristo,² daghang mga Judeo ang nawad-an og kadasig ug mihunong sa pagpuyo nga matarung.³ Ang Ginoo nagbadlong kanila pinaagi sa akong mga pagtulun-an.

Ang mga pari nga Judeo gikan sa tribo ni Levi sa kasagaran gipahinungod sa pagpahigayon sa mga ordinansa, apan dautan ang mga Levite sa akong panahon. Dili sila mapa-salamaton, dili motahud sa Dios, ug mihalad og hugaw nga mga tinapay ug dili hingpit nga mga mananap nga isakripisyo.⁴ Wala na nila sunda ang pakigsaad sa priesthood nga gihimo sa Dios ngadto kang Levi.

Ang mga tawo—dili lang mga pari—mga dautan usab. Sila nagminyo gawas sa pakigsaad, gibuwagan ang ilang mga asawa nga ilang giminyoan dihang batan-on pa sila, ug dili mobayad sa ilang mga ikapulo ug mga halad.⁵

Apan bisan pa sa pamulong sa Ginoo batok niining dautang mga binuhatan, Siya andam sa pag-pasaylo tungod kay Iyang gihigugma

ang Iyang mga tawo: "Bumalik kamo kanako; ug ako mobalik nganha kaninyo."⁶ Usa ka paagi nga mobalik ngadto sa Ginoo mao ang pagdala sa "tibuok nga ikapulo ngadto sa balay nga tipiganan."⁷

Ang mga tawo mireklamo, "Walay kapuslanan ang pag-alagad sa Dios: . . . ang nanagbuhat sa kadautan ginatukod [sa pagkamauswagon],"⁸ apan akong gitudlo nga ang ngalan niadtong "may kahadlok sa Ginoo . . . ug nga nanagpalandong sa iyang ngalan" nasulat sa "basahon sa handumanan."⁹

Nanagna usab ko nga sa Ikaduhang Pag-anhi sa Ginoo, ang dautan "mangahimong tuod sa balili" apan alang niadtong nahadlok sa Iyang ngalan "ang Adlaw sa pagkamatarung

mosubang nga adunay kaluwasan sa iyang mga pako."¹⁰

Ako nanagna nga sa dili pa ang Ikaduhang Pag-anhi, si propeta Elijah mopahiuli sa mga yawe sa priesthood nga "[mopabalik sa] kasingkasing sa mga amahan ngadto sa mga bata, ug ang kasingkasing sa mga bata ngadto sa ilang amahan."¹¹

Pinaagi sa akong mga pagtulun-an, atong makita nga ang Ginoo naghinumdom sa Iyang katawhan ug nagtuman sa Iyang mga saad ngadto sa Iyang matinud-anong mga anak. Gusto niya nga kita makabaton og pagtuo niining mga saad ug, pinaagi sa paghinulsol, mobalik ngadto Kaniya.¹² ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Malaquias 1:1.
2. Tan-awa sa Ang Giya ngadto sa mga Kasulatan, "Malaquias," 154.
3. Tan-awa sa *Old Testament Seminary Student Study Guide* (2002), 193.
4. Tan-awa sa Malaquias 1: 2, 6–14; tan-awa usab sa *Old Testament Instructor's Guide, Religion 301–2* (1994), 109–110.
5. Tan-awa sa Malaquias 2:11, 14–16; 3:8.
6. Malaquias 3:7.
7. Malaquias 3:10; tan-awa usab sa LeGrand Richards, "The Second Coming of Christ," *Ensign*, Mayo 1978, 75.
8. Malaquias 3:14–15.
9. Malaquias 3:16.
10. Malaquias 4:1–2.
11. Malaquias 4:6; tan-awa usab sa Doktrina ug mga Pakigsaad 110.
12. Tan-awa sa *Old Testament Teacher Resource Manual* (2003), 215.

**Ni Elder
L. Tom Perry**

Sa Korum sa
Napulog Duha ka
mga Apostoles

PAGTABANG SA UBAN NGA MAKAKAPLAG OG Hugot nga Pagtuo diha kang Kristo

Hagiton ko kamo sa pagtabang sa mga anak sa Dios nga makabalik sa ilang Kristyanong pagtuo ug sa lig-ong relihiyusong sukaranan nga mahinungdanon kaayo para sa kalinaw sa hunahuna ug sa tinud-anay nga kalipay.

Si Pope Benedict XVI, namalandong sa nagkahuyang nga Kristyanong mga simbahan sa Europe, Australia, ug Estados Unidos, miingon, “Wala nay ebidensya para sa panginahanglan sa Dios, gani ni Kristo.” Siya midugang, “Ang gitawag nga tradisyonal nga mga simbahan ingon og nagkawala na.”¹

Wala na kita magbuhat sa tradisyonal nga pagsimba. Mas daghang tawo ang miingon nga sila espirituhanon kaysa relihiyuso. Kon ang usa ka pagtulun-an mo-haum sa ilang estilo sa kinabuhi, ila kining dawaton ug mahimong kabahin sa ilang pagtuo. Apan kon dili, magmugna sila og ilang kaugalingong hinimo sa tawo nga pagtuo. Ang pagtuo ug pagka-espirituhanon gilantaw karon isip mga produkto. Ang pagka-materyalismo mibuntog ug mihulip sa Dios.

Isip mga Santos sa Ulahing mga Adlaw, ang atong mga tingog kinahanglang madungog sa pagpakigbatok niining delikadong uso nga gidesinyo sa pagpawala sa pagtuo sa katawhan. Ang Basahon ni Mormon kadaghan nagpasidaan kanato kabahin sa paghulip sa atong pag-salig sa Dios sa mga butang nga dili molungtad. Naghulagway sa usa ka panahon diin daghang mga Nephite ang hinay-hinayng nahilayo sa ilang pagtuo, si Mormon miingon: “Sila mitubo sa pagkamapagarbuhon, nga gibayaw diha sa ilang mga kasingkasing, tungod sa ilang hilabihan ka daghan nga mga katigayunan; busa sila mitubo nga adunahan diha sa ilang kaugalingon nga panan-aw, ug dili mamati sa mga pulong [sa propeta], sa paglakaw nga matarung atubangan sa Dios” (Alma 45:24).

Ang pinakama-ayong pagka-rekord nga kamatuoran sa tanang kasaysayan mao ang pagkatawo ug mision ni Gino-ong Jesukristo dinhi sa yuta.

Ang mga sakripisyo gisugdan dinhi sa yuta isip ordinansa sa ebanghelyo, nga himoon ug ipahigayon pinaagi sa awtoridad sa priesthood, nagpakita sa umaabut nga sakripisyo sa Anak sa Tawo, kinsa motugyan kinsa sa Iyang kinabuhi para sa mga sala sa kalibutan.

Samtang inyong makita ang nagkahuyang nga Kristyanong pagtuo sa katilingban, ang inyong kaugalingong pagtuo kinahanglang mas lig-on ug sigurado. Si Helaman mideklarar: “Hinumdumi nga kini diha sa lig-on nga sukaranan sa atong Manunubos, nga mao si Kristo, ang anak sa Dios, nga kamo kinahanglan gayud motukod sa inyong tukuranan; nga sa panahon nga ang yawa mopadala sa iyang mapintas nga mga hangin, oo, ang iyang mga panâ diha sa alimpulos, oo, sa diha nga ang tanan niya nga ulan nga yelo ug ang iyang mapintas nga unos mohampak diha kaninyo, kini walay gahum ibabaw kaninyo sa pagbitad kaninyo ngadto sa bung-aw sa pagkauyamot

ug walay katapusan nga pagkaalaot, tungod sa lig-on nga sukaranan diin kamo natukod nga mao ang tinuod nga tukuranan, usa ka tukuranan diin kon ang mga tawo magtukod dili sila mapukan” (Helaman 5:12).

Si Nephi nagpahinumdum kanato:

“Ug kami naghigot mahitungod kang Kristo, kami nalipay diha kang Kristo, kami nagsangyaw mahitungod kang Kristo, kami nanagna mahitungod kang Kristo, ug kami nagsulat sumala sa among mga panagna, nga ang among mga anak mahimo nga masayud sa unsa nga tinubdan sila mahimo nga mangita alang sa kapasayloan sa ilang mga sala. . . .

“. . . Kay ang matarung nga paagi mao ang pagtuo diha kang Kristo” (2 Nephi 25:26–28).

Kita ba adunay pundasyon sa pagsuporta niini nga pangangkon?

Mga Simbolo sa Sakripisyo ni Kristo

Ang pinakamaayong pagka-rekord nga kamatuoran sa tanang kasaysayan mao ang pagkatawo ug misyon ni Ginooong Jesukristo dinhi sa yuta. Ang Iyang misyon gipanagna na gikan pa sa panahon sa atong unang mga ginikanan. Sa basahon ni Moises atong mabasa:

“Ug si Adan ug si Eva, iyang asawa, mitawag sa ngalan sa Ginoo, ug sila nakadungog sa tingog sa Ginoo gikan sa agianan paingon sa Tanaman sa Eden, nagsulti ngadto kanila, ug sila wala makakita kaniya; kay sila gipahilayo gikan sa iyang atubangan.

“Ug siya mihatag ngadto kanila og mga sugo, nga sila mosimba sa Ginoo nga ilang Dios, ug kinahanglan nga mohalad sa unang mga anak sa ilang mga kahayopan, alang sa usa ka halad ngadto sa Ginoo. Ug si Adan nagmasulundon ngadto sa mga sugo sa Ginoo.

“Ug human sa daghan nga mga adlaw usa ka anghel sa Ginoo mipakita ngadto ni Adan, nag-ingon: Ngano nga ikaw naghalad og mga sakripisyo ngadto sa Ginoo? Ug si Adan miingon ngadto kaniya: Wala ako masayud, gawas nga ang Ginoo misugo kanako.

“Ug unya ang anghel misulti, nag-ingon: Kini nga butang mao ang usa ka pagkasama sa sakripisyo sa Bugtong Anak sa Amahan, nga puno sa grasya ug kamatuoran.

“Busa, ikaw mobuhat sa tanan nga imong buhaton diha sa ngalan sa Anak, ug ikaw maghinulsol ug motawag sa Dios diha sa ngalan sa Anak hangtud sa kahangturan” (Moises 5:4–8).

Sa ingon, ang mga sakripisyo gisugdan dinhi sa yuta isip ordinansa sa ebanghelyo, nga himoon ug ipahigayon pinaagi sa awtoridad sa priesthood, nagpakita sa umaabut nga sakripisyo sa Anak sa Tawo, kinsa motugyan sa Iyang kinabuhi para sa mga sala sa kalibutan.

Ang porma sa ordinansa gihan-ay aron mahimong piho ang mga punto sa sakripisyo sa Ginoo kon Siya moabut sa tunga-tunga sa kapanahonan. Ang halad sa Pagpalabay, sama pananglit, nanginahanglan sa lalaki nga nating karnero sa unang tuig, walay buling o hugaw, pillion isip halad. Ang dugo gipaagas ug giampingan nga walay bukog nga mabali—ang tanan simbolikanhon sa paagi sa kamatayon sa Manluluwas.

Makapahingangha nga ang sakripisyo sa paghalad gipadayon gikan sa panahon ni Adan hangtud sa panahon sa Manluluwas. Bisan tuod ang mga anak sa Israel miagi

og daghang panahon sa apostasiya, ang paglaum nga ang Bugtong Anak motubos sa mga sala sa tanang katawhan ug ang Iyang maulaung dugo makapahimong posible sa pagka-imortal nagpabilin sa daghang kasingkasing.

Ang paghalad og mga sakripisyo sa kinatibuk-an giundang pagkahaman sa Pag-ula sa Manluluwas. Ang sakrament gipasiugdahan aron sa pagpahinumdom sa Iyang mga sumusunod nga Siya mianhi sa yuta ug mibuhat sa Iyang yutan-ong pangalagad. Atong mabasa sa Lucas:

“Ug siya mikuha sa tinapay, ug sa nakapasalamat na siya, kini iyang gipikaspikas, ug kanila gihatag niya, nga nag-ingon, Kini mao ang akong lawas nga gihatag alang kaninyo: buhata ninyo kini sa paghandom kanako.

“Maingon man usab, human sa panihapon, ang kopa gikuha niya nga nag-ingon, Kining kopa nga giula alang kaninyo mao ang bag-ong pakigsaad diha sa akong dugo” (Lucas 22:19–20).

Sa makausa pa nahingangha ko nga kining pahinumdom, bisan pa sa mangitngit nga panahon sa apostasiya, gibuhat sa daghang matang ug paagi sa tibuok mga henerasyon hangtud sa panahon sa Pagpahiuli sa ebanghelyo ni Jesukristo, sa dihang ang gahum sa priesthood gipahiuli sa yuta aron sa pagpahigayon niining sagrado, makaluwas nga ordinansa.

Sa tanang kapanahonan sa narekord nga kasaysayan atong makita ang kanunay nga pahinumdom sa misyon sa atong Manluluwas. Siya mianhi sa yuta isip balaanon ug tawhanon—Dios ug tawo. Kini nakapahimo Niya sa pagbuhat sa Iyang dakong sakripisyo para kanatong tanan pinaagi sa Iyang Pag-ula. Aduna pa bay mas lig-ong pamatuod nga si Jesus mao ang Kristo, ang Manluluwas sa kalibutan, kay sa pagtuon ug pagsunod sa Iyang makaluwas nga mga doktrina, nga Iyang gipadayag sa tanang dispensasyon sa kalibutan? Iyang gihatag kanato ang Iyang ebanghelyo aron sa paggiya ug pagdirekta kanato sa atong yutan-ong pagpakabuhi.

Ang Ebanghelyo Mao ang Solusyon

Si Presidente David O. McKay (1873–1970) miingon:

“Ang responsibilidad sa pagpakita sa kalibutan nga ang ebanghelyo ni Jesukristo ang makasulbad sa mga problema niini anaa sa mga tawo nga nagatuo niini. . . . Nagtuo sab ko, nga ang matag *problema sa kalibutan masulbad pinaagi sa pagsunod sa mga baruganan sa ebanghelyo ni Jesukristo.*

“Ang solusyon sa dagkong mga problema sa kalibutan anaa sa Simbahan ni Jesukristo. Adunay igong tabang para sa mga panginahanglan sa mga indibidwal, ug para usab sa nasud ug pundok sa mga nasud. . . . Moangkon ko nga daw kita nangangkon nga adunay mas labaw nga kaalam, apan dili kana tinuod. Yano lang kini nga paggamit sa

plano sa Dios ngadto sa mga problema sa kalibutan. Kamo nga naghupot sa priesthood adunay mas dakong responsibilidad, karon nga nagkinabuhi mo niining mamugnaong panahon sa kasaysayan sa kalibutan, nga sukad wala pa mahitabo sa Simbahan. Ako kining balikon. Kon kita nag-angkon nga naghupot sa kamatuoran, obligasyon sa matag Santos sa Ulahing mga Adlaw nga magkinabuhi sa paagi, nga kon ang mga tawo madasig, sa pagsulay og timbang-timbang sa mga panalangin sa ebanghelyo, ila kining makaplagan nga nindot ug maayo.”²

Ang talagsaong mensahe nga atong gisangyaw ngadto sa kalibutan mao nga ang ebanghelyo sa atong Ginoo ug Manluluwas napahiuli na sa kalibutan. Anaa na pag-usab ang Iyang Simbahan dinhi sa kalibutan uban sa gahum ug himaya sa balaang priesthood.

Kadtong naordinahan gihatagan og gahum sa paglihok alang Kaniya isip Iyang mga tinugyanan sa pagtudlo sa mga doktrina, ordinansa, baruganan, ug gahum sa pagbugkos dinhi sa yuta nga pagailhon didto sa langit. Kini ang Simbahan sa Manluluwas. Siya nagdumala sa mga buluhaton sa Iyang Simbahan pinaagi sa Iyang pinili nga mga propeta. Ang iyang mga propeta nagtudlo sa ebanghelyo ngadto sa uban ug nagpamatuod nga si Jesus mao ang atong Manluluwas ug Manunubos. Karong panahona mao ang dispensasyon sa kahingpitan sa panahon, nga gipamulong na sa mga propeta sa sinugdanan sa kapanahonan. Kini ang panahon sa pagtuman sa tanang gipamulong sa mga propeta sa Ginoo ug natala diha sa balaang mga kasulatan. Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw dili bag-o nga simbahan apan ang gipahiuli nga Simbahan sa kalibutan karong panahona.

Kamo ang henerasyon nga gitagana sa Ginoo alang niining panahona. Kamo mikawas gikan sa tubig sa bunyag nga adunay pakigsaad ug saad ngadto sa Ginoo sa pagrepresentar Kaniya sa pagtabang sa mga tawo nga sila mopalayo sa kalibutanong mga paagi ug mobalik sa mga panalangin nga gisaad kanato kon kita mosunod Kaniya ug magkinabuhi sumala sa Iyang ebanghelyo. Kamo makatabang sa mga anak sa Langitnong Amahan nga makabalik sa ilang Kristyanong pundasyon, makapalambo og hugot nga pagtuo ngadto Kaniya, ug mobalik sa Iyang mga pamaagi.

Unsay Inyong Mahimo

Siguro mangutana mo, “Unsay akong mahimo?” Pipila ka bulan ang milabay ang among presidente sa stake, namulong panahon sa miting sa sakrament, misugyot og upat ka butang nga atong mahimo aron mapabalik ang uban sa ilang Kristyanong pagtuo:

1. Mag-ampo kada adlaw.

Si Presidente Thomas S. Monson miingon: “Niadtong nakadungog kanako karon kinsa nanlimbasug sa mga hagit ug mga kalisud dako man o gamay, ang pag-ampo mao ang tighatag og espirituhanong kalig-on. . . . Ang pag-ampo mao ang paagi diin kita moduol sa atong Amahan sa Langit, kinsa nahigugma kanato. Pakig-istorya ngadto Kaniya diha sa pag-ampo ug dayon paminawa ang tubag. Ang mga milagro mahitabo pinaagi sa pag-ampo. . . . Hinumdumi ang pag-ampo og maayo.”³

Pag-ampo mo matag adlaw ug tabangi ang uban nga mobalik sa ilang Kristyanong pagtuo pinaagi sa pagtabang nila sa pagluhod ug pag-ampo ngadto sa Dios.

2. Magtuon sa mga kasulatan kada adlaw.

Aduna pa bay mas lig-ong saksi kabahin ni Jesukristo kaysa mga pagpamatuod nga atong makaplagan diha sa Basahon ni Mormon? Sa 239 ka mga kapitulo niini, 233 naghisgot kabahin sa Manluluwas.⁴ Dili ba kana nindot kaayo?

Siguradoa nga nagbasa mo sa kasulatan kada adlaw. Dayon tabangi ang uban nga mahibalik sa ilang Kristyanong pagtuo pinaagi sa pagdasig nila sa pagtuon usab sa kasulatan kada adlaw.

3. Magpabiling takus nga mosulod sa templo.

Pipila kaninyo nakasulod na sa templo; ang uban wala pa. Maayo nga makasabut kon unsa ang gikinahanglan aron makaangkon og rekomend sa templo. Klaro natong nasabtan ang proseso nga kita moduol sa usa ka maghuhukom sa Israel ug ipamatuod kaniya ang atong katakus sa paghupot og rekomend sa templo ug dayon tumanon ang mga sumbanan nga gikinahanglan aron magpabilin kana nga rekomend.

Pagkinabuhi sa paagi nga ang inyong matarung nga ehemplo mopakita unsaon nga mahimong angay para sa mga panalangin sa templo.

4. Magserbisyo kada adlaw.

Hinumdumi ang mga pulong ni Haring Benjamin, “Ako mosulti kaninyo niini nga butang nga kamo unta makakat-on og kaalam; nga kamo unta makakat-on nga kon kamo anaa sa pag-alagad sa inyong mga isigkatawo kamo anaa lamang sa pag-alagad sa inyong Dios” (Mosiah 2:17). Ang Ginoo sa literal nga paagi motubag sa atong mga pag-ampo pinaagi sa atong pagserbisyo ngadto sa uban.

Magmahimong ehemplo sa Kristohanong pagserbisyo, ug tabangi ang uban nga mobalik sa ilang Kristyanong pagtuo pinaagi sa pagdasig nila sa pagserbisyo sa uban.

Pagbag-o ug Paglig-on sa Pasalig

Nasayud ko ang Dios buhi. Nasayud ko nga kitang tanan Iyang mga anak ug Siya nahigugma kanato. Nasayud ko nga Iyang gipadala ang Iyang Anak sa kalibutan aron mahimong maulaong sakripisyo alang sa tanang katawhan. Nasayud ko nga kadtong modawat sa Iyang ebanghelyo ug mosunod Kaniya makaangkon og kinabuhing dayon, ang pinakamahinungdanon sa tanang gasa sa Dios. Nasayud ko nga ang Manluluwas midumala sa Pagpahiuli sa ebanghelyo dinhi sa kalibutan pinaagi sa pagpangalagad ni Propeta Joseph Smith. Nasayud ko nga ang bugtong mahangturon nga kalipay nga atong makaplagan sa atong mortal nga kasinatian moabut pinaagi sa pagsunod ni Jesukristo, pagtuman sa Iyang balaod, ug sa Iyang mga kasugoan.

Hagiton ko kamo sa pagbag-o ug paglig-on sa inyong pasalig. Hagiton ko kamo sa pagtabang sa mga anak sa Dios nga mobalik sa ilang Kristyanong pagtuo ug sa

lig-ong relihiyosong sukaranan nga mahinungdanon kaayo para sa kalinaw sa hunahuna ug sa tinud-anay nga kalipay niining panahon sa mortal nga pagsulay.

Unta ang Dios mopanalangin kaninyo sa kaisug, kadasig, ug tinguha aron mahibalik ang pagtuo diha sa ebanghelyo sa atong Ginoo ug Manluluwas. ■

Gikan sa pamulong sa fireside sa Church Educational System, "We Were the Greatest Generation," nga gipamulong sa Brigham Young University niadtong Marso 6, 2011. Para sa kompleto nga pakigpulong, adto sa cesdevotionals.lds.org.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Pope Benedict XVI, sa Noelle Knox, "Religion Takes a Back Seat in Western Europe," *USA Today*, Ago. 10, 2005; usatoday.com/news/world/2005-08-10-europe-religion-cover_x.htm.
2. David O. McKay, *Gospel Ideals* (1953), 5; emphasis sa orihinal.
3. Thomas S. Monson, "Himoa ang Imong Kaugaligon nga Labing Maayo," *Liahona*, Mayo 2009, 69.
4. Tan-awa sa Robert J. Matthews, sa *The Book of Mormon: The Keystone Scripture*, ed. Paul R. Cheesman ug uban pa (1988), 33.

Aduna pa bay mas lig-ong saksi kabahin ni Jesukristo kaysa mga pagpamatuod nga atong makaplagan diha sa Basahon ni Mormon? Sa 239 ka mga kapitulo niini, 233 naghigot kabahin sa Manluluwas.

ANG SIMBAHAN SA Sweden PAGTUBO, PAGLALIN, UG KALIG-ON

Ang Simbahan sa Sweden nakalahutay sa paglalin sa matinud-anong mga miyembro, dili pabor nga mga report sa media, ug nagkakalibutanon nga palibut, apan ang Ginoo mipadali sa Iyang buhat niining pinili nga yuta.

Ni Inger Höglund

Niadtong 1849, si Presidente Brigham Young mitawag og gamayng grupo sa mga lalaki nga mobiyahe ngadto sa lain-laing bahin sa kalibutan aron sa pagsangyaw sa ebanghelyo. Usa ka kanhi Swedish sailor, si John Forsgren, kinsa namiyembro sa Simbahan sa Massachusetts, USA, ug mibiyahe ngadto sa Walog sa Salt Lake, mihangyo ni Presidente Young nga ipadala sa Sweden isip usa ka misyonaryo. Siya gitawag sa pagserbisyo ug miabut sa Sweden niadtong Hunyo 1850.

Si Elder Forsgren unang mibisita sa iyang mga manghud didto sa Gävle. Ang iyang igsoong lalaki nga si Peter nag-masakit, ug ang mga doktor miingon nga dili na siya ma-maayo. Gipasabut ni Elder Forsgren ang katuyoan sa iyang misyon ngadto sa iyang mga igsoon, dayon midihog ug mipanalangin ni Peter, kinsa hingpit nga naayo. Niadtong Hulyo 19, 1850, gibunyagan ni Elder Forsgren ang iyang igsoon, kinsa nahimong unang kinabig sa Sweden.

Ang igsoong babaye ni Elder Forsgren, si Erika, adunay makapaikag nga kasinatian nga nag-andam niya ug ni Peter sa pagdawat sa ebanghelyo. Mga pipila ka bulan sa wala pa moabut ang iyang igsoong lalaki, siya nagsimba, sama sa iyang naandan. Atol sa pagkanta sa himno, siya nakakita og tawo sa iyang atubangan ug miingon, “Sa ikalima

nga adlaw sa Hulyo adunay tawo nga moduol nimo nga may tulo ka basahon ug kadtong tanan nga motuo sa mga nahisulat niadtong mga basahona maluwas.” Sa dihang ang iyang igsoon miabut nga may dalang Biblia, Basahon ni Mormon, ug Doktrina ug mga Pakigsaad, siya mituo dayon sa pagpamatuod sa iyang igsoon sa walay pagduha-duha.¹

Subo lang, si Elder Forsgren kinahanglang mobiya sa nasud human sa tulo ka bulan. Mga pipila ka tuig ang milabay ubang mga misyonaryo ang gipadala ngadto sa Sweden. Ilang nahimamat ang mga tawo sa Skönabäck, sa probinsya sa Skåne, nga andam modawat sa ebanghelyo. Daghan kaayo ang nakabig nga ang unang branch naorganisar niadtong 1853 nga may 36 ka miyembro. Usa sa unang mga lider sa Skåne mao si Carl Capson, gitawag isip presidente sa branch sa Lund. Mga 100 ka miyembro ang mitambong sa unang komperensya sa Simbahan diha sa kamalig ni Carl, nga gipahigayon og gabii aron paglikay sa pangpanggukod.²

Mga Babaye nga may Hugot nga Pagtuo

Ang mga babaye nga midawat sa ebanghelyo nahimong mga haligi sa kalig-on sa Sweden. Usa ka ehemplo mao si Britta Olsdotter Persson, ang unang tawo nga midawat sa

Ang mga miyembro sa Västerås nagpundok niini nga panimalay sa mga 1950.

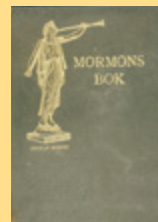
HAN-AY SA MGA
PANGHITABO
[TIME LINE]

1850: Unang misyonaryo, si John Forsgren, miabut sa Sweden; unang mga kinabig, sila si Peter ▶ ug Erika Forsgren, nabunyagan

1853: Unang branch, Sköna-bäck Branch, naestablisar nga may 36 ka miyembro

1854: Naestablisar ang Stockholm Branch

◀ 1878: Ang Basahon ni Mormon nahubad ug naimprinta sa Swedish nga pinulongan

▶ 1904: Naila pinaagi sa address, Svartensgatan 3, ang unang napa-lit nga building sa Simbahan sa Sweden (makita dinhi niadtong 1946)

ebanghelyo didto sa Vingåker. Niadtong 1877, aron sa pag-suporta sa iyang pamilya, mibiyaha siya sa Stockholm aron sa pagbaligya sa iyang mga gipang-lala. Didto niya nahimamat ang mga misyonaryo ug nakaamgo nga sila nagtudlo sa kamatuoran ug nabunyagan, sa edad nga 50.

Ang iyang pagkakabig ug kakugi sa pagpasiugda sa buhat sa Ginoo sa wala madugay nakadala og daghang bunyag, ug usa ka branch ang naestablisar sa Vingåker. Ang iyang mga kaliwat aktibo gihapon sa Simbahan. Ang apo sa tuhod ni Sister Persson nga si Laila Krylborn misulti, “Nindot kaayong tan-awon kon unsa ang nahitabo sa henerasyon sa among mga anak ug mga apo. Karon ang among pamilya adunay pipila ka mga naghupot sa priesthood ug mga misyonaryo.”

Lain nga babaye nga pioneer mao si Lovisa Munter sa Uppsala. Siya namiyembro niadtong 1886 ug nagmatinud-anon hangtud siya namatay sa edad nga 91. Daghang Dominggo siya moadto sa meeting hall, pasigaon ang suga, ug magpaabut sa ubang mga miyembro nga moabut. Sa kasagaran walay moabut. Inigka alas-11 sa buntag moingon siya sa iyang kaugalingon, “Ang Dios dili angay

Jansson ang usa ka asawa sa propeta, si Sister Frances Monson.

Pagsugakod sa Pagpanggukod

Sa mga dekada, migrabe ang pagpanggukod ngadto sa mga miyembro sa Simbahan. Daghang mga misyonaryo ang napriso, lakip ni Mikael Jonsson, usa ka lumad nga taga-Sweden. Siya giaresto niadtong 1852 ug gidala nga kinadenahan sa 480 ka milya (770 km) ngadto sa Malmö, diin siya gibalhug sa usa ka kastilyong bilangoan, naluya kay hinikawan sa pagkaon, tubig, ug pahulay. Siya gibisita-han sa usa ka pari, kinsa nakadiskobre nga si Elder Jonsson usa ka intelehinte nga tawo nga may edukasyon. Ang pari miingon nga siya andam motabang niya ug gani misaad nga paeskwelahon siya—ubos sa kondisyon nga siya mag-pamiyembro sa Lutheran ug isalikway ang “Mormonismo.” Dili isalikway ni Elder Jonsson ang iyang pagtuo, busa siya gi-deport [gipapahawa sa lugar].⁴

Lain nga matinud-anong misyonaryo mao si Carl A. Carlquist, natawo duol sa Vänersborg niadtong 1857. Sa edad nga 17, siya mibati og dakong tinguha sa pagsangyaw

sa ebanghelyo ug gitawag sa pag-apud-apod og mga bahon [tracts] kabahin sa Simbahan sa Jönköping. Siya usa ka kabus, busa ang mga miyembro sa iyang branch, pito ka mga biyuda ug ilang mga anak, mipalit og suit coat ug botas para niya. Si Carl walay overcoat kon moabut ang panahon sa tingtugnaw, apan siya gitugutan sa paghulam sulod sa pipila ka oras kada adlaw gikan sa pipila ka miyembro kon dili pa nila kini gamiton.⁵

Sa wala madugay si Carl milalin ngadto sa Utah ug giminyoan si Hulda Östergren, usa ka Swedish nga imigrante. Siya mibalik sa Sweden og kaduha nga nagmision, lakip na sa pagkapresidente sa Scandinavian Mission. Kadaghanan sa iyang katapusang mision gigahin sa pagkorihir sa sayop nga mga report nga gimantala kabahin sa Simbahan ni Reverend P. E. Åslev, usa ka pastor kinsa nakapuyo sa Siyudad sa Salt Lake ug giswelduhan

madugay mibiyaha sa Utah. Niadtong higayona, ang mga lider midasig niining paglalin aron paglig-on sa Simbahan didto. Ang resulta niana nga paglalin makita karon: mga katunga sa mga lumulupyong sa Utah adunay mga kagikan nga Scandinavian.

Apan, niadtong 1910, si Presidente Joseph F. Smith mibisita sa Stockholm ug midasig sa mga miyembro nga magpabilin ug tukuron ang Simbahan sa Sweden.

Ang Simbahan human sa Ikaduhang Gubat sa Kalibutan

Sa dihang nagsugod ang Ikaduhang Gubat sa Kalibutan, ang tanang Amerikano nga mga misionaryo kinahanglang mouli. Ang lokal nga mga lalaki sa Sweden gihangyo sa pagserbisyo isip mga misionaryo. Si C. Fritz Johansson, kinsa namiyembro sa Simbahan niadtong 1931, gitawag isip

► 1905: Naorganisar ang Sweden Mission

1914: Ang mga sakop sa Swedish parliament mibutar supak sa sugyot nga papahawaon ang mga "Mormon nga mga representante" sa nasud

1926: Ang Simbahan nakadawat og legal nga pagtugot sa pagpahigayon og mga lubong sa mga miyembro

1952: Ang bag-ong balaod naggarantiya og kagawasan sa tanang simbahan nga wala gipasiugdahan sa gobyerno; ang Simbahan nakadawat og legal nga pagtugot sa pagpahigayon og mga kasal ngadto sa mga miyembro

aron sa pagpasiugda og kalagot batok sa Mormon didto sa Sweden. Sama pananglit, niadtong 1912, si Åslev misulat og artikulo sa newspaper *Svenska Dagbladet* diin siya nagtumo-tumo nga si Brother Carlquist daghan og asawa.⁶ Ang mga paningkamot ni Carl naglakip sa pakighimamat ni Haring Gustaf V ug sa pagpanghimakak sa mga tumo-tumo ni Åslev diha sa publiko.⁷

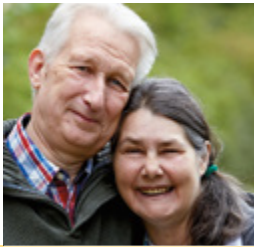
Aron sa pagtabang sa pagsumpo sa mga tumo-tumo ni Åslev, usa ka lokal nga miyembro, si Einar Johansson, mitanyag nga mahimong representante sa Simbahan. Iyang gikiha si Åslev tungod kay miingon siya nga ang mission office sa Simbahan "usa ka negosyo sa pagpalit ug pagbaligya og mga ulipon nga puti [white-slavery business]," usa ka tumo-tumo nga makadaut sa reputasyon sa Simbahan.⁸ Si Brother Johansson nahimong importante nga lider sa Simbahan sa Sweden, lakip na sa pagkapresidente sa branch sa Stockholm.⁹

Bisan pa sa pagpanggukod niining panahona, daghan ang nakabig sa ebanghelyo. Ang pinakamalampuson nga tuig mao ang 1862, diin 640 ka tawo ang nabunyagan ug nakumpirmahan. Hinoon, daghan sa mga kinabig sa wala

bag-ong presidente sa mision. Usa ka tuig sa wala pa ang gubat, iyang gibaligya ang iyang tindahan ug nahimong misionaryo uban sa iyang asawa ug tulo ka anak. Sa dihang natapos ang gubat, si Presidente Johansson ug pito ka mga misionaryo gikan sa Sweden gitawag sa pag-abli og usab sa misionaryo nga buhat sa Finland, nga nahunong tungod sa gubat.

Sa dihang ang mga misionaryo nga Amerikano mibalik sa Sweden niadtong 1946, sila nagpahigayon og mga klase sa Iningles isip kabahin sa ilang misionaryo nga buhat, ug daghan sa ilang estudyante nahimong miyembro sa Simbahan. Hinoon, ang paglambo wala molungtad og dugay tungod kay daghang mga miyembro nga taga-Sweden milalin ngadto sa Utah. Kahadlok sa ilang kanhi nga mga kaaway, pagdasig sa presidente sa mision, ug ang kahigayunan nga madawat ang ilang mga ordinansa sa templo midasig sa 250 ka aktibong mga miyembro sa pagbiya sa Sweden sa mga 1948 hangtud 1950.

Usa niini nga pamilya mao silang Oskar ug Albertina Andersson, kinsa namiyembro sa Simbahan niadtong 1915. Human sa Ikaduhang Gubat sa Kalibutan, sila si

Oskar, Albertina, ug pito sa ilang mga anak kinsa naminyo og mga miyembro mihimo og makapasakit sa dughan nga desisyon sa pagbaligya sa tanan nilang kabtangan ug “mobiyahe paingon sa Zion.” Gikan 1949 hangtud 1950, 29 ka miyembro sa pamilyang Andersson mibiya sa Sweden. Si Oskar ug Albertina mibiya sa ilang panimalay, tulo ka anak, ug upat ka apo, kinsa dili na nila makita pag-usab. Miabut sila sa usa ka disyerto ug siyudad diin ang pinulungan sa mga tawo dili nila masabtan. Apan para niining matinud-anong mga miyembro, ang mahiduol sa templo mas importante kaysa bisan unsang butang.

Ang mga sakop sa pamilyang Andersson

Ang mga miyembro mibati og hingpit nga kalipay sa dihang ang templo gitukod sa Stockholm ug gipahinungod niadtong 1985. Si Berit Vennerholm, miyembro sa Västerhaninge Ward, naghulagway sa pagpahinungod nga “dugay nang gipaabut ug mahimayaong kasinatian. Ang ako gyud nga mahinumduman mao nga among giwarawara ang among puti nga mga panyo ug misyagit og, ‘Hosanna!’”

Ang napili nga dapit sa templo nagpakita sa kamot sa Ginoo sa proseso. Human sa daghang diskusyon uban sa pipila ka munisipalidad sa dapit sa Stockholm, duha ka angayan nga lote ang nakit-an. Ang komite sa lokal nga mga lider sa Simbahan misugyot sa usa niini, ang Presidente sa Simbahan mihukom

ANG SIMBAHAN SA SWEDEN

Mga Misyon: 1
Mga Stake: 4
Mga District: 1
Mga Ward: 24
Mga Branch: 16
Mga miyembro: 9,463

1953: Unang miyembro nga magtiayon, sila si Bengt-Arne Månhammar ug Kerstin Skog, gikasal sa presidente sa misyon si Clarence F. Johnson

◀ 1955: Unang grupo sa mga miyembro nga taga-Sweden mibiyahe ngadto sa templo sa Bern, Switzerland

1965: Unang meetinghouse nga gitukod sa Simbahan gipahinungod sa Gubbängen, Stockholm

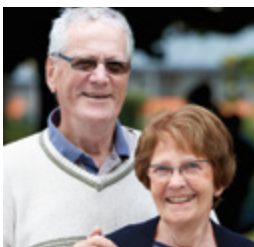
nagserbisyo sukad isip mga misyonaryo ug mga lider sa Simbahan sa tanang dapit sa kalibutan, lakip isip Area President sa Africa ug presidente sa templo sa Sweden.

Apan ang ubang mga miyembro sa Simbahan mihukom nga magpabilin sa Sweden ug nahimong mga lider. Usa niini mao si Bo Wennerlund, usa ka batan-ong amahan kinsa nabunyagan niadtong 1949. Siya nahimong importante nga lider sa Simbahan sa Sweden, nagserbisyo isip presidente sa misyon, representante sa rehiyon, ug presidente sa templo.

Mga Panalangin sa Templo sa Sweden

Ang paglalin nahunong sa dihang usa ka templo gipahinungod sa Switzerland niadtong 1955. Sulod sa 30 ka tuig ang mga miyembro sa Sweden mohimo og pipila ka adlaw nga biyahe sakay sa tren, sa bus, sa sakyanan, ug gani sa eroplano—usahay kadaghan sa usa ka tuig.

Ang Mormon Tabernacle Choir mipasundayag sa Stockholm Concert Hall niadtong 1982.

nga ang lain nga dapit mas maayo. Kini nga desisyon napamatud-an nga dinasig, tungod kay ang pikas nga lote sa kaulahian namatud-an nga dili angay para sa usa ka templo.

Bisan tuod ang Simbahan naglisud nga makadawat og positibong atensyon sa Swedish media, usa ka higayon nahimo kini niadtong 1984, sa dihang ang batan-ong managsuon nga lalaki sa pamilyang Herrey nakadaug sa pinakadakong kontest sa awit sa Europe. Ang ilang pagpakita diha sa telebisyon ug sa mga newspaper mihatag og maa-yong publisidad sa Simbahan, ug daghang mga batan-on ang nagpamiyembro sa Simbahan niining higayona.

Sa kaulahiang mga 1980, laing miyembro nga nakasinati og maayong press coverage mao ang 35 anyos nga U.S. ambassador ngadto sa Sweden, si Gregory Newell, kinsa kanunay makita sa lain-laing mga hitabo sa publiko. Siya ug ang iyang asawa mibalik sa Sweden niadtong

atong panahon niining pinili nga yuta.”

Ang Simbahan nagtubo usab mismo sa mga miyembro. Ang mga multi-stake conference nakapadani sa daghang mga batan-on gikan sa mga silingang nasud ug nakatabang sa pagmugna og bag-ong mga pamilya. Ang mga programa sa gobyerno nga hatagan og kwarta ang mga ginikanan nga adunay mga bata ug kabatan-onan ug bayran ang mga leave sa mga bag-ong ginikanan nakapahimong posible sa magtiayon nga adunay dakong pamilya.

Karon, kadaghanan sa aktibong mga batan-on nagserbisyo og misyon sa tanang dapit sa kalibutan. Usa ka returned missionary, si David Halldén, ang unang misyonaryo sa Yekaterinburg, Russia, karon adunay talagsaong pamilya nga adunay unom ka anak. Iyang gisaysay kon sa unsang paagi ang ebanghelyo nakatabang sa iyang pamilya: “Adunay daghang mga impluwensya nga makapahisalaag sa

1975: Unang stake naorganisar, sa Stockholm, pinaagi ni Thomas S. Monson, nga kaniadto elder pa

◀ 1985: Gi-pahinungod ang Stockholm Temple ni Presidente Gordon B. Hinckley

1991: Ang unang mga miyembro gikan sa Russia miadto sa Stockholm Temple; ang Russia ug ang mga estado sa Baltic nalakip sa temple district

◀ 1995: Si Haring Carl XVI Gustaf ug Reyna Silvia giabibi ni Presidente Thomas S. Monson sa nataran sa Stockholm Temple

2011 aron sa pagdumala sa Sweden Stockholm Mission hangtud Hulyo 2014.

Si Presidente Newell midumala sa nagkadaghan nga mga misyonaryo, gikan sa 84 ngadto sa 205. Tungod kay nihit ug mahal kaayo ang mga apartment sa Sweden, iya kining gihulagway isip usa ka “milagro nga ang misyon nakakita og dugang 56 ka apartment para sa bag-ohay nga mangabut nga mga misyonaryo.”

Tinuoray nga Paglambo

Panahon human sa gubat, ang Sweden nagkaanam og ka kalibutanon nga nasud. Hinoon, adunay daghang milalin nga nagtinguha sa Dios. Kada unom nga taga-Sweden karon natawo gawas sa nasud. Kadaghanan sa mga nagpamiyembro sa Simbahan sa Sweden mga imigrante. Si Presidente Newell mihulagway sa pipila ka bag-ong mga kinabig: “Ang mga kaigsoonan gikan sa 28 ka lain-laing mga nasud nakabig sa Simbahan sa Sweden. Akong gipahayag akong panglantaw nga ang Ginoo nagpundok sa Israel pinaagi sa pagkatag nila gikan sa ilang lumad nga mga kayutaan. Sa tinuoray adunay pagpadali sa buhat sa

mga bata. Ang ebanghelyo nakatabang namo sa paglig-on kanila ug pag-angkon sa ilang pagsalig.”

Bisan pa man sa kalibutanong palibut ug pipila ka bati nga publisidad, daghang matinud-anong mga miyembro ug lig-ong mga lider sa Simbahan nagpuyo sa Sweden. Ang mga miyembro nakadayeg sa tabang nga nahimo sa mga pagtulun-an ug mga kalihokan sa Simbahan ngadto sa mga pamilya ug indibidwal, ug ilang tinguha nga daghan pa ang modawat sa makapalipay nga mensahe ni Jesukristo ug sa Iyang Pag-ula. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Sweden.

MUBO NGA MGA SULAT

1. Tan-awa sa *Box Elder Lore of the Nineteenth Century* (1951), 58.
2. Tan-awa sa Andrew Jenson, *History of the Scandinavian Mission* (1979), 81.
3. Tan-awa sa Inger Höglund ug Caj-Aage Johansson, *Steg i tro* (2000), 122.
4. Tan-awa sa Jenson, *History of the Scandinavian Mission*, 53.
5. Tan-awa sa Myrtle McDonald, *No Regrets: The Life of Carl A. Carlquist* (1985), 19–21.
6. Tan-awa sa McDonald, *No Regrets*, 219.
7. Tan-awa sa Jenson, *History of the Scandinavian Mission*, 331.
8. Sa McDonald, *No Regrets*, 239.
9. Tan-awa sa McDonald, *No Regrets*, 219.

**Elder
Marlin K. Jensen**

Miserbisyo isip sakop
sa Seventy gikan
1989 hangtud 2012

MGA LEKSYON
GIKAN SA

Sagradong Kakahoyan

Niadtong 1993, upat ka tuig human sa akong pagka-call ngadto sa Seventy, ang akong pamilya ug ako gihangyo sa pagserbisyo sa New York Rochester Mission. Kana nga misyon naglakip sa lungsod sa Palmyra (diin si Joseph Smith ug iyang pamilya nagpuyo og dugay sa mga 1820) ug sa Fayette (diin ang Simbahan naorganisar niadtong Abril 1830).

Nindot kaayo kini nga dapit, may mga bungtod nga puno sa kahoy; tin-aw nga mga linaw ug sapa; ug mabination, ug makapaintereres nga mga tawo. Kini usab usa ka dapit nga nahimong sagrado tungod sa nahitabo dinhi.

Sa kakahoyan nga tag-as ang mga beeches, mga oak, mga maple, ug uban pang mga kahoy nga nahimutang mga 400 ka metros sa kasadpan sa balay nila ni Joseph ug Lucy Mack Smith duol sa Palmyra, ang 14 anyos nga si Joseph Smith nakakita sa usa ka panan-awon sa Dios nga Amahan ug Iyang Anak, si Jesukristo. Kining balaanong pagpakita, agi og tubag sa pag-ampo ni Joseph aron masayran ang tinuod kabahin sa relihiyon, misugod sa Pagpahiuli sa ebanghelyo niining katapusang dispensasyon. Kini usab nakapahimo niadto nga kakahoyan nga usa ka tinahud nga dapit sa kasaysayan sa Simbahan—usa ka dapit nga atong gipasidunggan og ngalan nga Sagradong Kakahoyan.

Ang akong pamilya ug ako ganahan kaayo niadtong kakahoyan ug mi-bati sa kasagrado niini. Kanunay mi nga mangadto didto. Kada bulan kon may bag-ong mga misyonaryo nga moabut ug kadtong hapit na mouli, amo silang dad-on didto.

Samtang ako balaanong milakaw sa Sagradong Kakahoyan o milingkod sa lingkuranan didto samtang naghunahuna, kanunay kong mamalandong sa kadaghang talan-awon sa kasulatan nga may kalabutan sa mga kahoy, mga sanga, mga gamot, mga binhi, mga prutas, ug kalasangan. Ang mabinanta-yong tig-oberbar makakat-on og pipila ka mahinungdanong mga leksyon

*Moawhag ko ka-
ninyo nga kanu-
nay mobarug sa
inyong hunahuna
ug kasingkasing
diha sa Sagradong
Kakahoyan ug
magkinabuhi nga
matinud-anon sa
mga kamatuoran
nga gisugdan sa
Dios sa pagpada-
yag didto.*

gikan sa kalikupan [ecosystem] nga anaa didto. Gustong ko nga mopakigbahin og upat niadto nga mga leksyon.¹

1. Ang mga kahoy kanunay motubo padulong sa kahayag.

Sa Sagradong Kakahoyan, ang mga kahoy nga nagtubo sa kilid sa orihinal nga lasang ug naglina sa sulod nga agianan nagtubo paggawas aron makalikay sa mga dahon ug sanga nga nagbabag sa hayag sa adlaw ug dayon pataas aron mabantang sa kahayag sa adlaw. Ang ilang hiwi nga mga punoan ug sanga nagbarug nga lahi kaayo sa tupad nga mga kahoy nga hapit tul-id kaayo nga nagtubo. Ang mga kahoy, sama sa halos tanang buhi nga mga organismo, nagkinahanglan og kahayag aron mabuhi ug molambo. Ilang buhaton ang tanan aron makakuha kutob sa mahimo sa hayag sa adlaw aron mahimong posible ang photosynthesis—ang proseso sa paghimo sa light energy ngadto sa chemical energy.

Ang kahayag mas importante pa nga palagsik kabahin sa pagka-espirituhanon kaysa kabahin sa kinaiyahan. Ingon niini tungod kay ang kahayag mahinungdanon sa atong espirituanong paglambo ug sa pagkab-ot sa atong hingpit nga potensyal isip mga anak sa Dios.

Ang kangitngit mao ang katugbang sa kahayag ug nagrepresentar sa mga pwera sa kalibutan nga nagtinguha sa pagpahilayo kanato gikan sa Dios ug sa pagpugong sa Iyang balaanong plano sa atong kinabuhi. Sa kasagaran magabii o sa mangitngit nga mga lugar nga ang pwera sa dautan moimpluwensya pag-ayo. Ang paglapas sa balaod sa kaputli, ang pagpangawat, pagsupak sa Pulong sa Kaalam, ug uban pang binuhatan nga gidili sa atong Langitnong Amahan sa kasagaran mahitabo ubos sa pagtabon sa kangitngit. Bisan kon kita nagpili nga mobuhay og sayop bisan sa grabeng kahayag, dili nato mapugngan nga mobati og kangitngit.

Swerte lang, ang Espiritu ni Kristo “naghatag og kahayag ngadto sa matag tawo nga mianhi nganhi sa kalibutan; ug ang Espiritu naglamdag sa matag tawo pinaagi sa kalibutan, nga nagpatalinghug ngadto sa tingog sa Espiritu.

“Ug matag usa nga nagpatalinghug ngadto sa tingog sa Espiritu moduol ngadto sa Dios, gani ang Amahan.” (D&P 84:46–47).

Kini nga tudling sa kasulatan maayong naghulagway sa pagtinguha sa mga anak sa Dios sa espirituanong mga butang, ang natural nga espirituanong hilig [instinct] nga hinatag sa Dios kanato—kon dili nato kini pugngan—nga moduol sa kahayag ug, sa pagbuhay niini, moduol ngadto sa Dios ug sa Iyang Anak ug mahimong mas mahisama Kanila. Naghisgot sa Iyang Kaugalingon, si Kristo miingon, “Ako mao ang kahayag alang sa kalibutan: siya nga

magasunod kanako dili gayud magalakaw sa kangitngit, hinonoa magabaton siya sa kahayag nga magahatag og kinabuhi” (Juan 8:12).

Awhagon ko kamo sa paglikay sa kangitngit sa sala sa tanang dautan nga matang niini ug sa pagpuno sa inyong kinabuhi sa Espiritu, kamatuoran, ug kahayag sa atong Manluluwas, si Jesukristo. Inyo kining mahimo pinaagi sa pagtinguha og buotang mga higala, makapadasig nga musika ug art, kahibalo gikan sa pinakamaayong mga basahon (ilabi na sa mga kasulatan), mga higayon sa kinasingkasing nga pag-ampo, mamalandong diha sa kinaiyahan, limpyong mga kalihokan ug panag-istorya, ug kinabuhi nga nakasentro kang Kristo ug sa Iyang mga pagtulun-an sa gugma ug pagserbisyo.

2. Ang mga kahoy nagkinahanglan og katugbang aron hingpit nga makatuman sa katuyoan sa ilang pagkalalang.

Lain-laing mga teyoriya kabahin sa pagdumala sa kalasangan ang gisunod sa daghang katuigan aron sa pag-atiman sa Sagradong Kakahoyan. Usa ka higayon usa ka luna sa kakahoyan ang gipili aron sulayan kining gitawag og *proseso sa pagputol ug pagpamul-ong [release thinning]*. Ang mga forester mitino unsay ilang tan-aw posible nga pinakadako ug pinakahimsog nga linghod nga mga kahoy diha sa napiliang luna sa kakahoyan, ug dayon ilang giputlan ug gipul-ungan ang dili kaayo himsog nga mga kahoy ug ang mugbong mga tanom. Ang teyoriya mao nga pinaagi sa pagpamenos sa kompetisya para sa tubig, sa hayag sa adlaw, ug sa katambok sa yuta, ang napiliang mga kahoy *motubo* pag-ayo ug molambo sa talagsaong paagi.

Human sa pipila ka tuig nahimong klaro nga sukwahi

Pipila sa mga kahoy diha sa Sagradong Kakahoyan nagpakita nga ang katugbang mahimong atong ikaayo ug sa atong grabe nga kalisud sa kanunay may daghang maangkon.

ang nahitabo. Dihang wala na kaayoy kompetisyon, ang napiliang mga kahoy nahuyang. Imbis nga motubo pataas padulong sa kahayag, mihinay ang ilang pagtubo pataas, midaghan ang mga sanga sa ubos nga mahimong walay pulos sa dihang ang mga sanga ug dahon sa ibabaw niini hingpit nga miali sa kahayag, ug mas mibaga. Walay mga kahoy diha sa napiliang luna sa kakahoyan ang nakatupong sa katas-on ug kalig-on sa mga kahoy nga kinahanglang makigkompetisya ug mobuntog sa oposisyon aron maluwas ug mabuhi.

Usa sa mahinungdanong doktrina diha sa Basahon ni Mormon mao nga kinahanglan nga “adunay katugbang sa tanan nga mga butang” (2 Nephi 2:11). Ang kalibutan nga adunay katugbang naghatag og kapilian tali sa maayo ug dautan aron magamit ang kabubut-on. Hinoon, susama ka importante mao ang baruganan nga gikinahanglan ang katugbang aron motubo sa espirital nga paagi. Ang pagsabut ug pagdawat niining baruganan mahinungdanon sa pagdawat ug sa kinatibuk-an magmalipayon sa kinabuhi. Importante usab kini aron makasinati sa gikinahanglang personal nga pagtubo ug paglambo.

Sa dili madugay, kitang tanan makasinati og katugbang ug kalisdanan. Pipila niini moabut isip yanong resulta tungod anaa lang dinhi sa mortalidad sa nagkadautan nga kalibutan. Kini mahimong naglangkob sa pwersa sa kinaiyahan, sakit, tintasyon, kamingaw, o dili pagkahingpit sa pisikal o mental. Usahay ang katugbang ug kalisud motumaw tungod sa atong sayop nga mga pagpili. Dako gyud atong pasalamat sa atong Manluluwas, kansang Pag-ula nagandam og paagi nga maensakto ang tanang nahimo nga sayop.

Nahupay ko og maayo gikan sa mga pulong sa Dios ngadto kang Joseph Smith diha sa Liberty Jail sa panahon diin ang palasanon ni Joseph hapit dili na maagwanta: “Ikaw masayud, akong anak, nga kining tanan nga mga butang makahatag kanimo og kasinatian, ug alang sa imong kaayohan” (D&P 122:7).

Pipila sa mga kahoy diha sa Sagradong

Kakahoyan nagpakita nga ang katugbang mahimong atong ikaayo ug sa atong grabe nga kalisud sa kanunay may daghang maangkon. Kini nga mga kahoy kinahanglang makabuntog sa lain-laing matang sa katugbang o kalisdanan—maigo sa kilat, kusog nga hangin, baga nga snow o ice, ang nagkadaghang kalihokan ug abuso sa mga tawo nga nagpasagad, ug usahay ang pagkaagresibo sa duol nga kahoy. Gumikan niining lisud nga mga sirkumstansya motubo ang pinakalig-on ug pinakanindot nga mga kahoy diha sa kakahoyan.

3. Ang mga kahoy motubo pag-ayo diha sa mga kalasangan, dili nga usa lang.

Sa kinaiyahan dili sagad nga makita ang kahoy nagbarug nga usa lang. Ang mga kahoy hapit kanunay motubo diha sa kakahoyan, ug sa kadugayan ang kakahoyan mahimong kalasangan. Ang Sagradong Kakahoyan, hinoon, sobra pa kaysa pundok sa mga kahoy.

Kini komplikado nga kalikupan nga naglakip og daghang matang sa tanom ug mananap.

Adunay mamatikdan nga koneksyon sa tanang nagkalain-laing mga matang sa ihalas nga mga bulak, mga mugbong tanom, mga sagbut, mga kahoy, fungi, mga lumut, mga langgam, mga ilaga, mga koneho, mga usa, ug uban pang mga linalang nga makita didto. Kini nga matang sa mga tanom ug mananap nagkinahanglan ug nagsalig sa usag usa para sa pagkaon, dangpanan, ug hiniusa ug sosyal nga palibut diin sila makasinati sa sirkulo sa kinabuhi.

Ang plano sa Dios para sa atong kinabuhi naglakip sa susama nga sumpay para kanatong tanan. Kinahanglan ta nga magtinabangay para sa atong kaluwasan, dili magtinagsa-tagsa. Ang Simbahan nagtukod

og mga meetinghouse, dili mga pinuy-anan sa mga ermitanyo.

Gikan sa sinugdanan sa Pagpahiuli, ang sugo mao nga kita magpundok diha sa komunidad, diin kita makat-on nga malinawong magpuyo ug magtinabangay sa usag usa pinaagi sa pagtuman sa atong mga pakigsaad sa bunyag (tan-awa sa Mosiah 18:8–10). Isip mga anak sa Dios, kita dili molambo nga mag-inusara ni ang kahoy nga mag-inusara. Ang himsog nga mga kahoy nagkinahanglan og kalikupan; ang himsog nga mga tawo nagkinahanglan sa usag usa.

Salamat, kitang tanan adunay tinguha nga makigsandurot sa uban, pagpakig-uban, ug maunungong mga higala. Isip sakop sa mahangturong pamilya sa Dios, kitang tanan nagtinguha alang nianang katagbawan ug seguridad nga mahatag sa suod ug mahangturong relasyon. Bisan tuod ang mga social networking site sa walay duha-duha makahatag og usa ka matang sa sosyalidad, apan walay makapuli sa matinuoron, bukas, mag-atubangay nga komunikasyon nga kinahanglang mahitabo aron maestablisar ang matinud-anon ug mahangturong relasyon.

Sigurado ang pinakasayo ug pinakamaayong dapit sa pagkat-on nga makasabut sa uban mao ang panimalay. Sa panimalay kita makakat-on sa mga leksyon sa pagserbisyo, pagkadili hakog, pagpasaylo, ug pailub nga mahinungdanon para sa pagmugna og mahangturong relasyon ngadto sa uban.

Makapalipay, ang dinasig nga organisasyon sa Simbahan makahatag usab og dapit diin kita molambo sa sosyal nga paagi. Sa mga calling, mga miting, mga klase, mga korum, mga konseho, ug daghang oportunidad nga pakigsandurot diha sa Simbahan, atong mapalambo ang mga kinaiya ug kahanas sa panag-uban nga makatabang nato sa pag-andam para sa han-ay sa panag-uban [social order] nga mahitabo sa langit.

Naghisgot niining mas taas nga han-ay, si Propeta Joseph Smith miingon, “Ug kana nga panag-uban nga ania kanato dinhi maanaa kanato didto, lamang kini pagaubanan sa walay katapusan nga himaya, nga ang mao nga himaya kita wala karon makatagamtam” (D&P 130:2).

4. Ang mga kahoy makakuha og kalig-on gikan sa kahimsog nga namugna sa nanglabayng henerasyon nga mga kahoy.

Adunay panahon diin kadtong nagdumala sa pag-atiman sa Sagradong Kakahoyan mihukom nga ang kakahoyan kinahanglang paninduton. Giorganisar dayon ang mga proyekto sa pagserbisyo aron sa pagtangtang sa natumba nga mga kahoy ug mga sanga, kalibunan, mga tuud, ug nangalaya nga mga dahon. Ubos niini nga binuhatan, ang kahimsog sa kakahoyan misugod pagkahuyang sa wala madugay. Ang mga kahoy hinay nga mitubo, gamay lang nga bag-ong mga kahoy ang mitubo, pipila sa ihalas nga mga bulak ug tanom nanga-wala, ug migamay ang gidaghanon sa mga langgam ug ubang mga mananap.

Sa wala madugay, human sa rekomendasyon nga ang kakahoyan pasagdan sa natural niini nga kahimtang, ang nangatumba nga kahoy ug sanga gipasagdan nga malata ug mopatambok sa

yuta. Ang mga dahon gipasagdan kon asa kini matagak. Ang mga bisita gihangyo nga mosubay sa gimarkahang agianan aron dili kaayo madisturbo ang kakahoyan ug ang yuta diha sa kakahoyan dili kaayo mabantuk. Sulod sa pipila lang ka tuig, ang kakahoyan milambo ug mibag-o sa kaugalingon sa talagsaong paagi. Karon kini naglambo sa hapit hingpit na niini nga kahimtang, nga may labong nga mga tanom ug daghang mananap.

Ang mga leksyon nga makat-unan gikan niining kasinatian mahinungdanon para nako. Sulod sa pito ka tuig akong pribelhiyo sa pagserbisyo isip Church historian ug recorder. Ngano ang pagtipig og rekord ug ang pagkolekta, pagpreserbar, ug pagpakigbahin sa kasaysayan mahinungdanon kaayo sa Simbahan ni Jesukristo? Nganong

Ang mabinanta-yong tig-oberbar makakat-on og pipila ka mahinungdanong mga leksyon gikan sa kalikupan nga anaa sa Sagradong Kakahoyan.

mahinungdanon para kanato nga maghunahuna ug mokuha og kalig-on gikan sa nanglabay nga mga henerasyon? (Tan-awa sa D&P 21:1; 69:3, 8.)

Mosugyot ko nga imposible nga hingpit nga magpuyo sa kasamtangan—samot na ang pagplano para sa atong kaugmaon—kon wala ang pundasyon sa nangagi. Ang pagsabut sa relasyon sa nangagi ngadto sa kasamtangan ug sa umaabut makatabang kanato nga mas makadayeg sa kahulugan sa Ginoo kabahin sa kamatuoran sumala sa gipadayag ngadto ni Joseph Smith: “Ang kamatuoran mao ang kahibalo sa mga butang ingon nga sila mao karon, ug ingon nga sila mao sa kaniadto, ug ingon nga sila mao sa umaabut” (D&P 93:24).

Ang atong kahibalo kabahin sa atong nangagi tungod sa mga rekord nga gitipigan ug kabahin sa atong umaabut tungod sa mga kasulatan ug sa mga pagtulun-an sa buhing mga propeta naghatag kanato og konteksto nga nagtugot kanato sa maalamong paggamit sa atong kabubut-on.

Importante nga kita pamilyar sa kasaysayan sa atong Simbahan, ilabi na sa sukaranang mga istorya niini. Kini nga mga istorya—Unang Panan-awon ni Joseph Smith, ang pagtungha sa Basahon ni Mormon, ang balaanon nga pagbisita nila ni Juan Bautista, Pedro, Santiago, Juan, Elijah, Elias, ug uban pa—naglangkob sa sukaranang mga kamatuoran diin natukod ang Pagpahiuli.

Makapasubo, niining panahon sa teknolohiya, diin daghan ug dali nga makuha ang impormasyon—pipila niini nanghinaway sa mga hitabo ug tawo diha sa kasaysayan sa Simbahan—pipila sa

mga Santos sa Ulahing mga Adlaw nagduha-duha ug misugod sa pagpangutana sa ilang dugay nang gihuptan nga pagtuo. Ngadto sa mga indibidwal nga nagduha-duha akong ipaabut ang akong gugma, pagsabut, ug kasiguradoan nga kon sila mosunod sa mga baruganan sa ebanghelyo ug mainampung mopadayon sa ilang pagtuon sa kasaysayan sa Simbahan—igong magtuon aron makaangkon og mas malangkubon kaysa tipik lang o dili kompleto nga kahibalo—ang Espiritu Santo momatuod sa ilang pagtuo sa mahinungdanong mga panghitabo sa kasaysayan sa Simbahan pinaagi sa paghatag og kalinaw sa ilang mga hunahuna. Niining paagiha malig-on ang ilang konbiksyon kabahin sa kasaysayan sa gipahiuli nga Simbahan.

Panapos

Sa dihang nagmisyon pa mi duol sa Palmyra, usahay mag-inusara ko nga moadto sa Sagradong Kakahoyan ug mobarug nga may balaang pagtahud tupad sa akong paborito nga “saksi nga kahoy”—usa sa tulo ka buhing kahoy nga mitubo sa kakahayon panahon nga nahitabo ang Unang Panan-awon. Maghunahuna ko nga kon makaistorya pa ang kahoy, isaysay niini ngari kanako kon unsa ang nasaksihan niini sa adlaw sa tingpamulak niadtong 1820. Apan dili na kinahanglang mosulti pa ang kahoy ngari nako—nasayud na ko.

Tungod sa espirituhanong mga kasinatian ug pagbati sugod sa akong pagkabatan-on ug nagpadayon niining orasa, akong nasayran nga ang Dios, atong Amahan, buhi. Nasayud usab ko nga ang Iyang Anak, si Jesukristo, mao ang Manluluwas ug Manunubos sa tanang katawhan. Nasayud ko nga kining duha ka nahimaya nga Binuhat nagpakita kang Joseph Smith.

Kining mahimayaong mga kamatuoran nagsugod diha sa Sagradong Kakahoyan. Moawhag ko kaninyo nga kanunay mobarug uban sa inyong hunahuna ug kasingkasing diha sa sagradong dapit ug magkinabuhi nga matinud-anon sa mga kamatuoran nga gisugdan sa Dios sa pagpadayag didto. ■

Gikan sa pagpamulong sa debosyonal sa CES, “Stand in the Sacred Grove,” nga gipamulong sa California, USA, niadtong Mayo 6, 2012. Alang sa kompletong pakigpulong, bisitaha ang cesdevotionals.lds.org.

MUBO NGA SULAT

1. Ako may utang kabubut-on ni Robert Parrott, usa ka forester ug naturalist nga empleyado sa Simbahan kinsa nagpuyo sa Palmyra, sa paghatag nako og mga ideya kabahin sa Sagradong Kakahoyan nga akong gipakigbahin.

ANG NAWALANG 500 KA TUIG: GIKAN NI MALAQUIAS HANGTUD KANG JUAN BAUTISTA

Ang 500 ka tuig tunga-tunga sa Daan ug Bag-ong Tugon makatudlo kanato kabahin sa kahintang sa karaang Palestina sa wala pa mawawo si Jesukristo ug nagtabang kanato sa pagbag-o sa atong pasalig sa pagsunod sa Manluluwas.

Ni S. Kent Brown

Propesor Emeritus sa Ancient Scripture

ug Richard Neitzel Holzapfel

Propesor sa Church History and Doctrine sa Brigham Young University

Sa dihang si propeta Malaquias namatay niadtong mga 450 B.C., walay tinuod nga tingog sa propeta ang nangungog pag-usab sulod sa mga 500 ka tuig. Kita nasayud nga kining panahona mao ang intertestamental period—ang lat-ang sa dispensasyon sa Daan ug Bag-ong Tugon.

Walay propeta, ang mga tawo sa yuta nagsugod og pagkabahin ngadto sa mga partido ug mga grupo, ang matag usa nangangkon nga may katungod sa paghubad sa kasulatan ug mogiya sa mga tawo. Ang tinuod nga kahulugan kabahin ni Jehova nawala niining mga grupoha. Usa ka taas nga dili maayong panahon sa pagkalibog ang misunod, nga natapos sa dihang ang Dios mipadala og bag-ong propeta, si Juan Bautista, sa pagsugod og bag-ong dispensasyon. Apan bisan pa sa pagtudlo ni Juan Bautista ug sa Manluluwas ngadto sa mga

539 B.C.

ANG MGA GRIYEGO 332 B.C.

tawo, daghan ang wala makabuntog sa mga tradisyon ug pagtuo nga namugna ug nagkagrabe sa inter-testamental period. Samtang atong masabtan kining 500 ka tuig ug ang kalibog nga may kalambigitan niini, atong mas masabtan ang pangalagad sa Manluluwas ug mabag-o ang atong pasalig sa pagsunod Kaniya.

Paghiklin ug Pagkaulipon: Ang Ganti sa Pagkamasinupakon

Ang mga propeta sama nila ni Isaias ug Jeremias mipasadaan sa mga lumulupyo sa Jerusalem nga kon sila padayong dili motuman sa ilang mga pakigsaad ngadto sa Ginoo, ang siyudad ug ilang templo magun-ob. Kini nga panagna napamatud-ang tinuod sa dihang ang Babelonia misugod sa pag-atake sa Judah mga 600 B.C., miguba sa ilang mga barangay, mga lungsod, mga siyudad, ug relihiyusong kinabuhi.

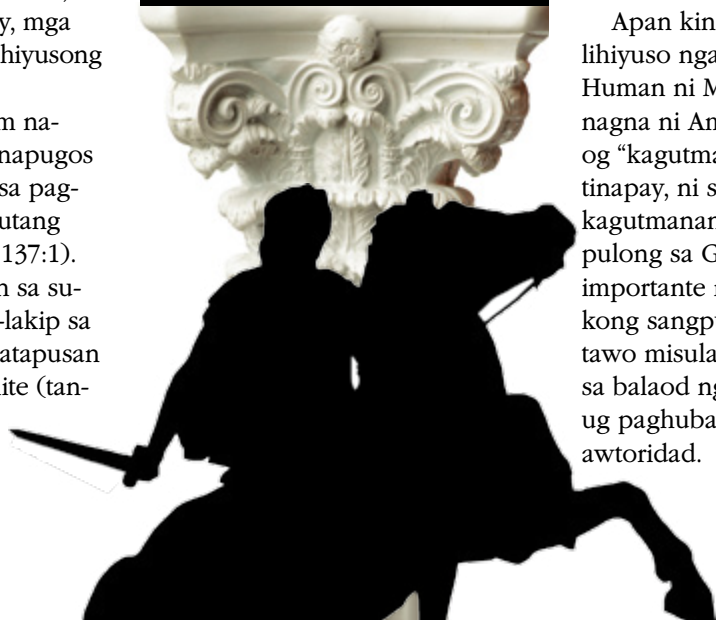
Sa katapusan ang Jerusalem nahugno niadtong 587 B.C., ug napugos ang mihiklin nga mga Judeo sa pagbiya sa ilang nagun-ob nga yutang natawhan (tan-awa sa Salmo 137:1). Pipila sa mga tawo nagpabilin sa sulod ug palibut sa Jerusalem—lakip sa mga Samarianhon, kinsa sa katapusan nakigminyo sa dili mga Israelite (tan-awa sa Jeremias 40:7, 11–12). Sa wala madugay kadtong

SI PROPETA ISAIAS UG JEREMIAS MIPASADAAN SA MGA TAWO SA JUDAH NGA SILA PAGADUMALAON SA LANGYAW NGA MGA NASUD. ANG ILANG MGA PANAGNA NATINUOD SA DIHANG ANG REHIYON NABUNTOG SA SUNOD-SUNOD NGA MGA HARI GIKAN SA LAIN-LAINING MGA NASUD: SI HARING NABUCODONOSOR SA BABELON, SI CYRUS THE GREAT SA PERSIA, HARING DARIO SA PERSIA, UG ALEXANDER THE GREAT SA GREECE. SA DIHANG NAMATAY SI ALEXANDER, ANG IYANG TERITORYO GIBAHIN SA IYANG MGA HENERAL; SI PTOLEMY I MIKONTROLAR SA PALESTINA.

mga mihiklin mibalik sa Palestina ug mitukod og balik sa ilang mga panimalay ug relihiyusong kinabuhi (tan-awa sa Ezra 3). Ang templo sa Jerusalem, sa katapusan natukod og balik niadtong 515 B.C., nahimong sentro na usab sa pagsimba sa mga Judeo.

Tungod kay wala dawata sa mga Judeo ang tanyag sa mga Samarianhon nga motabang sa pagtukod og balik sa templo, ang mga Samarianhon mitukod og hulip nga templo sa hinapos sa ikaupat nga siglo didto sa Mount Gerizim, mga 40 ka milya (64 km) sa amihanan sa Jerusalem. Sa ingon, ang pagsimba ug pagtuo diha kang Jehova nabahin diha sa bag-ong templo sa Mount Gerizim ug sa templo sa Jerusalem tungod kay ang kada usa nangangkon sa awtoridad sa priesthood (tan-awa sa Juan 4:20).

Apan kining pagbalik ngadto sa relihiyuso nga kinabuhi wala magdugay. Human ni Malaquias, sama sa gipangagna ni Amos, ang Ginoo mipadala og “kagutmanan, dili kagutmanan sa tinapay, ni sa kauhaw sa tubig, hinonoa kagutmanan sa pagpatalinghug sa mga pulong sa Ginoo” (Amos 8:11). Kining importante nga kausaban adunay dakong sangputanan samtang ang mga tawo misulay sa pagsabut ug pagsunod sa balaod nga walay mga pagtulunan ug paghubad sa propeta nga may awtoridad.

ANG MGA SELEUCIDS 198 B.C.

PAGSUKOL 164 B.C.

GAWASNONG NASUD SA JUDEO 142 B.C.

Mga Kahimtang sa Apostasiya

Isip epekto niini nga apostasiya, ang mga tawo nabahin ngadto sa mga grupo nga may lain-laing politikal, relihiyoso, ug sosyal nga mga tumong. Lahi-lahi usab ang ilang mga pagtuo ug tradisyon kabahin sa Mesiyas. Ang relihiyusong mga grupo naningkamot sa pagsunod sa balaod ni Moises kutob sa ilang masabtan niini, apan ang kada grupo mihubad sa kasulatan gikan sa lain-laing panglantaw nga ang katilingban sa Judeo nahimong mas nagkatibulaag. Isip resulta, ang tinuod nga pagsabut sa Manluluwas nahimong libog.

Sa dihang wala nay mga pagpangagna sa mga propeta, ang mga pari ug ilang mga kauban nga mga temple worker, ang mga Levite, nahimong pinakaimportante nga opisyal sa mga Judeo ug nangangkon alang sa ilang kaugalingon sa katungod sa paghubad sa kasulatan. Hinoon, ang katungdanan sa high priest nahimong dautan tungod kay ang mga tawo mobayad ug mobaligya niini niadtong panahona.

Daghang mga Judeo mibati nga ang mga pari ug mga Levite wala motuman sa ilang responsibilidad sa pagtudlo og husto sa balaod (tan-awa sa Deuteronomio 33:10), busa adunay bag-ong grupo ang namugna kinsa nagtinguha sa pagtudlo sa balaod. Naila isip mga escriba, ilang gisunod si Esdras, kinsa mitabang sa iyang mga tawo nga mobati sa panginahanglan sa pagkat-on ug pagsunod

ANG PALESTINA NAKONTROLAR SA MGA SELEUCID EMPEROR, USA KANILA MAO SI ANTIOCHUS IV EPIPHANES. GIPUGOS NI ANTIOCHUS NGA MAHIMONG GRIYEGO SA PORMA UG KULTURA ANG KATILINGBAN SA JUDEO, USAHAY MOPATAY OG DAGHANG MGA JUDEO, NAGDUMILI SA MGA RELIHIYUSONG ORDINANSANG SA MGA JUDEO, UG NAGPASIPALA SA TEMPLO. SI JUDAS MACCABEUS, LIDER SA MGA JUDEO NGA SUPAK SA GRIYEGO, MIPASIUGDA OG PAGSUKOL UG GIPAHINUNGOD PAG-USAB ANG TEMPLO. ANG KATAWHAN MISAULOG SA UNANG HANUKKAH.

sa balaod (tan-awa sa Esdras 7:25; Nehemias 8:1–8).

Gibuntog ni Alexander the Great ang rehiyon niadtong 332 B.C. Sa dihang namatay siya, ang iyang gingharian gibahin sa iyang mga heneral. Miabut ang panahon, ang Palestina gikontrolar sa mga Seleucid emperor nga Griyego ang pinulongan. Niadtong 167 B.C., ang mga magmamando nga Seleucid mihimong supak sa balaod ang pagtuo sa mga Judeo, midili sa pagpatuli ug mipasipala sa templo pinaagi sa paghalad og baboy diha sa altar. Daghang mga Judeo ang misukol, gipasiugdahan sa pamilya nga nailhang Maccabees o Hasmoneans. Ang pagsukol—gitawag og Maccabean War—sa katapusan nakahatag og kawawasan sa mga Judeo ug nakamugna og nasud sa Judeo sa unang higayon sukad sa pagkagun-ob sa Jerusalem. Sa samang higayon, laing grupo sa relihiyon naporma nga gitawag og Hasi-deans, “ang makidiosong mga tawo.” Ilang gipakita ang ilang debosyon ngadto sa Dios pinaagi sa pagsunod sa tanang aspeto sa balaod ni Moises sumala sa ilang nasabtan niini.

Ubang mga relihiyusong grupo mitumaw panahon sa intertestamental period, ang tanan nangangkon sa bugtong katungod sa paghubad sa mga kasulatan. Ang mga Pariseo usa ka independente nga relihiyusong grupo nga naorganisar sa wala madugay human sa Maccabean War. Sila nahimong impluwensyal kaayo sa katilingban sa Judeo pinaagi sa pagpaila

MGA TAGA-ROMA 63 B.C.

sa limitadong mga pag-focus sa mga balaod nga may kalabutan sa pagkaon ug sa ritwal sa pagkaputli, mga aspeto nga natukod sumala sa ilang bina-ba nga tradisyon [oral tradition], dili sa kasulatan. Sa ilang mga panimalay, sila naningkamot nga molihok nga daw anaa sila nagpuyo sa templo.

Ang mga Sadduceo, sa laing bahin, kansang kagikan nagpabiling wala mahibaloi, misalikway sa awtoridad sa bina-ba nga tradisyon ug estriktong nagsunod sa lima ka basahon ni Moises, mibaliwala sa sinulat sa ubang mga propeta. Kini nga grupo naglangkob kadaghanan sa mga adunahan sa katilingban sa Jerusalem. Sa panahon nga natawo na si Jesus, ilang napalapan ang ilang gahum pinaagi sa pagkontrolar sa templo sa Jerusalem.

Ang matag usa niining relihiyusong mga grupo mipresebar sa mga tradisyon ug doktrina nga ilang gituohan nga mahinungdanon sa kinabuhi nga may debosyon. Apan tungod kay wala silay giya sa tinuod nga propeta, nagsalig lang sila sa ilang kaugalingong mga interpretasyon.

Nagpaabut sa Bag-ong Dispensasyon

Dili igsapayan ang ilang tinuohan, ang matarung nga mga tawo nagpaabut gihapon sa pag-abut sa Mesiyas panahon sa intertestamental period. Ang mga mambabalak mikanta sa mga salmo, ug ang ordinaryong mga tawo nag-ampo, naghisgot, ug nagdamgo sa Iyang pag-abut—usa ka hari gikan sa

HUMAN SA MUBONG PANAHON NGA GAWASNON, ANG JERUSALEM NAHULOG SA PAGDUMALA SA MGA TAGA-ROMA SA DIHANG SI POMPEY THE GREAT MIATAKE SA SIYUDAD. ANG MGA TAGA-ROMA MIHIMO NI HERODES ANG BANTUGAN, KALIWAT NI ESAU, ISIP HARI SA JUDEA. IYANG GITUKOD PAG-USAB ANG JERUSALEM UG GIPALAPDAN ANG NATAD SA TEMPLO. GITAPOS NI CAESAR AUGUSTUS ANG REPUBLICAN NGA PAGDUMALA SA ROMA UG NAHIMONG IKADUHANG EMPERADOR NGA TAGA-ROMA SUNOD NI JULIUS CAESAR.

kaliwat ni David kinsa gipanagna nga moluwas sa Iyang katawhan.

Usa sa grupo nga nagpaabut sa Mesiyas mao ang Essenes, kinsa natukod panahon sa pakig-away sa Maccabean. Ang mga Essenes nagtuo nga ang mga pari sa templo sa Jerusalem mga dautan ug ang templo nagkinahanglan og seryusong kausaban. Sa ilang panglantaw, nagkaduol na ang pag-abut sa Mesiyas. Sila nagtuo nga Siya mohiusa kanila sa pagpukan sa malupigon nga pamunoan sa Roma, kansang mga tigmando mibuntog sa Palestina mga 60 ka tuig sa wala pa matawo si Jesukristo.

Sama sa panahon sa Kausaban [Reformation] nga nahitabo sa wala pa ang Pagpahiuli, ang intertestamental period adunay mga panghitabo nga nag-andam sa kalibutan para sa pag-abut ni Jesukristo. Niining panahona adunay talagsaong paghimo og relihiyoso nga mga literatura, lakip ang paghubad sa Biblia nga Hebreohanon ngadto sa Griyego ug pagsugod sa pagmugna sa Dead Sea Scrolls ug ang Apocrypha. Niining panahona ang mga ideya kabahin sa mga anghel, pagkabanhaw, ug ang konsepto sa langit ug impyerno napalambo ug mas klaro.

Bisan pa niana, kay walay propeta nga naggiya kanila, ang mga Judeo nagdebate sa kahulugan sa mga kasulatan ug si kinsa ang mahimong Mesiyas. Samtang ang kadaghanan sa mga tawo nagpaabut og Mesiyas gikan sa kaliwat ni David, ang uban naghuhuna og usa ka Mesiyas nga gikan

PANAHON SA PAGDUMALA NI CAESAR AUGUSTUS UG HERODES NG BANTUGAN, ANG MANLULUWAS NGA SI JESUKRISTO NATAWO SA BETLEHEM. SIYA NATAWO ISIP HARI SA MGA HARI UG GINOO SA MGA GINOO (TAN-AWA SA ISAIAS 44:6).

sa kaliwat ni Aaron—usa ka paring Mesiyas. Adunay uban usab nga wala magdahum sa pag-abut sa Mesiyas.

Daghan kaayong mga ekspektasyon ang namugna gikan sa lain-laing mga grupo panahon sa intertestamental period nga ang mga grupo wala na masayud unsaon pag-ila ang tinuod nga Mesiyas kon Siya moabut. Walay grupo—mga escriba, mga Pariseo, mga Essenes, o mga Sadduceo—nga midawat ni Juan Bautista isip propeta o ni Jesus isip Mesiyas. Pipila sa mga miyembro niining mga grupoha nahimong dakong babag sa pagpangalagad ni Juan ug Jesus (tan-awa sa Mateo 21:23–46).

Ang mga debate ug argumento tali sa lain-laing mga grupo kabahin sa Mesiyas mipadayon. Ang unang propeta sa bag-ong dispensasyon, si Juan Bautista, mipahibalo sa pag-abut sa tinuod nga Mesiyas ug miklaro sa matang sa kaluwasan nga Iyang mahatag. Nagpasabut ni Jesukristo, si Juan miingon, “Tan-awa, mao kana ang Kordero sa Dios, nga magakuha sa sala sa kalibutan” (Juan 1:29). Daghang mga Judeo ang midawat ni Juan samtang iyang giandam ang mga tawo para sa pag-abut ni Kristo.

Sa dihang gisugdan ni Jesukristo ang Iyang pagpangalagad, Siya mitudlo sa mga tawo “ingon nga may kagahum, ug dili sama sa ilang mga escriba” (Mateo 7:29). Siya may daghang panaghisgut uban sa mga lider sa relihiyon, nagklaro sa mga doktrina kabahin sa kaminyoon, pagkabanhaw,

Dios nga Kapangulohan, ug sa Iyang tahas isip Manluluwas. Tungod kay daghan sa mga lider sa relihiyon misalikway Kaniya (tan-awa sa Mateo 26:4), si Jesus misulti kanila: “Kamo wala makaila kanako, o sa akong Amahan: kon nakaila pa kamo kanako makaila usab unta kamo sa akong Amahan.” Siya midugang, “Kon ang Dios mao pa ang inyong amahan, higugmaon unta ninyo ako” (Juan 8:19, 42).

Tungod kay sila nagpaabut og Mesiyas nga lahi kaayo ni Jesus, sila misalikway Kaniya. Maayo na lang, nga kita nabuhi sa panahon diin ang mga kamatuoran sa ebanghelyo natukod diha sa sukaranang mga pagtulunan sa mga propeta ug apostoles (tan-awa sa Mga Taga-Efeso 2:20). Dili na kinahanglang mopili kita sa nagkasumpaki nga mga espirituhanong impluwensya nga motumaw nga walay giya sa mga propeta ug apostoles. Samtang kita nagsunod sa atong mga propeta ug apostoles karon, kita makasabut sa tinuod nga doktrina sa Manluluwas nga si Jesukristo, sumala sa gipadayag ngadto ni Propetang Joseph Smith:

“Kay [ako] nakakita kaniya, gani sa tuo nga kilid sa Dios; ug [ako] nakadungog sa tingog nga nagpamatuod nga siya mao ang Bugtong Anak sa Amahan—

“Nga pinaagi kaniya, ug ngadto kaniya, ug tungod kaniya, ang mga kalibutan nalalang, ug ang mga lumulupyo niana mao ang anak nga mga lalaki ug anak nga mga babaye sa Dios” (D&P 76:23–24). ■

ANG DEAD SEA SCROLLS

HIMAN ARON MASABTAN ANG MODERNONG BIBLIA

Ni Donald W. Parry

Propesor sa Hebrew Bible sa Brigham Young University

Sa sayong bahin sa 1947, tulo ka magbalantay og karnero nga sakop sa Ta'amireh Bedouin nangita sa usa ka hayop nga nawala. Usa kanila milabay og bato ngadto sa usa ka langub ug nakadungog og usa ka banga nga nabuak. Sa dihang sila misulod sa langub, sila nakakita og daghang dagko nga mga banga nga hinimo sa clay, nga ang uban niini adunay mga scroll.* Sa misunod nga mga tuig, ang Bedouin ug mga archaeologists nakakita og pipila ka gatus ka mga scroll sa 11 ka langub sa amihanang kasadpan nga baybayon sa Dead Sea.

Daghang mga eskolar nagtuo nga ang Dead Sea Scrolls maoy pinakadakong nadiskobrehan sa arkiyolohiya sa ika-20 nga siglo. Ang mga scroll nagsangkap og librarya sa karaang panahon sa sobra sa 900 ka teksto, kadaghanan niini nahisulat sa orihinal nga Hebreohanon sa Daang Tugon. Sa 225 ka mga scroll anaa ang pinakakaraang kopya sa Daang Tugon (gawas sa basahon ni Ester), nga mas karaan og sobra 1,000 ka tuig kaysa mga kopya nga gigamit panahon sa Middle Ages. Kasagaran sa mga scroll sinulat niadtong mga 150 B.C. ug A.D. 68, bisan tuod pipila sa mga teksto pinetsahan ingon ka karaan sa ikatulo nga siglo sa B.C.

Dugang sa tradisyonal nga mga teksto sa biblia, ang mga Dead Sea Scroll naglakip usab sa Temple Scroll (naghulagway sa templo nga pagatukuron sa Jerusalem ug sa sumbanan nga katilingban sa pakigsaad), ang War Scroll (naghulagway sa pagtapos sa panagsungi), ug mga teksto

nga susama sa Biblia (sama sa mga basahon ni Enoch, Noe, Melchizedek, ug mga tugon ni Jacob, Judah, ug Levi). Gamay ra ang nahisgot kabahin ni Enoch diha sa Biblia, apan diha sa scroll, si Enoch usa ka mahinungdanong tawo—gamhanang propeta nga may espesyal nga mga gasa.

Kadaghanan sa mga scroll grabeng nangagisi tungod sa kadugayon ug nabantang sa mga elemento sa panahon, apan ang mga eskolar nakakuha og daghang impormasyon kabahin sa mga buhat sa escriba. Ang mabinantayon ug metikuluso nga pagtrabaho sa mga escriba nagpasabut og taas nga sumbanan sa pagkapropesyonal ug kahibalo samtang ilang gikopya ug gipasa ang sagradong mga teksto gikan sa usa ka henerasyon ngadto sa sunod. Kita nga ganahan pag-ayo ug nagpasalamat sa balaang mga kasulatan may dakong utang kabubut-on niining mga escriba sa ilang pulido nga buhat.

Kon atong hunahunaon ang kinaang paagi sa kinamot nga pagpasa sa mga teksto, kita makaamgo nga ang Biblia miagi og talagsaong proseso aron maanaa karon nga siglo. Ang Dead Sea Scrolls mobarug isip saksi nga ang Daang Tugon gipasa-pasa sa mga siglo nga igo ang katukma. Tungod niini, kita kinahanglang mapasalamaton sa mga propeta, escriba, mga tigkopya, ug sa tanan kinsa responsable sa pagpasa sa Biblia ngadto sa kada henerasyon. ■

**Ang pagsaysay kon sa unsang paagi ang mga scroll nadiskobrehan nagkalahi tungod kay ang mga magbalantay sa karnero nagsalig lang sa ilang mga panunduman sa pagsaysay og balik sa istorya paglabay sa mga katuigan.*

**Ni Bishop
Gary E.
Stevenson**
Presiding Bishop

Kon wala pa ang pagkatawo ug Pag-ula sa Manlu-luwas, kita wala untay Tigpangamuyo, walay Manlalaban uban sa Amahan, ug walay Tigpatali-wala kinsa nakahimong posible para kanato nga makabalik ngadto sa presensya sa atong mahigugmaong Langitnong Amahan ug mag-uban isip mahang-turong mga pamilya.

ANG Reyalidad SA PASKO

Sa dihang ang akong amahan bata pa, siya nagpuyo sa gamayng lungsod sa central Utah duol sa Utah Lake. Sa panahon sa wala pa ang mga pioneer, ang mga Native American mangayam ug mangisda sa dapit. Pihong mga lokasyon libut sa lawa nahimong sikat alang niadtong gustong mangita og mga tumoy sa pana.

Sa usa ka kalihokan nga mag-uban ang mga amahan ug anak sa dihang singko anyos pa akong amahan, ang ilang ward miadto sa Utah Lake aron sa pagpangita og mga tumoy sa pana. Human ang grupo migahin sa tibuok adlaw sa pagpangita, ang akong lolo nangutana sa akong amahan kon siya nakakita ba og tumoy sa pana.

“Wala, wala koy nakit-an,” mitubag akong amahan. Dayon iyang gikuot iyang bulsa ug miingon, “Apan akong nakit-an kining nindot nga bato nga naporma og sama sa Christmas tree.”

Nakakita diay ang akong amahan og tumoy sa pana, apan wala makaila niini. Siya nagkupot sa tinuod nga butang diha sa iyang kamot, apan wala makaila niini.

Pag-ila sa Manunubos

Para sa daghang tawo karon, ang ilang panglantaw kon unsa ang tinuod ug labing importante—si Jesukristo, ang Manluluwas sa kalibutan—nahimong libog

tungod sa mga butang nga dili tinuod.

Bag-ohay lang nakakita ko og programa sa telebisyon kabahin ni Jesukristo nga nagpangutana kon Siya gipakatawo ba gyud ni Birheng Maria. Gani ang bantugang mga propesor gikan sa inilang mga institusyon sa pagkat-on nagduha-duha kon kini ba mahimo.

Mitubag niadtong mga nagduha-duha, si Presidente Ezra Taft Benson (1899–1994) miingon: “Kining gitawag nga mga eskolar nagtinguha sa pagkombinse kanato nga ang balaanong pagkatawo ni Kristo sumala sa giproklamar diha sa Bag-ong Tugon dili gyud balaanon ug nga si Maria dili birhen sa panahon sa pagpanamkon kang Jesus. Gusto nila nga kita motuo nga si Joseph, ang ama-ama ni Jesus, mao ang Iyang pisikal nga amahan, ug busa si Jesus usa ka tawo sa kinaiya ug karakter. Sila makita nga buutan sa ilang pagdayeg Kaniya kon sila moingon nga Siya bantugang moral nga philosopher, gani pinakabantugan. Apan ang nagpahipi nga katuyoan sa ilang paningkamot mao ang pagsalikway sa balaang pagkaanak ni Jesus, kay niana nga doktrina nag-agad ang ubang mga pagtuo sa Kristyanismo.”¹

Naka-ski ko sa artipisyal nga snow, ug nakadayan-dayan og peke nga mga Christmas tree gamit ang pekeng mga icicle. Usahay mahimong lisud sa pagsabut unsa ang tinuod, ilabi na sa panahon nga ang

PAGKAKAPLAG SA MANLULUWAS

“Usahay ang labing bililhon ug sagradong mga butang anaa na sa atong atubangan, klarong makita, apan

kita dili makakita niini. . . .

“Mosaad ko nga kon atong han-ayon og gamay ang atong kinabuhi ug kinasingkasing ug mapainubsanong magtinguha sa putli ug mabination nga si Kristo sa atong kasingkasing, ato Siyang makita, ato Siyang makaplagan—panahon sa Pasko ug sa tibuok tuig.”

Presidente Dieter F. Uchtdorf, Ikaduhang Magtatambag sa Unang Kapangulohan, “How to See the Christ in Christmas,” *New Era*, Dis. 2013, 48.

ang unang Pasko, si Samuel ang Lamanite mideklarar:

“Ug tan-awa, ako mohatag kaninyo niini nga timailhan sa iyang pag-anhi; kay tan-awa, adunay daghan kaayo nga mga kahayag sa langit, nga diha sa gabii nga siya dili pa moabut walay kangitngit. . . .

“Ug tan-awa, adunay bag-o nga bitoon nga mosubang, nga sa sukad wala paninyo masud-ong” (Helaman 14:3, 5).

Ang mga Judeo naghinam-hinam niining dakong hitabo. Sila nasayud nga ang Mesiyas moabut, ug sila nagdahum nga Siya moabut uban

teknolohiya mohimo og daw tinuod sa usa ka butang. Busa unsaon nato pagkahibalo unsa ang tinuod? Unsaon nato pagbaton og pagpamatuod sa reyalidad ni Jesukristo?

Kita makaangkon og pagpamatuod sa unsay tinuod samtang kita magbasa sa pulong sa Dios diha sa kasulatan—karaan ug moderno. Kita masayud sa reyalidad sa Manluluwas samtang kita maminaw ug magbasa sa mga pagpamatuod sa buhing mga propeta ug apostoles. Atong makaplagan ang kamatuoran samtang kita mag-ampo “sa kinasingkasing, uban sa tinuod nga katuyoan, nga may hugot nga pagtuo kang Kristo” (Moroni 10:4). Atong madiskobrehan ang “matarung nga paagi” samtang kita “nagtuo diha kang Kristo, ug dili molimud kaniya” ug samtang kita “moyukbo kaniya, ug mosimba kaniya uban sa tanan [natong] gahum, hunahuna, ug kusog, ug sa tibuok [natong] kalag” (2 Nephi 25:29).

Mga Panagna sa Pagkatawo ni Kristo

Daghang kasulatan ang nanagna sa pagkatawo ni Kristo—ang unang Pasko. Mahimong kita makalimot kon kita mobasa niining mga panagna sa kasulatan nga kini sa tinuoray mga *panagna*. Kini naghatag og daghang detalye kabahin sa unsay mahitabo apan wala pa mahitabo.

Walo ka gatus ka tuig sa wala pa matawo si Kristo, si Isaias miingon, “Kay alang kanato ang usa ka bata natawo, alang kanato ang usa ka anak nga lalaki gihatag; ug ang kagamhanan igatungtong sa iyang abaga: ug ang iyang ngalan pagatawgon Kahibulongan, Magtatambag, Dios nga Makagagahum, Amahan nga walay Katapusan, Prinsipe sa Pakigdait” (Isaias 9:6).

Unom ka gatus ka tuig sa wala pa matawo ang Manluluwas, gihulagway ni Nephi ang iyang panan-awon sa inahan sa Anak sa Dios:

“Ako mitan-aw ug nakakita sa . . . dakbayan sa Nazaret; ug diha sa dakbayan sa Nazaret ako nakakita sa usa ka birhen, ug siya hilabihan ka matahum ug kaputi. . . .

“Ug [ang anghel] miingon ngari kanako: Tan-awa, ang birhen nga imong nakita mao ang inahan sa Anak sa Dios. . . .

“Ug ako mitan-aw ug nakakita sa birhen pag-usab, nagkugos og bata diha sa iyang mga bukton.

“Ug ang anghel miingon ngari kanako: Tan-awa ang Kordero sa Dios” (1 Nephi 11:13, 18, 20–21).

Usa ka gatus og bayente kwatro ka tuig sa wala pa matawo ang Manluluwas, si Haring Benjamin miingon:

“Tan-awa, ang panahon moabut, ug dili kini layo, nga uban sa gahum, ang Ginoong Makagagahum . . . manaog gikan sa langit aron moipon sa mga katawhan, ug mopuyo sa usa ka mortal nga lawas, ug makig-uban taliwala sa mga tawo, magbuhat og kahibulongan nga mga milagro. . . .

“Ug siya pagatawgon og Jesukristo, ang Anak sa Dios, ang Amahan sa langit ug sa yuta, ang Tiglalang sa tanan nga mga butang gikan sa sinugdanan; ug ang iyang inahan pagatawgon og Maria” (Mosiah 3:5, 8).

Otsentay tres ka tuig sa wala pa matawo si Kristo, si Alma miingon, “Ug tan-awa, [ang Anak sa Dios] matawo kang Maria, didto sa Jerusalem diin mao ang yuta sa atong mga kagikanan, siya ingon nga usa ka birhen, usa ka bilihon ug pinili nga tawo” (Alma 7:10).

Ug unom lang ka tuig sa wala pa

sa himaya, moluwas nila sa temporal nga paagi, moestablisar og yutan-ong gingharian, ug mangulo isip ilang Hari.

Si kinsa ang unang nasayud sa pagkatawo sa Mesiyas? Ang Sanhedrin ba o kadtong mga tawo nga may gahum ug impluwensya?

Ang Biblia nagsaysay kanato nga ngadto sa mapainubsanong mga magbalantay sa mga karnero nga nangatulong sa yuta diin ang anghel mideklarar sa “maayong balita sa dakong kalipay” (Lucas 2:10) ug ang mga Mago sa layong dapit kinsa nakakita sa “iyang bitoon didto sa sidlakan, ug [miadto] sa pagsimba kaniya” (Mateo 2:2).

Ang gamhanan ug maimpluwensya, kansang panan-awon nagduha-duha tungod sa mga pilosopiya niining kalibutan, wala makauban sa Manluwas sa Iyang pagkatawo o panahon sa Iyang pangalagad. Anaa sa ilang atubangan ang kamatuoran apan wala sila masayud o midawat niini.

Mahimong Mas Kristohanon

Si Presidente Benson miingon nga usa sa pinakanindot kabahin sa Pasko mao nga kini nagpalambo sa atong pagkasensitibo sa mga butang sa Dios:

“Kini nakapahimo kanato sa pagpamalandong sa atong relasyon ngadto sa Amahan ug sa kalalum sa atong debosyon para sa Dios.

“Kini nagdasig kanato nga mas maloloy-on ug mahinatagon, mas maghunahuna sa uban, mas matinuoron, mas puno sa paglaum ug gugmang putli—tanang Kristohanong mga kinaiya. Dili ikatingala ang diwa sa Pasko makatandog sa kasingkasing sa mga tawo sa tibuok kalibutan. . . . Bisan sa usa lang ka panahon, dugang atensyon ug debosyon gipahinungod ngadto sa atong Ginoo ug Manluwas, si Jesukristo.”²

Karong Pasko, samtang natandog sa diwa sa panahon ang atong kasingkasing, magbuhat ta og usa ka butang nga nagpahayag sa atong mga pagbati sa dayag nga paagi, nagpakita nga kita nakasabut nga ang natawo nga bata sa Betlehem mao ang tinuod nga Manunubos. Si Presidente Howard W. Hunter (1907–95) mihatag og pipila ka praktikal nga tambag nga makatabang nato sa pagbuhat niini:

“Karong Pasko, ibalik ang maa-yong relasyon. Pangitaa ang usa ka

nakalimtang higala. Ayaw pagduhaduha ug pulihi kini og pagsalig. Paghimo og sulat. Paghatag og mabinangion tubag. Dasiga ang mga batan-on. Ipakita ang inyong pagkamaunugon sa pulong ug buhat. Tumana ang saad. Ayaw pagdumot. Pasayloa ang usa ka kaaway. Pangayo og pasaylo. Paningkamot sa pagsabut. Hunahunaa ang inyong mga gikinahanglan sa uban. Hunahunaa og una ang uban. Magbinuotan. Magmabination. Katawa og gamay. Pasalamat. Pag-abi-abi og estranghero. Pahalipaya ang kasingkasing sa usa ka bata. Tagamtama ang kaanindot og katalagsaon sa kalibutan. Ipahayag inyong gugma ug dayon ipahayag kini pag-usab.”³

Kon wala si Kristo, walay Pasko. Kon wala si Kristo, walay kahingpitan sa kalipay. Kon wala ang Iyang pagkatawo ug Iyang Pag-ula, kita wala untay Tigpangamuyo, walay Manlalan uban sa Amahan, ug walay Tigpataliwala kinsa nakahimong posible para kanato nga makabalik ngadto sa presensya sa atong mahigugmaong Langitnong Amahan ug mag-uban isip mahangturonong mga pamilya.

Mosaulog ko uban ninyo sa maa-nindot og milagrusong reyalidad sa pagkatawo ug misyon sa Anak sa Dios, ug ako mopamatuod nga si Jesukristo mao ang atong Manluwas ug Manunubos—ang gisaad nga Mesiyas. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. *The Teachings of Ezra Taft Benson* (1988), 128.
2. Ezra Taft Benson, sa Larry C. Porter, “Remembering Christmas Past: Presidents of the Church Celebrate the Birth of the Son of Man and Remember His Servant Joseph Smith,” *BYU Studies*, vol. 40, no 3. (2001), 108.
3. Howard W. Hunter, “The Gifts of Christmas,” *Ensign*, Dis. 2002, 18–19.

ANG HABOL SA PASKO NI MAMA

Usa sa pinakamahagitong kasinatian sa akong kinabuhi nahitabo wala madugay human sa pagkamatay sa among 10 anyos nga anak nga babaye tungod sa kanser sa utok. Ang panulihong “Dili gyud nimo madala ang materyal nga mga butang” nahimong klaro samtang among gitan-aw ang iyang kwarto usa ka Sabado sa hapon.

Wala na si Clarissa, apan ang iyang kwarto puno ra gihapon sa mga butang nga iyang nabilin. Karon kami adunay lisud nga buluhaton sa pagdesisyon kon unsay buhaton sa iyang personal nga mga gamit. Nasayud ko nga ang pagdispatsar og usa ka

butang dili sayon, ilabi na para sa akong asawa.

Ang pagdumala sa daghang dinalian nga mga buluhaton nga may kalabutan sa ospital, pagpa-chemotherapy, ug pagpa-radiation nagbilin namo og gamay lang nga panahon sa paglimpyo ug paghan-ay.

Daghan mi og nahinumduman samtang among giimpake ang mga butang nga iyang gihan-ay sa iyang headboard o bookshelf. Kining tanan nahimong makahuluganon—gikan sa iyang paborito nga habol, libro, o kwentas ngadto sa iyang stuffed animal, mga libro sa eskwelahan,

ug football. Ang akong asawa nagbakho samtang nagpangutana kami kon unsay buhaton sa matag butang.

Among gipundok ang kadaghanan sa mga libro ni Clarissa ug amo kining gidala ngadto sa eskwelahan asa siya nag-elementarya para magamit sa ubang mga bata. Among gihatag ang iyang kabinet sa silangan. Pipila sa iyang mga sinina among gihatag sa iyang mga ig-agaw. Ang paghunahuna sa uban nakatabang nga mahupay og gamay sa lisud nga sitwasyon sa paghatag sa iyang mga gamit.

Pipila ka semana ang milabay, samtang nagkaduol ang Pasko, duha

Dili nako makalimtan ang ekspresyon sa dagway sa akong asawa sa dihang iyang gjablilian ang iyang gasa ug nakakita sa unsay gihimo sa iyang mga anak para niya.

IYANG GIKINAHANGLAN ANG AKONG PAGSERBISYO KARON

sa akong batan-ong anak nga mga babaye mihangyo sa ilang inahan kon ila ba nga magamit ang pipila sa mga sinina ni Clarissa aron himoong espesyal nga gasa sa Pasko. Ilang gipili ang sinina nga may mahinungdanon nga panumduman sa pamilya ug mainam-pingong naggunting sa mga square nga nagrepresentar sa bililhong mga higayon sa iyang kinabuhi.

Pipila ka adlaw sa wala pay Pasko, sila ug ang ilang lider sa Young Women, nga mitabang nila sa paghuhuna sa ideya, mipakita nako sa habol nga ilang gihimo. Nagtan-aw kong natingala sa kada square sa panapton, nga nagrepresentar sa mga hitabo sa kinabuhi ni Clarissa: usa ka square gikan sa iyang uniporme sa football, usa ka square gikan sa sinina nga among gipalit niya panahon sa pagbiyahe sa pamilya, usa ka square gikan sa pajama nga iyang gisul-ob sa ospital. Ang kada piraso, bililhon ug nindot kaayo, nakapahinumdom kanako sa among panahon uban kaniya. Akong giingnan akong mga anak nga nindot kini kaayo. Nasayud ko nga ang ilang inahan maganahan niini pag-ayo.

Niadtung buntaga sa Pasko nakakita ko og gasa nga kinasingkasing nga gihatag. Dili nako makalimtan ang ekspresyon sa dagway sa akong asawa sa dihang iyang giablihan ang iyang gasa ug nakakita sa unsay gihimo sa iyang mga anak para niya. Kada gabii sukad niadto iyang gamiton ang iyang habol sa Pasko matag gabii, naghinumdom sa mga panumduman ug naghandum sa adlaw nga ang among pamilya mag-uban pag-usab—salamat sa

Pag-ula ug Pagkabanhaw ni Jesukristo. ■

Jed Packer, Utah, USA

Naglingkod ko sa makina ug nagtahi og tinakdoan sa planela. Ang sumbanan gidesinyo nga pambata ang atubangan, ug mabulukon ang luyo sa habol nga akong gitahi nga para sa masuso.

Ang Relief Society sa among ward naghimo og mga newborn kit para sa mga kabus ug naigo sa kalamidad nga mga dapit. Dili pa ko maayo nga manahi, apan mapasaligon ko nga miapil. Nalingaw ko sa pagpili og mga panapton para sa proyekto ug paggungting og mga square nga sama kadak-a sa habol.

Akong giabot ang mga tarung nga habig sa panapton, gitahi ang mga kilid, ug wala tahia ang tanan aron sa pagbali sa habol. Dayon akong gitahi ang mga kilid, giklip ang mga suuk niini, gibali ang habol aron ang mabulukon nga bahin maoy anaa sa gawas, ug dayon gitahi ang dapit nga wala pa matahi.

Akong gitahian subay sa ibabaw sa mga kilid aron malig-on ang sinumpayan. Akong gibutang ang panapton sa makina ug gipasasan sa pagtahi. Samtang gidali-dali nako og human aron makabalik ko sa mga buluhaton sa balay, nakahunahuna ko og kalit: “Unsa kaha kon nagtahi ko niining habol para sa batang Jesus?”

Naghunahuna niini, naghinay-hinay ko ug giampingan nga matul-id ang tinahian. Apan bisan pa sa pag-amping, ang tinahian dili tul-id.

Sunod nagtahi ko og 10 ka pulgada (25 cm) nga square sa tunga-tunga aron masumpay ang atubangan sa likod. Naghimo ko og baga nga papel nga sundanan, gibutang sa tunga sa habol, ug gimarkahan. Akong giplastar ang panapton sa makina, maampingon nga gipahimutang ang dagom, ug hinay-hinay nga mitahi.

Sa dihang nahuman ko, akong giputol ang mga hilo ug gikuha

ang nahuman nga habol. Dili kini square—mora kini og trapezoid ug paralelogram.

Akong gipadaplin ang habol, nagkuha og bag-ong planela, ug nagsugod pag-usab—mas naningkamot paghimo og gasa nga angay ihatag sa Dios. Apan bisan pa sa dugang paningkamot, ang resulta mas maayo lang og gamay. Ang kada habol nga akong gihimo dili perpekto.

Mibati ko nga wala koy madala nga habol ngadto sa dapit sa pundukanan, siguro dili karong tuiga. Magpadayon ko og bansay, ug tingali moabut ang adlaw nga makatampo ko.

Dayon nakahunahuna ko og laing ideya: “Kon magpaabut ka nga maperpekto ang imong pagtahi, ang batang Kristo maanaa na sa Ehipto.”

Nasabtan nako. Ang oportunidad sa pagserbisyo mawala na. Ang Manluluwas modawat sa atong mga halad kon atong buhaton ang atong pinakamaayo, bisan dili man kini hingpit. Nasayud ko nga ang bag-ong natawo, giputos sa humok, limpyo nga habol, dili mobali-bad nga matulog niini tungod lang nga ang mga suuk dili eskwalado.

Samtang namalandong ko kon ang akong paningkamot aduna bay epekto sa tibuok kalibutan nga panginahanglan, akong nahunahunaan ang tambag ni Kristo: “Maingon nga gibuhay ninyo kini ngadto sa usa sa mga labing gamay niining akong mga igsoon, gibuhay usab ninyo kini kanako” (Mateo 25:40).

Busa nagpadayon ko sa pagtahi og mga habol, naningkamot nga mahimo kining nindot kutob sa akong mahimo. Nasayud ko nga adunay panginahanglan karon, dili sa walay klaro nga panahon sa umaabut nga maayo na kaayo kong motahi. ■

Jean Hedengren Moultrie, Washington, USA

ANG AMONG PINAKANINDOT NGA GASA SA PASKO SUKAD

Bisperas kadto sa Pasko, ug ang among pamilya nagpundok sama sa among gibuhat kada tuig aron sa pagsaulog. Ang orasan hapit na mobagting sa tungang gabii sa dihang gitawag kaming tanan ni Papa, nag-ingon nga aduna siyay ipakita namo.

Uban sa tanang pagpangandam ug kahinam nga mabati nianang Bisperas sa Pasko, ang akong mga igsoong babaye, inahan, ug ako wala makabantay kon unsay giandam ni Papa para sa okasyon. Sa dihang kaming tanan komportable nang nagpundok, misugod siya sa pagpakita kanamo og pipila ka slide.

Sa iyang slide show, nga nagpakita sa painting sa Manluluwas, mga eksena sa Pasko, ug maayong pagkamugna nga mga pulong, gipadayag

ni Papa ang iyang gugma para namo. Ang iyang pasundayag nagpahinumdum usab kanamo sa tinuod nga kahulugan sa Pasko ug sa kalipay ug pasalamat nga angay namong bation para sa pagkatawo sa Manluluwas. Usa ka slide sa mabulukon nga Christmas tree nagpakita sa mga pulong, “Karong Pasko ang gugma ni Jesukristo makahatag nako og bag-ong kinabuhi.”

Ang pinaka espesyal nga bahin sa pasundayag ni Papa misunod sa dihang iyang gigamit ang slide sa painting sa Manluluwas sa pagpahibalo namo og balita. Dili lang kini basta-basta nga balita; kini ang pinakanindot nga balita sukad. Ibabaw sa Manluluwas mabasa ang mga pulong “Nakahukom ko nga magpabunyang

sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw.”

Sa katapusan ang among amahan nakahukom nga magpamiyembro sa Simbahan! Kini nga desisyon mahimong sayon para sa uban, apan kini lisud para sa among amahan. Nagtuon siya sa ebanghelyo ug nagkat-on sa Simbahan sulod sa 25 ka tuig. Bisan pa sa among grabeng mga paningkamot ug daghang mga diskusyon uban ang misyonaryo, wala gihapon siya magpabunyang. Wala mi kasabut kon ngano, apan kami nasa-yud nga dili pa siya andam.

Moangkon ko nga may mga higayon nga mibati ko nga ang akong amahan dili na gyud magpabunyang. Sa akong lalum nga pagbati, hinoon, wala ko mawad-i og paglaum, ug kaming tanan nagpadayon sa pag-ampo para kaniya. Sa Bisperas sa Pasko, gitubag sa Ginoo ang among mga pag-ampo.

Sa dihang gipahibalo na mi sa among papa, kaming tanan nakahilak tungod sa kalipay. Wala mi kasabut sa among gipangbati—kahinam, kasurprisa, ug labaw sa tanan, hilabihan nga kalipay nga lisud ihulagway.

Ang pahibalo ni Papa wala lang makausab sa Bisperas sa Pasko—kini nakausab sa kinabuhi sa among tibuok pamilya. Kinahanglan gihapon kaming maglambo isip indibidwal ug isip pamilya, apan nasayud ko nga ang pagpadayon sa unahan mahimong mas maayo karon tungod kay kami nagkahiusa diha sa Simbahan.

Mapasalamaton kaayo ko sa Ginoo para niining panalangin. Sulod sa pipila ka bulan kami ma-sealed isip pamilya diha sa templo. Ang pagpahibalo ni Papa sigurado mao ang pinakanindot nga gasa sa Pasko sukad. ■
Adriana Nava Navarro, Bolivia

Ang pinaka espesyal nga bahin sa pasundayag ni Papa nahitabo sa dihang iyang gigamit ang slide sa painting sa Manluluwas sa pagpahibalo namo sa pinakanindot nga balita sukad.

PASKO ILAWOM SA ATOP NGA SIN

Sa dihang na-assign ko sa Manila, Philippines, isip sundalo panahon sa Ikaduhang Gubat sa Kalibutan, kanunay ko nga makigkita sa gamayng grupo sa LDS servicemen aron sa pagpahigayon og miting sa sakrament. Atol sa usa ka miting nakamatikod ko og usa ka Filipina diha sa luyo sa binombahan nga building nga milili namo diha sa dakong lungag nga kanhi pultahan. Naghunahuna ko nga basin ang among pagkanta nakadani niya. Sa dihang among gipiyong ang among mga mata para sa panapos nga pag-ampo, hinay siyang mipahawa.

Panahon sa iyang sunod-sunod nga pagbisita, amo siyang gidapit sa pag-apil namo. Ang iyang ngalan mao si Aniceta Fajardo, ug siya madasigong midawat sa among pakighigala. Samtang nagpadayon siya sa pagtambong sa among mga miting, iyang nakat-unan ang gipahiuli nga ebanghelyo ni Jesukristo.

Kay nagsingabut na ang Pasko, mihukom mi nga hatagan namo si Aniceta ug iyang pamilya og mga regalo sa Pasko. Nagpundok mi og de lata nga gatas, karne, ug mga utanon; duha ka habol; ug medikal kit, nga may penicillin aron matambalan ang masakitong apo ni Aniceta.

Atol sa Bisperas sa Pasko among gipundok ang mga gasa ug miadto sa balay ni Aniceta. Nagpuyo siya uban ang iyang anak nga babaye ug apo ilawom sa atop nga sin nga gipasang diha sa bong-bong nga beka—salin sa building nga binombohan. Naghunahuna mi kon unsaon nila pagsugakod uban niining gamay nga proteksyon atol sa kusog nga ulan nga nagdagsang nianang tuiga.

Usa sa among kauban miputol og usa ka sanga sa kahoy nga mangga ug giugbok kini sa yuta. Nakakita kami

og ginagmayng sinalibay nga maa-dorno sa sanga.

Si Aniceta ug ang iyang pamilya nagtan-aw nga nahimout ug nahingangha. Sa dihang ilang nakita ang mga gasa nga among gidala, ang ilang kahimout nahimong mga luha sa kalipay ug pagdayeg. Wala pa sila makakita o makakaon niining matang sa pagkaon sa dugayng panahon, ug sila nakahilak pag-ayo nga maglisud sila sa pag-istorya.

Tungod kay Bisperas kadto sa Pasko, nakahunahuna mi sa among panimalay ug mga minahal. Naghunahuna ko sa sulat nga akong nadawat duha ka adlaw lang ang milabay, nagpahibalo nako nga ako usa na ka amahan. Mipakigbahin mi sa among mga pagbati, gitapos uban sa among mga pagpamatuod sa Manluluwas ug sa gipahiuli nga ebanghelyo.

Among gisiguro niining talagsaong pamilya ang gugma sa Manluluwas

para kanila. Sila nakakaplag og kahupayan sa among mga pulong, ug mabati ang kalinaw diha sa hangin sa kagabhion. Dayon nanamilit mi sa among mga higala ug mitimbiya kanila og maayong Pasko.

Sa wala madugay nabalhin ko sa laing dapit, ug wala na nako makita pag-usab si Aniceta o ang iyang pamilya. Apan pipila ka tuig ang milabay giablihan nako ang *Church Almanac* ngadto sa seksyon sa Pilipinas ug nabasahan nga si Aniceta Pabilona Fajardo mao ang unang Filipino nga namiyembro sa Simbahan sa kapuloan.¹ Pagkadakong panalangin nga maghunahuna sa mga binhi nga gitanom panahon sa Pasko niadtong 1945. ■

Erwin E. Wirkus, Idaho, USA

MUBO NGA SULAT

1. Tan-awa sa "Philippines," *Deseret News* 1991–1992 *Church Almanac*, 157; ang bagohay nga mga isyu sa *Church Almanac* misulat sa ngalan ni Sister Fajardo nga Aneleta.

Among giputol ang usa ka sanga sa kahoy sa mangga ug giugbok kini sa yuta. Si Aniceta ug ang iyang pamilya nagtan-aw nga nahimout ug nahingangha.

Ang Tubag

SA TANANG

Lisud nga mga Pangutana

Kon mag-atubang og lisud nga mga pangutana, usa lang ka butang ang mahinungdanon.

Ni R. Val Johnson

Mga Magasin sa Simbahan

Ang mga pangutana sa kinabuhi nga atong masugatan dili kanunay sayon tubagon. Pipila sa personal natong mga hagit—sama pananglit, kamatayon sa anak, pagluib sa usa ka higala, o walay swerte nga kalisud sa pinansyal—sa kanunay dili sayon masabtan, ug nagkinahanglan ta og maluluy-ong suporta niadtong naglibut nato. Usahay ang pina-kalisud niining mga sitwasyona mao ang pag-ila nga ang atong Langitnong Amahan naghigugma kanato ug wala magsilot kanato, bisan tuod ang rason sa pagsulay, kon aduna may rason, wala pa nato masabti.

Ang pipila sa labing lisud nga mga pangutana moabut kon ang atong gituohan wala mahiuyon sa nagkausab nga uso sa kultura o sa bag-ong impormasyon, usahay sayop nga impormasyon, nga isudya kanato sa mga kritiko sa Simbahan. Niining mga panahona, ingon og ang atong mga sukaranan sa doktrina o kasaysayan dili ingon niana kalig-on sama sa atong gihunahuna. Mahimo kitang matintal sa pagduha-duha sa mga

kamatuoran nga atong gisayon-sayon lang ug sa espirituhanong mga kasinatian nga nakamugna sa atong pagtuo.

Unsay atong buhaton kon atong bation sa kasingkasing ang pagduhaduha? Aduna ba gyuy tubag niadtong lisud nga mga pangutana?

Oo, aduna. Sa pagkatinuod, tanang mga tubag—tanang sakto nga mga tubag—mag-agad sa tubag sa usa lang ka pangutana: mosalig ba ko sa Dios labaw pa sa tanang butang?

Yano apan Dili Sayon

Kana ba nga pamaagi yano ra kaayo? sayon ra kaayo?

Tingali. Ang tinuod dili kanunay tawat, ilabi na kon kini makigkompetensya sa mga alternatibo nga gipresentar sa nindot kaayong mga putos. Kasagaran usa lang ka bahin sa kamatuoran ang atong nasabtan, samtang ang tibuok niini ato pang kat-unon. Ug sa pagkat-on, mag-atubang kita sa dili komportabing posibilidad nga isalikway ang dili hingpit apan makahupay nga mga pagsabut. Apan ang pagsalig nga ang Dios anaa sa tanang tubag, nga Siya nahigugma kanato, ug Siya motubag sa tanan natong mga pangutana—sa Iyang paagi, sa Iyang panahon—makapasayon sa atong pagsiksik. Dili kini kanunay sayon, apan ang yano nga pagsalig sa tambag sa Dios makatabang nato sa pagbuntog sa pagduha-duha.

Atol sa Oktubre 2013 nga kinatibuk-ang komperensya sa Simbahan, si Presidente Dieter F. Uchtdorf, Ikaduhang Magtatambag sa Unang Kapanguloan, namulong niining makahuluganong obserbasyon:

“Natural lang nga dunay mga pangutana—ang gamayng liso sa matinuorong pangutana sagad mogitib

ug mohingkod sa pagkadakong kahoy sa panabut. Dunay pipila ka miyembro sa Simbahan kinsa, sa usa ka higayon, wala makasulay og seryuso o sensitibong mga pangutana. Usa sa mga katuyoan sa Simbahan mao ang pag-alima ug pag-ugmad sa liso sa pagtuo—bisan sa balason nga yuta sa pagduhaduha ug kawalay kasiguroan. Ang hugot nga pagtuo molaum sa mga butang diin dili makita diin mga tinuod.

“Busa, akong mga kaigsoonan—akong mga higala—palihug, duhaduhai una ang imong pagduhaduha sa dili pa mo magduhaduha sa inyong pagtuo. Dili gayud nato tugutan nga himoon kitang binilanggo sa atong pagduhaduha ug ilayo kita sa diosnong gugma, kalinaw, ug gasa nga moabut pinaagi sa pagtuo kang Ginoong Jesukristo.”¹

Pipila sa Makatabang nga mga Baruganan

Busa unsaon nato nga matinud-anong magduha-duha sa atong mga pagduha-duha? Unsaon nato pag-angkla sa atong pagtuo diha sa lig-ong bato sa pagpadayag ug dili sa balasnong yuta sa nag-usab-usab nga pagsabut sa tawo? Makatabang nga kanunayng hinumduman ang mosunod nga mga baruganan.

BARUGANAN 1: Ang Ginoo Walay Kinutuban ang Kahibalo Kay Kanato. Kon mag-atubang og mga pangutana—ma-personal, sosyal, o sa doktrina—kita makasalig sa kamatuoran nga ang Tiglalang sa uniberso mas labawng nasayud kay kanato. Kon Siya mihatag og gibug-aton sa usa ka hilisgutan (ug usahay dili), kita makasalig nga ang Iyang panglantaw mas klaro kay sa atong panglantaw.

ANG KAISUG SA PAGBARUG ALANG SA PRINSIPYO

“Imposible nga magpabiling matarung sa inyong mga sumbanaan kon ang inyong mga aksyon gibase sa nag-usab-usab nga opinyon ug pag-aprubar. . . . Kitang tanan mag-atubang og kahadlok, makasinati og pagbiay-biay, ug makasugat og pagsupak. Himoon nato—kitang tanan—nga magbaton og kaisug sa pagpakigbatok sa panan-aw sa katilingban, kaisug sa pagbarug alang sa prinsipyo.”

Presidente Thomas S. Monson, “Magmakusganon Ka ug Magmaisug,” *Liahona*, Mayo 2014, 68–69.

PAGPANGITA OG MGA TUBAG

Aron sa pagpalapad sa inyong pagtuon kabahin sa lisud nga mga pangutana, adto sa lds.org/topics ug history.lds.org, mao ang duha sa uban pa nga mga kapanguhaan diha sa internet.

“Kay ang akong mga hunahuna dili mao ang inyong mga hunahuna, ni ang inyong mga dalan akong mga dalan, nagaingon ang Ginoo.

“Kay maingon nga ang mga langit hataas kay sa yuta, mao man ang akong mga dalan labi pang hataas kay sa inyong mga dalan, ug ang akong mga hunahuna kay sa inyong mga hunahuna” (Isaias 55:8–9).

BARUGANAN 2: Ang Dios Nagpakigbahin sa Pipila sa Iyang Kahibalo. Sumpay sa baruganan 1 nga ang Dios mopakigbahin kanato kutob sa Iyang nasayran nga andam natong dawaton ug andam Niyang ihatag. Kinahanglang andamon lang nato ang atong kaugalingon sa pagdawat niini, ug dayon tinguhaon kini. Ang mga kasulatan nagtubag sa daghang mga pangutana. Usa sa pinakanindot niining kinabuhia mao ang matudloan sa Espiritu Santo samtang Iyang gigamit ang kasulatan sa pagpa-dayag “pagtulun-an human sa usa ka pagtulun-an, lagda human sa usa ka lagda, diyutay dinhi ug diyutay didto” (2 Nephi 28:30) isip tubag sa atong makugihong pagtuon.

Pipila sa mga pangutana, ilabi na kon may kalabutan sa kasaysayan, adunay balido nga mga pagpasabut, ug kon mas daghang impormasyon ang gipagawas sa matinud-anong pagtuon, mahimong mas klaro ang atong panglantaw.

Kita usab napanalanginan nga adunay buhi nga mga propeta ug mga apostoles nga nagtudlo kanato ubos sa inspirasyon sa langit. Dili na kita “igatuyatuya, ug igaliyokliyok sa tanang hangin sa tuloohan.” Kita makasalig nga ang ilang hiniusang paggiya makatabang “hangtud makakab-ot kitanang tanan sa pagkahiniusa sa pagtuo

ug sa kahibalo mahitungod sa Anak sa Dios.” (Tan-awa sa Mga Taga-Efeso 4:11–15.)

BARUGANAN 3: Kita Makasalig sa Gugma sa Dios. Ang Dios nahigugma kanato sobra pa kay sa atong mahunahuna. Kita Iyang mga anak, ug gusto Niya nga kita makabalik ngadto sa Iyang presensya isip hamtong, mahimayaong mga linalang nga mahimong mahisama Kaniya (tan-awa sa Moises 1:39). Ang tanang tambag nga Iyang gihatag kanato gihatag uban sa dakong gugma aron sa pagpanalangin nato sa kahagturan. Kita hingpit nga makasalig niana nga gugma.

“Pagkabilihon sa imong mahigugmaong kalolot, Oh Dios! tungod niana ang mga anak sa mga tawo mingdangop sa ilalum sa landong sa imong mga pako” (Salmo 36:7).

BARUGANAN 4: Kita Kinahanglang Magtinguha og Espirituhanong Kumpirmasyon. Kon daghan kaayong kaalam sa kalibutan ang sukwahi ngadto sa Dios, dili

kita angay nga matingala. Human sa tanan, pinaagi sa balaanong plano, kita nagpuyo sa napukan nga kalibutan diin kita nahilayo sa presensya ug hunahuna sa Dios. Kini nga kahimutang makapalisud sa pagsabut sa mga butang sa Dios, “kay kinsa bang pagkatawhana ang nasayud sa mga hunahuna sa tawo, gawas sa espiritu nga anaa nianang tawhana? Maingon man usab, walay bisan usa nga makasabut sa mga hunahuna sa Dios, gawas sa Espiritu sa Dios. . . .

“Ang tawo nga kalibutanon dili magadawat sa mga igatudlo sa Espiritu sa Dios: kay alang kaniya kini mga binoang: ug siya dili arang makasabut niini, tungod kay kini ugod kinahanglan mang pagatugkaron sa espirituhanon nga paagi” (1 Mga Taga-Corinto 2:11, 14).

Kon buot natong sabton ang mga butang sa Dios, dili kita makasalig lang sa kaalam sa tawo sa pagbuhat niini. Kinahanglan nato ang Espiritu sa Dios “aron kita managpakasabut sa mga hiyas nga gikahatag kanato sa Dios. . . . nga gitudlo sa Espiritu; nga kita magahubad sa mga kamatuoran

nga espirituhanon ngadto sa mga tawo nga espirituhanon” (1 Mga Taga-Corinto 2:12–13).

Kon kita mabunyagan ug makumpirmahan nga miyembro sa Simbahan ni Kristo, kita mahatagan sa gasa sa Espiritu Santo. Uban niana nga gasa, kita makakat-on gikan sa Espiritu ug makadawat sa Iyang mahupayong kumpirmasyon sa kamatuoran. Ang pagdawat niining espirituhanong kumpirmasyon mas siguradong makapawala sa pagduha-duha kay sa labing makakombinser nga pangatarungan, ug kini anaa sa tanan niadtong nagtinguha sa kamatuoran pinaagi sa kinasingkasing nga pag-ampo, maku-gihong pagtuon, ug pagsunod sa mga sugo sa Ginoo.

“Pangayo, ug kamo pagahatagan; pangita, ug kamo makakaplag; pagtuktok, ug kamo pagaablihan” (Mateo 7:7).

BARUGANAN 5: Kita Kinahanglan nga Magpaabut sa Ginoo. Usahay kita walay mahunahunaan samtang kita nanglimbasug sa pagsabut sa atong mga pagsulay ug mga pangutana. Bisan pa sa atong

pinakamaayong paningkamot, dili kita makasabut. Ang kalangitan daw sirado. Kana mao ang panahon nga ang atong pagsalig sa Dios makapahimo kanato nga magbaton og pailub sa pagpaabut Kaniya. Dili tanang mga pangutana matubag diha-diha dayon o niining kinabuhia. Dili tanang mga pagsulay matapos sa dili pa magbulag ang lawas ug espiritu. Apan kon atong gihigugma ang Dios labaw sa tanan, kon kita nagsalig sa Iyang gugma para kanato, kita makalahutay uban sa pagtuo hangtud moabut ang panahon nga tangtangan ang tabil ug ang tanan mahimong klaro.

“Itugyan mo sa Ginoo ang imong dalan; sumalig ka usab kaniya; ug siya magabuhat niana.

“Ug siya magapahayag sa imong pagkamatarung ingon sa suga, ug sa imong katul-id ingon sa udto sa adlaw.

“Mopahulay ka sa Ginoo, ug maghulat ka kaniya” (Salmo 37:5–7). ■

MUBO NGA SULAT

1. Dieter F. Uchtdorf, “Dali, Pakig-uban Kanamo,” *Liahona*, Nob. 2013, 23.

Ni David L. Beck
Kinatibuk-ang
Presidente sa
Young Men

ANG MANLULUWAS UG ANG SAKRAMENT

ANG AKONG KASINATIAN SA SAKRAMENT

Sa akong nahinumdu-man, giingnan ko sa paghunahuna mahitungod ni Jesukristo atol sa sakrament. Sa dihang mipaambit ko sa sakrament sa unang higayon sa miaging Disyembre, usa ka pagbati sa kalinaw ug kabalaan ang mitabon kanako. Gibati nako ang Espiritu nga nagsulti nako nga ako nagtabang sa uban sa pagduol kang Kristo. Mapasalamaton ako nga ang Langitnong Amahan misalig nako pag-ayo sa pagtugot nako sa pagserbisyo Kaniya ug sa pagtabang sa uban.

Jacob R., edad 12, Idaho, USA

Sa inyong pag-ambit sa sakrament, inyong gibag-o ang inyong pakigsaad sa paghinumdom kanunay sa Manluluwas.

Unsay inyong gihunahuna kon kamo mokaon sa pan ug moinom sa tubig sa sakrament o kon kamo nag-andam, nagpanalangin, o nagpaambit sa sakrament? Kadaghanan nato namalandong sa atong mga pakigsaad ug sa unsang paagi kita nagpakabuhi. Naghunahuna kita mahitungod sa atong mga sala ug nag-ampo alang sa kapasayloan ug determinado sa pagbuhay ug mas maayo.

Kini mao ang importante nga mga aspeto sa ordinansa sa sakrament. Agig dugang, aduna pay lain nga pamalandungon—butang nga makahuluganon ug piho kaayo nga kini kabahin sa mga pag-ampo sa sakrament mismo. Kini mao ang paghinumdom ni Jesukristo, ang Anak sa Dios, ang Manluluwas sa kalibutan. Kad-tong kinsa mokaon sa pan mosaad nga “mokaon agi og handumanan sa lawas [sa] Anak” ug sa “kanunay mohinumdom kaniya” (D&P 20:77). Sa susamang paagi, kadtong kinsa moinom sa tubig mosaad nga moinom “agi og handumanan sa dugo [sa] Anak” ug “nga sila sa kanunay mahinumdom kaniya” (D&P 20:79).

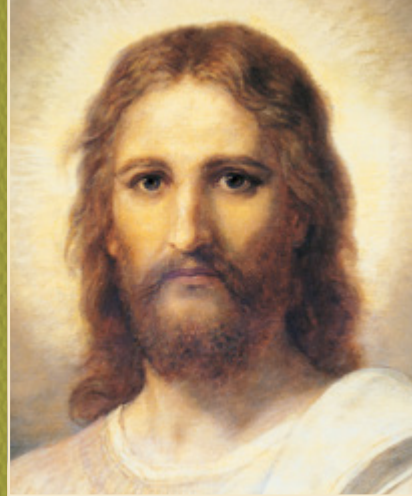
Ang pagpili sa paghinumdom sa Manluluwas ug sa Iyang Pag-ula ug sakripisyo mao ang sukaranan sa ordinansa. Sama sa gitudlo ni Elder Jeffrey R. Holland sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Sa

yano ug maanindot nga pinulongan sa mga pag-ampo sa sakrament . . . ang importante nga pulong nga atong madungog ingon og ang *hinumdom*. . . . Unsa *ang* gipasabut sa duha ka pag-ampo mao nga kining tanan gihimo agi og handumanan ni Kristo. Mao nga sa pag-apil kita nagsaksi nga kita mohinumdom kanunay Kaniya, nga kita makabaton kanunay sa iyang Espiritu uban kanato.”¹

Gipasabut sa Manluluwas ang sama nga mga punto sa dihang Iyang gipasi-ugdahan ang sakrament uban sa Iyang mga Apostoles atol sa Pagpalabay didto sa Jerusalem sa katapusang gabii sa Iyang mortal nga pangalagad—ang gabii nga nag-antus Siya alang kanato didto sa Tanaman sa Getsemani sa wala pa mag-antus pag-usab diha sa krus. Sama pananglit, human makahatag nila sa pan nga kaunon, miingon Siya, “Kini mao ang akong lawas nga gihatag alang kaninyo: Buhata ninyo kini sa paghandum kanako” (Lucas 22:19–20; tan-awa usab sa Mateo 26:26–28).

Atol sa unang adlaw sa Manluluwas taliwala sa mga Nephite didto sa Amerika, gitudloan usab Niya sila sa ordinansa sa sakrament. Pag-usab, Iyang gisugo sila sa pag-ambit agi og handumanan sa Iyang lawas ug dugo ug misulti kanila nga kon ilang buhaton, “kini mao ang usa ka pagpamatuod ngadto sa Amahan nga kamo sa kanunay mahinumdom kanako” (3 Nephi 18:7). Dayon Siya misaad kanila, “Kon kamo sa kanunay mahinumdom kanako kamo makaangkon sa akong Espiritu uban kaninyo” (3 Nephi 18:7, 11).

Pagkatalagsaon nga panalangin! Sa usa ka kalibutan nga puno sa mga hagit ug kasamok ug mga tintasyon nga kanunayng naningkamot sa pagpahisalaag kanato, unsa pay mas importante nga gasa nga atong maangkon? Pinaagi sa pagbaton sa Espiritu uban

PAGHINUMDOM SA MANLULUWAS

Sa pagtabang kaninyo ug sa inyong pamilya sa paghinumdom sa Manluluwas, hunahunaa ang pagtuon sa outline sa leksyon sa *Come, Follow Me* “How can I help others have a meaningful experience with the sacrament?” sa lds.org/go/491214. Ang video niana nga pahina, “Always Remember Him,” mahimong magamit isip kapanguhaan sa family home evening.

nato, kita “makahibalo sa kamatuoran sa tanan nga mga butang” (Moroni 10:5). Kana makahatag nato sa gahum ug kaalam sa pagpuyo sa paagi nga gusto sa Ginoo nga atong puy-an, sa paghimo og sakto nga mga pagpili, sa pagserbisyo nga matitud-anon, ug sa pagkahimong sama Kaniya.

Samtang kamo moapil sa sakrament matag semana, unsay inyong mahimo sa paghinumdom kaniya? Unsay inyong mahimo aron *kanunay* nga mahinumdom Kaniya—sa tibuok semana ug sa inyong tibuok kinabuhi?

Imbitaron ko kamo sa pagpamalandong niadto nga mga pangutana ug sa paghimo og pasalig nga sa kanunay mohinumdom sa Manluluwas. Matingala mo kon sa unsang paagi kini makapausab sa inyong kinabuhi. ■

MUBO NGA SULAT

1. Jeffrey R. Holland, “This Do in Remembrance of Me,” *Ensign*, Nob. 1995, 68.

UNSAY BATION NGA MAHIMONG BAG-O NGA MGA KINABIG?

Makatabang mo sa bag-ong mga miyembro pinaagi sa pagsabut sa ilang mga naagian.

Kon nagtubo kamo sa Simbahan, ang mga butang kalabut sa simbahan normal ra. Naanad kamo sa sagad nga mga miting, sa building nga inyong gitambongan, sa matang sa sinina nga gisul-ob sa mga tawo diha sa simbahan. Mga butang sama sa paghatag og mga pakigpulong sa sakrament miting, pagbayad sa ikapulo ug mga halad sa puasa, ug pagpuasa kausa sa usa ka bulan kabahin lamang sa kinabuhi. Ang pagsunod sa Pulong sa Kaalam, pagdawat sa tawag sa pagserbisyo, ug pagsunod sa balaod sa kaputli tanan kabahin sa unsay inyong makatunan nga buhaton.

Apan alang sa mga kinabig, kini usa ka dako nga kausaban nga mapamilyar niining tanan. Sa walay duha-duha, ang pag-angkon og pagpamatuod sa mga kamatuoran sa ebanghelyo mao ang unang lakang ngadto sa pagkamiyembro sa Simbahan ni Kristo. Apan ang pagbaton og pagpamatuod wala magpasaabut nga ang pag-usab ngadto sa kinabuhi isip usa ka miyembro sa Simbahan sayon.

Ang Simbahan Ingon og Lahi Kaayo

Sama pananglit nako: Duna koy mga higala nga LDS sukad 13 anyos pa ko, ug sa katapusan nagpasakop sa Simbahan sa dihang 19 anyos na ko. Apan bisan pa nga nakat-on og daghan mahitungod sa kultura sa Simbahan niadtong mga tuiga, naglisud gihapon ko sa kausaban. Alang nako, ang kultura ug mga kustombre sa Simbahan lahi kaayo nga ingon og daw katingalahan kini.

Nagtubo ko sa usa ka simbahan nga sa daghang mga paagi dili sama sa inyong nahibaloan o mahibaloan. Sa simbahan ang mga ministro ug ang choir magsul-ob og mga kupo susama sa mga kupo sa gradwasyon sa high school. Atol sa pagsimba—ang katugbang sa sakrament miting—ang mga ministro mohatag sa mga sermon ug mao ra ang moistorya. Kada Dominggo kaming tanan mosubli sa Pag-ampo sa Ginoo nga magdungan ug kanunay manganta sa himno “Praise God from Whom All Blessings Flow.” Ang mga masuso gibunyagan pinaagi sa pagwisik-wisik og tubig sa ilang mga ulo, apan ang kumpirmasyon mahitabo inig ka 14 anyos na.

Mogamit mi og grape juice imbis tubig alang sa sakrament, ug ang kabataan sa high school motambong og Sunday School uban sa mga hamtong sa klase nga naghisgot og mga bag-ong isyu sa katilingban.

Bisan ang among building lahi kay sa LDS nga mga building nga akong nabisitahan. Kami dunay dako nga chapel nga gisunod sa mga simbahan sa Kristiyano sa Europe, nga tag-as og atop ug habog, stained-glass nga mga bintana. Dunay krus sa dapit tinduganan sa choir. Usa ka nindot nga habog nga kampana anaa sa atubangan. Ganahan kong mopabagting sa kampana human sa pagsimba. Bug-at kaayo kini nga mahimong maalsa ang gamay nga bata gikan sa yuta inig saka ug kanaog sa pisi.

Ang among mga kustombre ug sosyal nga mga pagtuo lahi kaayo. Gitudloan mi nga OK ra ang moinom og alkohol o manabako. Ang pagbaton og hinigugma isip tinedyer OK ra. Gani, gitudloan kami nga kami mahimong dunay sekswal nga mga relasyon sa dili pa magminyo basta nagtuo nga kami nagkahigugmaay sa usag usa. Wala gyud mi maghisgot mahitungod sa pagbaton og pagpamatuod. Ang unang higayon nga ako nakakita og miting sa pagpupusa ug pagpamatuod—natingala ko! Ingon og di ko makatuo kon unsa kadto ka lahi. Walay usa nga mobarug aron mopakigbahin sa ilang mga pagtuo sama niana sa akong simbahan.

Ang pagpasakop sa Ang Simbahan ni Jesukristo sa mga Santos sa Ulahing mga Adlaw dili lamang mahitungod sa

**ANG UNANG UNOM KA BULAN
HUMAN SA AKONG BUNYAG LISUD
GYUD KAAYO. HAPIT WALA
KO MAKALAHUTAY.**

ANG TANAN LAHI KAAYO . . .

pagkat-on og bag-ong mga doktrina, sama sa kinabuhi nga wala pa dinhi sa yuta ug bunyag alang sa mga patay, kasabanan kini sa kultura ug estilo sa kinabuhi ug mga ekspektasyon. Ang pagresolbar niadto nga mga kalainan lisud buhaton.

Ang unang unom ka bulan human sa akong bunyag lisud gyud kaayo. Hapit wala ko makalahutay. Ang tanan lahi kaayo, ilabi na tungod kay ako nagsimba nga wala ang akong pamilya. Nakigbisog gihapon ako sa ubang mga punto sa doktrina, ingon man usab sa mga pagbati nga nabuwag sa akong kinabuhi niadtong wala pa ang akong bunyag.

Maayo gani, ang akong mga higala sa Simbahan mapailubon, mabination, ug makanunayon. Gidala ko nila ngadto sa mga kalihokan, giimbitar ko ngadto sa ilang mga panimalay alang sa panihapon ug family home evening, ug nag-ampo uban nako. Nakahimo kana og dako nga kalainan dili lamang sa akong pag-apil sa Simbahan apan usab sa akong pagpabilin nga aktibo ug pagkakaplag og

kalig-on sa dihang ang akong pagpamatuod nagkahuyang. Dako ko og utang kabubut-on kanila sa pagtabang nako nga makahibalo niining mga butanga.

Sa mosunod nga mga istorya, duha ka batan-ong mga miyembro mipaambit sa ilang kaugalingong mga kasinatian sa pag-apil sa Simbahan ug sa unsa nga paagi sila nakakita og kalig-on aron makapadayon. Samtang magbasa kamo sa ilang mga kasinatian, hunahunaa unsay inyong mahimo sa pagtabang sa bag-ong kinabig o usa ka tawo nga mibalik sa pagka-aktibo nga makakaplag og kalig-on nga mapahiangay sa sosyal ug kultural nga paagi ug sa pagtubo diha sa espirital.

Naghulat og Katuigan aron Mabunyagan

Sa high-school pa ko, nakahukom ko nga moapil sa Simbahan human makahimamat sa mga misyonaryo sa mga klase sa Iningles ug pagtuon uban nila. Ang reaksyon sa akong mga ginikanan negatibo kaayo sa dihang giingnan nako sila nga gusto kong magpabunyag. Wala kaayo silay nahibaloan mahitungod sa Simbahan, ug sila

**KINAHANGLAN NGA AKONG LIG-UNON
ANG AKONG PAGTUO UG
AKONG PAGPAMATUOD UBAN
SA PAG-AMPO, PAGBASA SA KASULATAN,
UG SA MGA PULONG SA BUHING MGA
PROPETA—NGA AKO RA.**

UNSAY GIATUBANG SA MGA KINABIG

Aniy pipila ka mga hagit nga giatubang sa bag-ong mga kinabig. Sa unsang paagi kaha nga ang inyong pakighigala makatabang nila sa pag-atubang sa ilang mga hagit?

1. Panlimbasug sa pagsabut sa bag-ong doktrina.
2. Pagpili og lahi nga media, musika, mga salida, ug mga libro.
3. Pagsabut sa pinulongan sa kasulatan.
4. Pagsugakod sa kakulang sa pagdawat gikan sa pamilya ug mga higala nga dili LDS.
5. Pagsul-ob og lahi nga sinina.
6. Paggahin og panahon sa pagtambong sa simbahan ug seminary.
7. Pagkat-on og bag-ong pamaagi ug mga kostumbre sa pagsimba
8. Pag-usab sa mga kinaiya, pinulongan, ug pamaagi sa panghunahuna.
9. Pagpahiangay ngadto sa sosyal nga kultura sa LDS.
10. Pagkat-on sa piho nga mga termino sa LDS, sama sa *ebanghelyo*, *apostasiya*, ug *pagpahiuli*.

nahadlok nga basin malambigit ko sa peligrong mga butang. Nagtuo sila nga ang Simbahan makabalda sa akong edukasyon ug nga tungod sa daghang mga lagda, dili na nako matagamtam ang kinabuhi. Dili sila gusto nga magpabunyag ko sulod sa duha ug tunga pa ka tuig.

Gisulayan ko sukad pa sa sinugdanan. Sa mga tuig nga ako dili pa mabunyagan, nagsige ko og pag-ampo alang sa kalig-on ug sa gikinahanglan nga pagtuo aron magpadayon sa pagtuo. Dili ako makasimba o makahugoy-hugoy sa mga miyembro ug mga misyonaryo. Kinahanglang nakong lig-unon ang akong pagtuo ug akong pagpamatuod uban sa pag-ampo, pagbasa sa kasulatan, ug sa mga pulong sa buhing mga propeta—nga ako ra. Wala ko makatambong sa daghang nindot nga mga programa ug makalingaw nga mga kalihokan.

Sa dihang mibalhin ko ngadto sa Rome alang sa kolehiyo, ang akong bishop nahimong tinuod nako nga higala kinsa nakig-unong nako sa dihang ang akong mga ginikanan nasuko pag-ayo. Mitudlo siya nako nga importante nga higugmaon nako ang akong mga ginikanan bisan unsa pa ilang buhaton.

Sa katapusan ako nabunyagan, daghang mga miyembro sa ward miduol ug misuporta nako. Miapil ko sa choir ug nakahigala og daghan didto. Ang ilang pakighigala ug kamabination nakapakomportable nako.

Kon kita magmatinud-anon sa mga pagtulun-an ni Jesukristo ug magsunod sa Iyang ehemplo sa paghigugma ug pag-amuma sa uban, ang bag-ong mga kinabig ug mga

investigator makakita nga kita nagsunod sa mga pulong nga atong gitudlo. *Si Ottavio Caruso gikan sa Italy ug nagserbisyo karon og full-time nga misyon.*

Wala Mahiangay

Miapil ko sa Simbahan sa dihang ako 13 anyos. Duna koy pagpamatuod sa ebanghelyo, apan gibati kog kahamol nga ako morag wala mahisakop sa simbahan. Ang tanan nakahibalo sa kanta ug sa mga istorya sa kasulatan, ako wala. Ang tanan dunay mga handumanan sa mga kalihokan sa Primary o mga leksyon sa family home evening; wala gyud ko makabuhat niining mga butanga.

KAMO MAAYO NGA MGA
TAWO UG AKO MAAYO
NGA TAWO. **APAN LAHI
RA GAYUD KITA
KAAYO. DILI
AKO NAHIANGAY DINHI.**

Apan dugang niana, ang tanan ingon og dunay pareho og tinguha ug opinyon—usahay lig-on nga mga opinyon nga lahi sa akoo—mahitungod sa tanan gikan sa mga sine ug mga politika ngadto sa paghubad sa piho nga mga kasulatan. Motan-aw ko sa nagyango-yango nga mga tawo sa palibot ug naghunahuna, “Maayo mo nga mga tawo ug ako maayo nga tawo. Apan lahi ra gayud kita. Dili ako angay dinhi.”

Nakigbisog ako niadto nga mga pagbati sulod sa daghang mga tuig. Dayon nakahinumdom ko ug mibasa pag-usab sa istorya gikan sa Lucas 19 mahitungod ni Zaqueo. Tungod kay siya usa ka publikano, dili siya ilado ug giisip nga makasasala. Apan sa dihang si Jesus miagi sa iyang siyudad, si Zaqueo mikat-kat sa kahoy aron makakita kaniya. Wala siya manumbaling unsay hunahuna sa uban kaniya. Niini nga buhat sa pagkat-kat sa kahoy—mibuwag sa iyang kaugalingon gikan sa mga tawo—nga

nakahimo kaniya nga makabaton og maanindot kaayo ug personal nga kasinatian uban sa Manluluwas. Samtang ako nagbasa, akong naamgohan nga ang akong mga pagbati nga wala mahiangay dili gikan ni Kristo. Si Jesus malukpanon ug mapasayloon. Aktibo Niyang gipangita kadtong gihukman ug gisalikway—kadtong kinsa ingon og lahi.

Dili ko makasulti nga wala na gayud ko mobati nga wala mahilakip. Ako mibati gihapon. Apan akong nakat-unan nga ang mga butang nga nakahimo nako nga lahi—sa paagi nga ako tan-awon, sa paagi ang uban mitan-aw nako, sa mga butang nga akong ganahan, sa paagi nga ako maghunahuna mahitungod sa kalibutan—dili kini mga rason nga mopahilayo. Mao kini ang mga rason nga ang Simbahan nagkinahanglan natong tanan, uban sa tanan nato nga lain-lain nga mga talento, mga kalig-on, ug mga panan-aw ■

Elaine Vickers nagpuyo sa Utah, USA.

Si Zaqueo mikat-kat sa kahoy aron makakita ni Jesus sa dihang Siya miagi sa iyang siyudad.

APIL SA PAG-ISTORYAHANAY

Mga Butang nga Palandungon

- Unsa nga matang sa mga kausaban ang nakapalisud sa pipila ka mga tawo sa pag-apil sa Simbahan?
- Sa unsa nga paagi nga ang inyong pagpakighigala makatabang sa uban nga mobalik o magpabilin nga lig-on sa Simbahan?

Mga Butang nga Mahimo Ninyong Buhaton

- Ilista ang mga hagit nga sa kasagaran kinahanglang buntugon sa mga kinabig ug paghimo og mga tumong unsaon ninyo sa pagtabang kanila.
- Imbitara ang bag-ong kinabig o dili kaayo aktibo nga higala sa pagtabang ninyo sa pagpahigayon og kalihokan alang sa inyong klase o korum.
- Ipakigbahin ang inyong kasinatian sa simbahan, sa panimalay, o sa internet.

“Unsay akong buhaton kon bugal-bugalan ko sa eskwelahan sa pagsunod sa mga sumbanan sa Simbahan?”

Kon ikaw bugal-bugalan sa pagsunod sa mga sumbanan sa Simbahan, mahimong imo kining himoong oportunidad sa pagrepresentar ni Jesukristo. Pagmatinahuron ug pagmaloloy-on. Kon giaghat, mahimo nimong ipasabut nganong ikaw nagpuyo nga ingon niana. Ikon-siderar ang paggamit sa *Alang sa Kalig-on sa Kabatan-onan* sa pagtabang nimo sa paghisgot sa imong mga sumbanan. Dapita ang Espiritu nganha sa imong kinabuhi aron Siya makatandog sa mga kasingkasing sa imong mga kaedad. Ang Espiritu makatabang nimo nga makahibalo unsay isulti.

Makapangayo usab ikaw og tambag sa imong mga ginikanan, sa mga lider sa Simbahan, o sa full-time nga mga misyonaryo. Pangutan-a sila kon giunsa nila pagtubag ang susama nga mga sitwasyon.

Usahay ikaw mobati nga matintal sa pagpakiglalis sa uban mahitungod sa imong pagtuo. Apan hinumdumi nga “siya nga may espiritu sa panagbingkil dili gikan [ni Kristo]” (3 Nephi 11:29).

Usahay, ikaw mobati nga gipugos sa pag-uyon ug paghunong sa pagsunod sa mga sumbanan sa Simbahan. Pagmalig-on. Ang pagbarug nga lig-on dili lamang mopanalangin og kalinaw sa imong kinabuhi, apan kini makapanalangin sa mga kinabuhi sa imong mga kaedad. Ang imong ehemplo makaawhag nila sa paghimo og matarung nga mga desisyon.

Tan-awa ang ehemplo sa Manluluwas alang sa kalig-on. Ang Manluluwas gibiyay-biyay tungod sa pagbarug sa kamatuoran (tan-awa sa Isaias 53). Nasayud gayud siya unsay imong gibati. Gihimo Niya ang Pag-ula alang *kanimo* ug nakasinati sa samang mga pagsulay nga imong giatubang. Nag-uban Siya kanimo. Pagtuon pa og dugang mahitungod sa Iyang kinabuhi aron ikaw mahisama Kaniya niini nga mga sitwasyon.

Gunit sa Gunitanan

Kon ang mga tawo magbugal-bugalan nako sa eskwelahan, maghunahuna ko sa panan-awon ni

Lehi mahitungod sa dako ug lapad nga gambalay: “Kini napuno sa mga katawhan, mga tigulang ug mga batan-on, mga lalaki ug mga babaye, ug ang matang sa ilang panaput hilabihan kaanindot; ug ang ilang mga kinaiya ingon og nagbiay-biyay ug nagtuliskok sa ilang mga tudlo paingon ngadto kanila kinsa miabut ug mikaon sa bunga” (1 Nephi 8:27). Ako mahisama ni Lehi. Dili gayud ako mamuhi niining gunitanan nga puthaw nga naggiya ngadto sa kinabuhing dayon.

Pierre S., edad 18, Haiti

Ipakigbahin ang Inyong Pagpamatuod

Kon nakahibalo na kamo sa mga panalangin nga mosunod tungod sa pagpuyo sa mga sumbanan, dili na kamo angay nga maulaw kon bugal-bugalan. Makatudlo kamo sa mga sumbanan ug makapaambit sa pagpamatuod sa pagpuyo niini. Ang inyong mga kaedad mahimong makat-on ug mapuno sa Espiritu tungod kay kamo nakigbahin og pagpamatuod sa ebanghelyo.

Emmanuel A., edad 16, Ghana

Pagpakigbahin sa Ebanghelyo:

Samtang usa ka higala ug ako nagkompleto sa hiyas nga proyekto sa mithi alang sa Personal

nga Kauswagan, magbasa kami sa Basahon ni Mormon didto sa eskwelahan kon walay klase. Ang among magtutudlo ug ang among mga kauban sa klase nagsugod sa pagbugal-bugalan namo. Dihay higayon nga gusto kong mohunong sa pagbasa, apan dili nako ikabilin ang akong mga kasulatan sa balay. Nagpadayon kami sa pagbasa

didto sa eskwelahan, ug sa kadugayan wala nay nagbugal-bugal namo. Usa sa among mga higala nainteresado sa ebanghelyo ug sa Personal nga Kauswagan. Gihatagan namo siya sa booklet ug triple combination, ug sukad niadto gihisgutan namo niya ang mahitungod sa ebanghelyo. Ang iyang igsoong lalaki nainteresado usab sa ebanghelyo. Silang duha nagbasa na sa Basahon ni Mormon.

Kimberly A., edad 16, Brazil

Pagpakita og Ehempro

Sa akong eskwelahan, diyutay ra nga mga estudyante ang pamilyar sa ebanghelyo. Sa akong hunahuna ang

labing maayong butang nga inyong mahimo mao ang pagpakita sa mga tawo sa unsa nga paagi nga ang pagpuyo sa ebanghelyo positibong makaapekto kaninyo. Ang pagkamabination ug pagkamatinahuron bisan unsa pay ilang isulti kaninyo, nagpakita kamo og talagsaong ehempro, ug sila magbaton og dakong pagtahud kaninyo ug sa inyong pagtuo. Makahinumdom sa inyong ehempro, kadtong mga tawhana mahimong bukas unya sa pagkat-on og dugang mahitungod sa ebanghelyo.

Kelsey P., edad 14, Florida, USA

Hinumdomi Kon Kinsa Kamo

Alang sa mga kalihokan sa eskwelahan, ang akong mga kauban sa klase o bisan

ang akong mga higala mosulti nako sa pagsul-ob og mga sinina nga dili makapahimuot sa mga mata sa Dios. Moingon sila, “Kinahanglang cute ka tan-awon. Kinahanglang lahi ka tan-awon.” Usahay moingon sila nga kinahanglang kalimtan nako ang akong mga pagtuo aron mahiangay niini nga kalibutan. Apan ang akong tubag

kanunay nga dili. Nasayud ko nga ang akong tinuod nga pagkatawo mao ang pagmatinud-anon ug lahi gikan sa kalibutan. OK ra kon dili sila gusto nako sa akong pagkaako. Dili kini mahitungod sa unsay isulti sa uban; mahitungod kini sa pagsunod sa mga pamaagi sa Langitnong Amahan.

Jazzy C., edad 19, Philippines

Pagkahimong usa ka Misyonaryo

Duna koy daghang mga kasinatian kabin sa pagpuyo sa mga sumbanan sa ebang-

helyo didto sa eskwelahan Nakat-unan nako nga kini usa ka labing maayong higayon alang nato sa paglig-on sa atong mga pagpamatuod ug pag-apil sa misyonaryo nga buhat. Kon akong makita ang akong kaugalingong sa usa ka sitwasyon sama niini ug ipataas ang akong mga sumbanan, gibati nako ang kalipay sa kaugalingon sa pagbuhat unsay gusto sa Dios nga akong buhaton. Ayaw gayud paghambin og pagduha-duha kon kinsa kamo ug unsay inyong gituohan.

Hiram D., edad 18, Brazil

AMUMAHA ANG INYONG PAGPAMATUOD

“Pagbaton og kaisug sa pagbarug nga lig-on alang

sa kamatuoran ug pagkamatarung. Tungod kay ang sumbanan karon sa katilingban dali kaayong modistansya gikan sa mga hiyas ug mga baruganan nga gihatag sa Ginoo nato, kamo tawagon gayud sa pagpanalipod nianang inyong gituohan. Gawas kon ang mga gamot sa inyong pagpamatuod lig-on nga pagkatanom, malisud alang kaninyo sa pagbarug sa pagbiay-biay niadtong kinsa mohagit sa inyong hugot nga pagtuo. ... Ang inyong pagpamatuod, kon kanunay nga giamumahan, makaluwas kaninyo.”

Presidente Thomas S. Monson, “Unta Kamo Adunay Kaisug,” *Liahona*, Mayo 2009, 126.

UMAABUT NGA PANGUTANA

“Mibati ko nga dili takus nga mahimong presidente sa klase sa Mia Maid. Unsaon nako nga mahimong mas maayong lider?”

Isumiter ang inyong tubag ug, kon gusto, klaro kaayo nga litrato inig Enero 15, 2015, sa *liahona*.lds.org, (i-klik ang “Submit Your Work”), pinaagi sa email ngadto sa liahona@ldschurch.org, o pinaagi sa koreyo (tan-awa ang address sa pahina 3).

Ang mosunod nga impormasyon ug pagtugot kinahanglan gayud nga ilakip sa inyong e-mail o sulat: (1) kompleto nga pangalan, (2) petsa sa pagkatawo, (3) ward o branch, (4) stake o district, (5) ang inyong sinulat nga pagtugot, ug, kon kamo ubos sa 18 anyos, ang sinulat nga pagtugot sa inyong ginikanan (ang e-mail dawaton) aron sa pagmantala sa inyong tubag ug litrato.

Ang mga tubag tingali i-edit alang sa gitason o sa pagklaro.

WALAY MGA ANGHEL NGA GIKINAHANGLAN

Nianang buntag sa Pasko sa ospital sa Guatemala, dili kami makatawag sa mga anghel sa pagkanta. Apan among matawag ang among kaugalingon.

Ni Jeniann Jensen Nielsen

Mga firework ug mga pabuto, mabulokon nga mga belen, ug kumbira sa sinudlan nga mga tamales—mao kana ang Pasko sa Guatemala. Isip usa ka full-time nga misyonaryo akong nakita nga ang mga tradisyon lahi kaayo gikan sa akong kaugalingong mga tradisyon sa Estados Unidos. Gimingaw ko sa amo ug naghunahuna sa akong Pasko nga masulub-on.

Ang akong kompanyon, nga si Sister Anaya, miingon nga kami makakaplag og kalipay sa Pasko pinaagi sa pag-alagad sa uban. Misugyot siya nga among igahin ang kabuntagon sa pagpanganta didto sa ospital, ug among giimbitar ang ubang mga misyonaryo sa pag-apil namo.

Samtang nagpaingon kami sa entrada, nagtan-aw ko sa mga tawo nga naglinya aron makita ang ilang mga minahal. Subo ang ilang mga nawong, ang ilang mga tiil nga nagkaabug, ang ilang mga sininang nangapughaw. Naghulat kami uban nila. Sa dihang gitugutan na kami nga mosulod sa building, naglakaw mi sa pig-ot nga agianan nga ang berde nga pintal ug semento nga mga salog nangapaksit. Ang baho sa mga tambal ug sa sakit nakapaluya nako.

Sa awop nga suga akong makita ang masakiton nga mga pasyente nga diha sa mga higdaanan sa dako nga kwarto nga gamay ra og bentilasyon o ka pribado. Naghigda sila didto, ang uban dunay bendahe, ang uban dunay mga IV [dextrose], ang uban gibutangan og mga makina aron matabangan sa pagginhawa. Ang uban hinay nga nag-agulo. Ang uban nangatulog. Natingala ko nganong mianhi mi. Kadaghanan sa among gamay nga grupo sa mga misyonaryo nagbarug sa

may pultahan, wala masayud unsay buhaton.

Apan si Sister Anaya nasayud unsay buhaton. Miduol siya sa kada higdaanan, mitimbaya niadtong masakiton, nangutana kon unsay ilang gibati, ug nanghinaut nila og maayong Pasko. Ang iyang gibuhay nakapahinumdung namo nganong mianhi kami, ug nagsugod mi sa pagpanganta og mga awit sa Pasko, hinay sa sinugdanan apan mas nagmasaligon samtang kami nagpadayon. Ang ubang mga pasyente mipahiyom, ang uban naghigda lang ingon og wala makamatikod, ug ang uban mi-hum usab.

Si Sister Anaya, nagkanta nga nagguni og hymnbook, miduol sa usa ka babaye nga gibendahian. Ang babaye nagsugod sa paghilak og hinay, ug ang akong kompanyon mahigugmaong mihapuhap sa iyang buhok. Samtang naghilak ang babaye misulti, “Mga anghel kamo. Mga anghel kamo.”

Wala gayud ko makalimot sa tubag ni Sister Anaya. “Dili, wala ka makadungog og mga anghel,” mitubag siya. “Nakadungog ka og mga Santos sa Ulahing mga Adlaw.”

Sa dihang si Jesukristo natawo, usa ka anghel ang mipahibalo sa Iyang pagkahimugso og pundok sa langitnong panon nanagdayeg sa Dios (tan-awa sa Lucas 2:8–14).

Apan naghunahuna usab ako ni Sister Anaya. Nakahinumdung ko niya nga nag-awhag namo sa pagkanta didto sa ospital ug kami nakakita og kalipay pinaagi sa pagsabwag og kalipay. Nakahinumdung ko sa iyang paghapuhap sa buhok niadtong masakiton nga babaye. Ug ako nakahinumdung nga dili kinahanglan nga ako mahimong anghel aron sa pag-alagad sa uban.

Makaalagad ako nila isip usa ka Santos sa Ulahing Adlaw. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

PAGHULAGWAY SA LITRATO PINAAGI NI DAVID STOKER, "THE NATIVITY" NI DAVID LINDSLEY

PAGHIMO OG LUNA

“Kada usa nato mao ang tigbantay sa balay kinsa mohukom kon duna bay kwarto alang ni Jesus!”

Elder Neal A. Maxwell (1926–2004) sa Koram sa Napulog Duha ka mga Apostoles,
“Settle This in Your Hearts,” *Ensign*, Nob. 1992, 66.

Ni Elder
Mervyn B. Arnold
Sa Seventy

Asa Man Ko?

Unsaon sa Pagdiskobre ug Pagpalambo sa
Inyong Espirituhanong mga Gasas ug mga Talento

*Ang Langitnong Amahan mi-
hatag ninyo og espirituhanong
mga gasa ug mga talento sa
pagtabang ninyo nga ma-
himo sa gusto Niya nga kamo
mamahimo.*

Diha sa mga kasulatan atong
makita ang daghang mga pa-
ngutana nga makahimo nato
sa pagpamalandong sa atong mga
kinabuhi. Usa sa unang mga pangu-
tana nga gipangutana diha sa Biblia
gitumong ngadto ni Adan human siya
mokaon sa gidili nga bunga. Modapit
ko ninyo sa pagpamalandong sa un-
sa nga paagi nga kini nga pangutana
magamit sa inyong kinabuhi.

“Si Adan ug ang iyang asawa
nanagtago gikan sa presensya sa
Ginoong Dios sa taliwala sa mga ka-
kahoyan sa tanaman.

“Ug ang Ginoong Dios nagtawag sa
tawo, ug nag-ingon kaniya, Hain ka?”
(Genesis 3:8–9; emphasis gidugang).

Ang Ginoong nasayud sa tanan, mao
nga kita makasiguro nga Siya nasayud
asa nagtago si Adan ug Eva. Kon Siya
nasayud asa sila, unsa gayud diay ang
gipangutana sa Ginoong?

Kini nga pangutana labing siguro
nakaaghat ni Adan ug Eva sa pag-
hunahuna bahin sa unsay nahitabo
sa ilang mga kinabuhi. Tingali ma-
kapangutana kita sa samang mga
pangutana. Sama pananglit: Asa na
kita sa atong panaw subay sa dalan
sa pakigsaad paingon sa kinabu-
hing dayon? Unsa nga mga gasa ug
mga talento ang gihatag sa atong
Langitnong Amahan nato didto sa
kinabuhi nga wala pa dinhi sa yuta
aron sa pagtabang nato subay niini
nga dalan? Unsa ang ubang mga gasa
ug mga talento ang atong maangkong
samtang kita maningkamot nga ma-
himo unsa ang gusto sa Ginoong nga
kita mamahimo?

Si Presidente Joseph F. Smith
(1838–1918) namahayag, “Ang tawo,
isip usa ka espiritu, gipanamkon ug
natawo gikan sa langitnong mga
ginikanan, ug gimatuto ngadto sa
pagkahingkod didto sa mahangturong
mga mansyon sa Amahan sa wala
pa moanhi sa yuta diha sa temporal
[pisikal] nga lawas.”¹ Ang manwal sa
Mga Baruganan sa Ebanghelyo nag-
tudlo nato nga ang “Amahan sa Langit
nahibalo kon kinsa kita ug unsa ang
atong gibuhay sa wala pa kita moanhi
sa yuta. Siya mipili sa panahon ug
dapit alang sa matag usa kanato nga
ipakatawo aron kita makakat-on sa

mga leksyon nga personal natong gi-
kinahanglan ug *sa pagbuhay sa atong
pinakamaayo uban sa tagsa-tagsa
natong mga talento ug mga gawi.*²

Ang Langitnong Amahan mibutang
kaninyo sa labing maayong lugar aron
magamit ang inyong espirituhanon
nga mga gasa ug molig-on sa inyong
mga talento. Dili igsapayan asa mo
magpuyo o unsa nga sirkumstansya
sa inyong kinabuhi, makahimo kamo
sa pagpili aron molampos, bisan pa
sa inyong mga hagit. Ayaw gayud
paghunong. Padayon lang. Ayaw
pag-undang. Hinumdumi, ang unsay
inyong gibuhay sa unsay anaa ninyo
nga nakapahimo kinsa kamo.

Ang ehemplo ni Adan ug Eva
makahatag nato og dakong paglaum.
Human sila makalapas sa sugo nga
dili mokaon sa gidili nga bunga, sila
gipapahawa gikan sa matahum nga ta-
naman, ang yuta gitunglo, mga tunok
ug mga sampinit mitungha, ug sila ki-
nahanglang motrabaho ug motikad sa
yuta aron makasangkap sa ilang mga
kaugalingon. Wala sila mohunong.
Mitrabaho sila, sama sa gisugo sa
Ginoong kanila (tan-awa sa Moises 5:1).
Ang ilang anak nga si Cain mihimo og
dautan kaayo nga pagpili, apan sila
nagpadayon sa pagpuyo sa matarung
nga paagi ug nagpadayon sa pagtudlo
sa ilang mga anak.

Ang Nadiskobrehan ni Tiyo Ben

Duna koy tiyo nga kanunayng nangingkamot sa pagpalambo ug pagdugang sa mga gasa ug mga talento nga iyang nadawat gikan sa Langitnong Amahan. Tuguti ko nga mopakigbahin og usa ka istorya gikan sa iyang kinabuhi nga nakatabang nako nga makakita kon sa unsa nga paagi nga ang espirituanong mga gasa ug mga talento mapalambo ug mapadako.

Usa ka adlaw sa dihang ang akong tiyo Ben nagtrabaho sa minahan sa copper, nakamatikod siya og daang piraso sa bawog nga metal nga diha sa riles sa tren. Gipangutana niya ang iyang boss kon mahimo ba niya kining kuhaon. Ang iyang boss miingon, “Ben, kanang daang piraso sa metal walay bili. Nag-usik ra ka sa imong panahon bisan sa pagpunit niini.”

Mipahiyom si Tiyo Ben ug miingon, “Akong nakita ang mas sobra pa kay sa daang piraso sa metal lang.”

Uban sa pagtugot sa iyang boss, gidala niya kini sa balay. Sa iyang workshop giinit niya kini nga metal hangtud nga mibaga kini sa kainit. Dayon, uban sa tumang trabaho, iyang naporma ug nabawog hangtud nga natul-id kini.

Sa nabugnaw na, iya kining gidrowingan og dakong kutsilyo. Ginamit ang blowtorch, iyang giporma ang metal og usa ka kutsilyo. Gisugdan

dayon ni Tiyo Ben pagdukdok ang sagalsalon nga mga ngilit, nagtrabaho og maayo sa pagputol, pagbaid, pagpasinaw ug pagpahamis niadtong daang piraso sa metal.

Kada adlaw nagtrabaho siya sa unsay gitawag sa iyang boss nga walay bili nga piraso sa metal. Sa hinay-hinay ang suwab naporma ug nahimong maanindot, sinaw nga obra maestra.

Ang kulang na lang niini mao ang pul-an. Miadto si Tiyo Ben sa kakahoyan ug nakakita og sungay sa usa. Balik sa iyang workshop iyang gilimpyohan, giputol ug gipasinawan ang

UNSA ANG INYONG MGA GASA?

Aniy pipila ka mga paagi nga inyong matino unsa nga mga gasa ang anaa ninyo:

- Pangutan-a ang Langitnong Amahan unsa kini, ug hangyoo usab siya sa pagpanalangin ninyo og ubang mga gasa.
- Pangutan-a ang mga tawo nga naka-ila pag-ayo ninyo. Usahay ang uban makakita sa inyong mga gasa nga mas klaro kay kaninyo.
- Apil og bag-ong mga kalihokan o pagkat-on og bag-ong mga kahanas aron madiskobrehan ang inyong mga talento ug espirituanong mga gasa.
 - Kon ikaw adunay patriyarkal nga panalangin, tun-i kini aron makita unsa nga mga gasa ang gihisgutan o unsay imong potensyal sa piho nga mga bahin.

ADUNA BA KAMO SA USA NIINI NGA MGA GASA?

“Tuguti ko sa paghisgot og pipila ka mga gasa nga dili kanunay klaro o dili dayon makita apan importante kaayo. Apil niini tingali inyong mga

gasa—mga gasa nga dili kaayo klaro apan bisan pa niana tinuod ug bililhon.

“Atong ribyuhon ang pipila niining dili kaayo makita nga mga gasa: ang gasa sa pagpangutana; ang gasa sa pagpaminaw; ang gasa sa pagkadungog ug paggamit sa hinay, hinagawhaw nga tingog; ang gasa nga makahimo sa pagbakho; ang gasa sa paglikay sa panaglalalis; ang gasa nga dali rang mouyon; ang gasa sa paglikay sa kawang nga pagbalik-balik; ang gasa sa pagpangita asa ang matarung; ang gasa nga dili dayon mohukom; ang gasa sa pagpangayo sa Dios og giya; ang gasa sa pagkadisipulo; ang gasa sa pag-amuma sa uban; ang gasa nga makahimo sa pagpamalandong; ang gasa sa paghalad og pag-ampo; ang gasa sa paghatag og makapatandog nga pagpamatuod; ug ang gasa sa pagkadawat sa Espiritu Santo.”

Elder Marvin J. Ashton (1915–94) sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “There Are Many Gifts,” *Ensign*, Nob. 1987, 20.

sungay. Sa nahuman na siya, hamis ug maanindot kini. Mainampingon niyang gitaod ang pul-an ngadto sa kutsilyo. Ang daan, tayaon, bawog nga piraso sa metal nahimong maanindot nga kutsilyo nga nakadaog og daghang mga ganti.

Kamo ug ako sama nianang daang piraso sa metal. Nagkinahanglan usab kita nga pormahon, pahamison, ug pasinawon aron makab-ot ang atong hingpit nga potensyal. Kabahin sa proseso mao ang pagdiskobre, paglig-on, ug pagpadaghan sa atong mga talento ug mga gasa.

Nakasabut si Tiyo Ben nga daghan sa atong potensyal dili makita sa gawas ug kinahanglang pangitaon ug palamboon. Ang Ginoo mitudlo nato nga “pangitaa sa matinguhaon nga paagi ang labing maayo nga mga gasa” (D&P 46:8) ug “aron matag tawo unta mouswag, diha sa iyang kahibalo, nga ang matag

tawo unta makaangkon og talagsaon nga mga kahibalo, oo, gani sa gatusan ka pilo” (D&P 82:18). Magamit nato ang atong mga talento ug mga gasa sa pag-alagad sa uban, sama sa gipasabut sa sunod nga bersikulo: “Matag tawo nagtinguha sa kaayohan sa iyang silingan, ug nagbuhat sa tanan nga mga butang uban sa usa ka bug-os nga tinguha ngadto sa himaya sa Dios” (D&P 82:19). Ang pag-alagad makaporma nato ngadto sa pagpuyo sa mas Kristohanon nga kinabuhi.

Pagkaplag sa Atong mga Talento

Si Elder Richard G. Scott sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles mitudlo kon sa unsa nga paagi nga ang mga pagsulay makaporma nato: “Kon ang tanan ingon og maayo ra, ang nagkadaiyang mga hagit sa kasagaran magdungan og abut. Kon kad-tong mga hagit dili mga sangputanan sa inyong pagkamasupakon, kini mga ebidensya nga ang Ginoo mibati nga kamo andam na sa dugang nga kalamboan (tan-awa sa Mga Proverbio 3:11–12). Busa mihatag Siya kaninyo og mga kasinatian nga makapaaghat og paglambo, *pagsabut, ug kapu-angod* [duha ka importante kaayo nga mga gasa] nga *mohashas ninyo alang sa inyong walay katapusan nga kaayohan*. Aron madala kamo gikan sa inyong nahimutangan ngadto sa dapit nga gusto Niyang inyong adtoan nanginahanglan og taas nga pag-inat, ug kana sa kasagaran nagpasabut og kalislanan ug kasakit.”³

Pagpalambo sa Atong mga Talento

Ang pagdugang sa atong mga talento nagkinahanglan og trabaho. Dili pa lang dugay, si Elder Scott misulti sa akong asawa, “Devonna, kinahanglan kang mo-paint.”

Si Sister Arnold wala gyud maka-paint sukad sa iyang kinabuhi. Kinahanglan siyang maningkamot niini. Mieskwela siya, mi-paint kada adlaw ug human sa dugay-dugay nga panahon ug paningkamot nakat-on sa pag-paint og maanindot. Akong gibitay sa bong-bong sa akong opisina ang usa sa iyang nindot kaayo nga mga painting sa usa ka talan-awon sa sapa.

Oo, ang pag-angkon og mga talento nagkinahanglan og trabaho, apan pagkadako sa atong kalipay kon kita makadungog sa Ginoo nga mosulti nato nga, “Maayong pagkabuhat. Ang imong mga gasa ug mga talento modaghan tungod sa imong kakugi” (tan-awa sa Mateo 25:14–30).

Ang Inyong Espirituhanong mga Gasas

Ang akong asawa nakadiskobre og talento sa pag-paint. Unsa ang inyong mga gasa ug mga talento? Nasayud ko nga ang atong Langitnong Amahan mihatag ninyo og pipila. Giunsa nako sa pagkahibalo? “Kay adunay daghan nga mga gasa, ug ngadto sa matag tawo gihatag ang usa ka gasa pina-agi sa Espiritu sa Dios” (D&P 46:11). Ang mga gasa ug mga gahum sa Dios anaa alang natong tanan. Atong katungod ug responsibilidad sa pagdawat sa atong espirituhanong mga gasa, pagpadaghan sa atong mga talento, ug pagpakigbahin niini.

Ang mga kasulatan naglista og pipila ka mga gasa nga atong matinguha (tan-awa, sama pananglit, D&P 46), apan sa tinuod adunay gatusan nga mga gasa ug mga talento. Siksika ang Basahon ni Mormon, ilabi na sa 3 Nephi 11–26, ug inyong madiskobrehan ang daghang mga gasa ug mga talento nga alang sa matag usa nato. Sama pananglit, sa 3 Nephi 11 mabasa nato ang mahitungod sa mga katawhan nga nakadungog sa tingog

sa Langitnong Amahan apan wala makasabut niini sa sinugdanan:

“Sa ikatulo nga higayon sila nakadungog sa tingog, ug ilang gipaminaw aron madungog kini; ug ang ilang mga mata gitumong ngadto diin nagagikan ang tingog niini. . . .

“Ug nahinabo, nga ingon nga sila nakasabut sila mipunting sa ilang mga mata pag-usab paingon sa langit; ug tan-awa, sila nakakita og usa ka Tawo [Jesukristo] nga mikunsad gikan sa langit” (verses 5, 8).

Ang pagpaminaw nga klaro ug ang pagtan-aw nga klaro mao lamang ang duha ka mga ehemplo sa espirituhanong mga gasa ug mga talento nga inyong maangkon ug mapadaghan kon kamo andam sa *pagtinguha ug pagpaningkamot alang* niini.

Moimbitar ko sa matag usa nato sa pagbuhat sama sa gibuhay ni Tiyo Ben: motan-aw sa labing maayo sa tanan samtang kita magtinguha sa espirituhanong mga gasa ug mga talento ug mogamit niini sa pagpanalangin niadtong anaa sa atong palibut. Nasayud ko nga ang atong Langitnong Amahan adunay daghang mga gasa ug mga talento nga gusto Niya nga ihatag kanato, apan “kini dunay kondisyon sa atong pagpangayo niini. Ang mga panalangin nagkinahanglan og trabaho o paningkamot sa atong bahin” (Bible Dictionary, “Prayer”). Hinaut nga atong madiskobrehan, matrabaho, ug mapadaghan ang hinatag sa Dios nga mga gasa ug mga talento nga kauban sa atong pagkawat, ug hinaut nga kita makaangkon og ubang mga gasa mao ang akong mapainubsanong pag-ampo. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. *Mga Pagtulun-an sa mga Presidente sa Simbahan: Joseph F. Smith* (1998), 407.
2. *Mga Baruganan sa Ewanghelyo* (2009), 12; emphasis gidugang.
3. Richard G. Scott, “Trust in the Lord,” *Ensign*, Nob. 1995, 16–17; emphasis gidugang.

Ni Elder
Dallin H. Oaks

Sa Korum sa
Napulog Duha ka
mga Apostoles

UNSAON SA PAGPA- NGANDAM ALANG SA IKADUHANG PAG-ANHI

“Kini nga kinabuhi mao ang panahon alang sa mga tawo sa pagpangandam sa pagsugat sa Dios” (Alma 34:32). Nangandam ba kita?

Unsa kaha kon moabut Siya ugma? Kon kita nahibalo nga makigkita kita sa Ginoo ugma—pinaagi sa atong kamatayon nga wala sa oras o pinaagi sa Iyang kalit nga pag-abot—unsa may atong buhaton karon? Unsa man nga mga pagkumpisal ang atong buhaton? Unsa nga mga binuhatan ang atong undangon? Unsa nga mga problema ang atong husayon? Unsa nga pagpaysayo ang atong ihatag? Unsa nga mga pagpamatuod ang atong ipaambit?

Kon kita mobuhat niining mga butanga, nganong dili man karon? Nganong dili man mangita og kalinaw samtang maangkon pa ang kalinaw?

Ang dautan nga kaniadto diha ra sa usa ka dapit ug tinabonan sama sa usa

ka hubag karon gihimo na nga legal ug giparada sama sa usa ka bandera. Ang pinaka batakang sukaranan ug depensa sa sibilisasyon gikadudahan o giataki. Ang kanasuran misalikway sa ilang relihiyosong kapanulundan. Ang kaminyoon ug mga responsibilidad sa pamilya gipadaplin ingon nga babag sa personal nga kalipay. Ang mga salida sa sine ug mga magasin ug mga telebisyon nga moumol sa atong kinaiya napuno sa mga istorya o mga imahen nga nagpakita sa mga anak sa Dios ingon nga matukubon nga mga hayop o, samot pa, isip nga walay hinungdan nga mga nilalang nga nangita og labaw lang og gamay sa personal nga katagbawan. Ug daghan kaayo kanato midawat niini isip kalingawan.

Ang buotan, ang tinuod, ug ang maayo giilisan sa walay ayo, sa “bahala na” ug sa walay hinungdan nga hulhog sa personal nga kagustohan. Dili ikatingala, kadaghanan sa atong kabatan-onan ug mga dagko nasugamak sa pornograpiya, pagano nga pagpatusok sa mga lawas, hinakog nga buhat sa pagtagbaw sa kaugalingon, bakakon nga mga binuhatan, hilas nga sinuluban, mahugaw nga sinultihan, ug makapakubos nga mga pagpatuyang sa lawasong kalipay.

Kining tanan mangil-ad sa mata sa atong Langitnong Amahan, kinsa nagmahal sa tanan Niyang mga anak ug nagdumili sa tanang binuhatan nga makababag ni bisan kinsa sa pagbalik ngadto sa Iyang atubangan.

Unsa ang kahimtang sa atong personal nga pagpangandam para sa kinabuhing dayon? Ang mga tawo sa Dios kanunay gayud nga mga tawo sa pakigsaad, lakip na sa sagrado nga mga saad nga gihimo nato sa mga tubig sa bunyag, sa pagdawat sa balaan nga priesthood, ug sa sulod sa mga templo sa Dios. Kita

ba mga tigsaad pero dili motuman ug mga tumutuo pero dili mohimo?

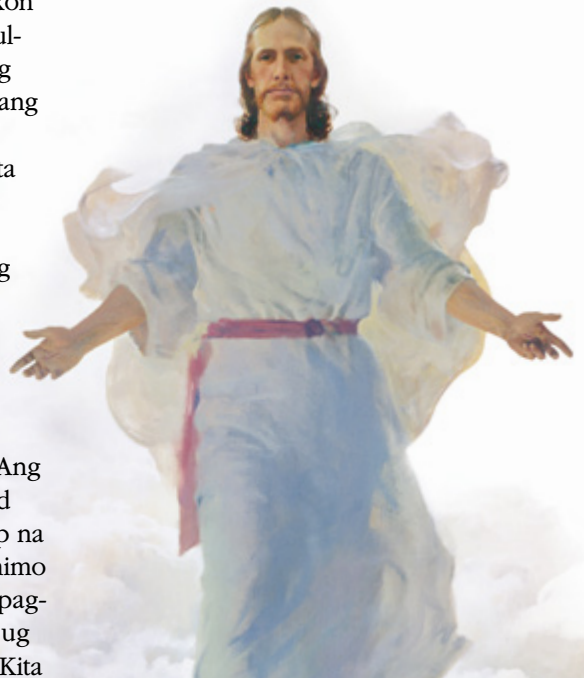
Nagsunod ba kita sa sugo sa Ginoo, “Barug kamo sa balaan nga mga dapit, ug ayaw pagbalhin, hangtud ang adlaw sa Ginoo moabut; kay tan-awa, kini moabut sa labing madali?” (D&P 87:8).

Gipalibutan kita sa mga hagit sa tanang paagi (tan-awa sa 2 Mga Taga-Corinto 4:8–9). Pero uban sa hugot nga pagtuo sa Dios, kita misalig sa mga panalangin nga Iyang gisaad niadtong kinsa mosunod sa Iyang mga kasugaoan. Masaligon kita sa kaugmaon, ug kita nangandam alang sa umaabot.

“Busa,” ang Manluluwas misulti nato, “pagmatinud-anon, mag-ampo kanunay, nga ang inyong mga lampara maandam ug magsiga, ug ang lana anaa kaninyo, nga kamo andam sa pag-anhi sa Pamanhonon—

“Kay tan-awa, sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, Ako moingon nganha kaninyo, nga Ako moabut sa labing madali” (D&P 33:17–18). ■

Gikan sa pakigpulong sa Abril 2004 nga kinatibuk-ang komperensya.

DETALYE GIKAN SA ANG IKADUHANG PAG-ANHI, NI HARRY ANDERSON.

ANG AKONG GASA SA PASKO

Unsay akong ikahatag sa Manluluwas niining tuiga?

Ni Dustin Ward

Ang akong kasagaran nga lugar sa ninth-grade sa seminary tua sa luyong bahin, diin ako makaistorya ug maka-komedyas sa akong higala. Nagpalista lang ko sa seminary tungod kay dunay bakante sa akong iskedyul. Gitanyag ang seminary panahon sa tingklase diin ako magpuyo, ug ang magtatambag sa eskwelahan misugyot nga mokuha ko og seminary kay ako usa ka Santos sa Ulahing Adlaw. Nakaila ko sa pangalan sa magtutudlo, apan mao ra kana ang akong nakat-unan sa klase.

Dayon usa ka adlaw wala diha ang akong higala, mao nga naproblema ko: Wala koy kakomedyahan. Unsaon nako pagpalabay sa panahon? Sa kahadlok, akong gibuhay ang bugtong laing opsyon—ang pagpaminaw. Mao kadto ang unang panahon nga ako naminaw sa magtutudlo.

Sa akong paghinumdom, wala koy nahinumdoman nga pulong nga iyang gisulti nianang adlaw, apan nakahinumdom ko nga nadani. Mibalik ang akong higala pagkasunod adlaw, apan imbis mangomedyas, naminaw ko ug nadani pag-usab.

Sa katapusan mibalhin ko gikan sa luyo sa kwarto ug milingkod sa atubangan, diin mas makapaminaw ako. Wala nay klase nga milabay diin ako walay gibati nga tumang kaikag sa leksyon o sa mga estudyante kinsa nagpaambit sa ilang mga pagpamatuod.

Nalingaw ko pag-ayo sa seminary nga nagpalista ako pag-usab pagkasunod tuig. Nabunyagan ko sa otso anyos pa apan wala gyud makaadto sa simbahan. Apan dunay nausab usa ka adlaw sa Disyembre sa wala pa ang bakasyon sa Pasko. Ang magtutudlo midapit namo sa pagduol sa atubangan sa kwarto ug mosulti unsa nga gasa ang among ikahatag ni Kristo nianang tuiga.

“Walay usa ang mohimo niini,” sa akong pagtuo. Apan, sa akong kasurprisa, ang mga estudyante tagsa-tagsa nga miduol sa atubangan sa klase. Ang uban mihilak, ang uban

mipaambit og mga tumong nga ilang gihimo, ug ang uban miistorya. Dili ako makatuo niini.

Nagdagan ang oras. Ako na lang ang wala pa moduol. Wala lang ko kabantay, naglakaw na ko. Wala koy ideya unsay akong isulti. Dayon, uban sa kurog nga tingog, miingon ko, “Karong tuiga alang sa adlawng natawhan ni Kristo, mosugod na ako sa pagsimba.”

Gikan nianang adlaw, nagsugod na ako sa pagsimba isip akong gasa sa Manluluwas. Ang nakanindot mao nga ako ang nakadawat sa gasa. Ang pagbalik sa simbahan naka-pausab sa akong kinabuhi, ug kining tanan nagsugod sa adlaw nga ako mihunong sa pagtabi aron maminaw ug motugot sa Espiritu sa pagtandog sa akong kasingkasing.

Ang Espiritu namulong gihapon ngari nako. Ang buhaton lang nako mao ang paghunong aron maminaw—ug dayon mosunod. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

ANDAM NA NGA MOPADAYON SA UNAHAN

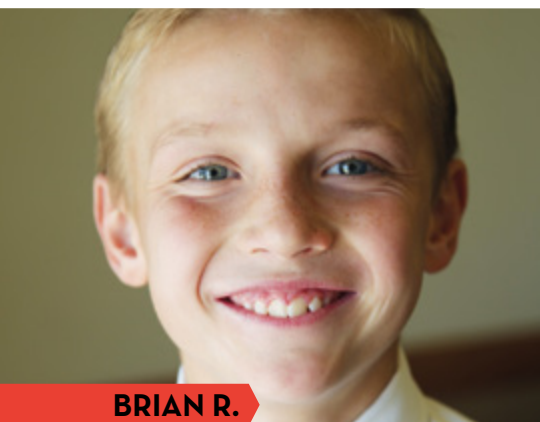
NODOKA T.

JOSH W.

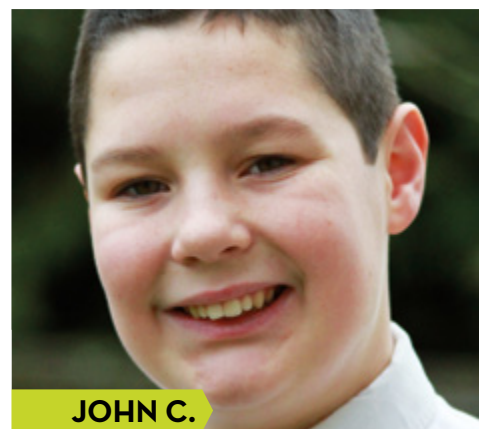
GRACE S.

BRIAN R.

AÏOLAH UG EVALINE V.

JOHN C.

Pagbalhin gikan sa Primary ngadto sa Young Men o Young Women? Susiha kini nga mga ideya gikan sa pito ka 12 anyos kinsa naghimo niana nga transisyon.

Ni Richard M. Romney, Mga Magasin sa Simbahan ug Mickey Shimomiya, Tokyo, Japan

Kamo hapit na mag-12 anyos. Ang kinabuhi puno sa mga kausaban. Sa simbahan, ikaw mobalhin gikan sa Primary ngadto sa Young Men o Young Women. Kana nagpasabut sa paghimo og mga tumong, paghatag og serbisyo, pag-andam alang sa templo, pagkat-on og dugang mahitungod sa ebanghelyo. Apan ayaw kabalaka! Ang uban nga miagi usab sa samang butang miingon nga nindot kini.

Magtinabangay

Si Aiolah V. sa France 12 anyos nga Beehive. Mao usab ang iyang igsoong babaye nga si Evaline, nga mag-13 anyos human sa sunod bulan. “Nalipay ko nga ang akong igsoong babaye anaa aron sa pagtabang nako sa pagbalhin gikan sa Primary ngadto sa Young Women,” miingon si Aiolah.

Usa sa ilang paborito nga mga butang mao ang Personal nga Kauswagan, apan sa dihang mibasa sila og usa ka tumong, nangatawa sila. “Pagkat-on sa pagpatukar og instrumento sa musika,” miingon kini.

“Nakapatukar na mi sulod sa daghang mga tuig,” miingon si Evaline. Apan sila nakig-istoriya sa ilang inahan. Mitabang siya nila nga makakita nga ilang magamit ang musika sa pagtuman sa laing tumong: ang pagserbisyo.

Si Aiolah ug Evaline karon nag-andam sa pagpasundayag diha sa mga sakrament miting ug sa mga gabii sa talento, maghimo og konsyerto alang sa mga bata ug mga senior, ug moduyog sa mga misyonaryo kon sila manganta.

“Ang Personal nga Kauswagan nindot,” miingon si Evaline. “Makapabuhat kini unsay inyong gusto ug mobuhat og bag-ong mga butang usab.”

Pangutana

Ang dose anyos nga si Brian R. sa Arizona, USA, nag-andam sa pagpasa sa sakrament alang sa unang higayon. Dili siya gusto nga masayop, mao nga mihangyo siya sa ubang mga tighupot sa Aaronic Priesthood sa iyang ward aron sa pagpasabut kaniya.

“Maayo kaayo sila,” miingon siya. “Misulti sila nako asa mobarug, asa moadto, ug unsaon sa pagpasa sa mga tray.”

Apan ang mas importante, sila mipahinumdom kaniya nga magpakita og balaang pagtahud. “Kinahanglan tang mahinumdom sa Manluluwas samtang atong ipaambit ang sakrament,” miingon si Brian. “Kon kita dunay balaang pagtahud, makatabang kini sa uban sa paghinumdom usab Kaniya.”

Nakat-on si Brian nga ang uban malipayon sa pagtabang kaniya sa pagpasabut sa iyang mga katungdanan ug sa pagkat-on sa paghimo niini nga maayo. “Pangutana lang,” siya miingon. “Ang pagbalhin gikan sa Primary ngadto sa Young Men mas sayon kay sa imong hunahuna.”

Pakig-amigo og Bag-ong mga Higala

“Nakulbaan ko sa dihang ang magtatambag midapit nako nga moadto sa kamping sa Young Women sa stake sa unang higayon,” miingon si Nodoka T. sa Okinawa, Japan. “Ako nakahukom nga magampo. Human sa akong pag-ampo ako mibati og kakomportable, busa mihukom ako sa pag-adto.

“Gikan sa unang adlaw, ako nakaamigo og bag-ong mga higala. Ang batan-ong mga babaye mga buotan kaayo ug mabination kanako; sa wala madugay nawala ang akong kahadlok. Ug ako nakakat-on sa paglimpyo sa tubig, paghigot, paghimog bendahe, pagpahigayon og rescue breathing, ug sa pagpangita og makaon nga mga tanom!”

Mibati nga Giabi-abi

“Ang akong unang adlaw sa Young Women mao ang akong adlawng natawhan,” miingon si Grace S. sa Arizona, USA. “Nagkaguliyang sila mahitungod niini, apan human niana nagmabination na sila. Ila kong gipabati nga giabi-abi ko.”

Ang iyang adviser usab miabi-abi niya. “Siya naghisgot sa mga butang nga iyang gibuhat sa dihang anaa pa siya sa Young Women,” miingon si Grace. “Ug ganiron niya ang booklet sa Personal nga Kauswagan sa matag usa namo, aron sa pagsiguro nga kami nakasabut.”

Pagkat-on, Pagtudlo, ug Pagpakigbahin

Isip usa ka bag-o nga deacon, si Josh W. sa Utah, USA, gihangyo nga motudlo og leksyon kabahin sa pagkahimong disipulo. “Nabasa nako ang kasulatan kabahin ni Pedro ug sa uban nga nangisda. Ilang gisu-layan ang usa ka bahin sa sakayan ug walay nakuha,” miingon si Josh. “Dayon ang Manluluwas misulti nila sa pagpangisda sa pikas nga bahin, ug nakakuha sila og daghang mga isda (tan-awa sa Lucas 5:5–11 ug Juan 21:6–11). Mao nga sa akong mga leksyon, gibasa namo kana. Dayon gihisgutan namo kon sa unsa nga paagi mahisama kini alang namo. Kon kita mosalig lang sa atong kaugalingon, magkaproblema kita. Apan kon kita maminaw sa Ginoo, motabang Siya nato.”

Miingon si Josh nga ang pagkat-on, pagtudlo, ug pagpakigbahin importante sa Young Men. “Sa Primary daghan kitag makat-unan ug dunay

daghang mga kalihokan, miingon siya. “Karon daghan ang atong nakat-unan *ug* gipakigbahin. Kana nagpasabut sa *pagbuhat* og daghan sa unsay atong nakat-unan.” Sama pananglit, human sa usa ka leksyon sa priesthood, giimbitar ni Josh ang usa ka higala kinsa wala na makasimba sa dugayng panahon. “Ang iyang mga ginikanan motrabaho sa mga Dominggo, mao nga dili siya makasimba. Apan giingnan nako siya nga mahimong mokuyog siya nako.”

Nagkat-on si Josh sa katuyoan sa Young Men ug Young Women. “Mao ang pagpakita nato sa unsang paagi nga mahimong mas sama sa Manluluwas,” miingon siya. Nasayud siya nga ang panawagan sa “pagduol ngadto ni Kristo” nagpasabut sa pagsubay sa usa ka dalan nga nagsugod sa bunyag ug kumpirmasyon, mopadayon padulong sa templo, ug mosangpot ngadto sa kinabuhing dayon

“Andam na ako nga mopadayon,” miingon siya. ■

NAGTINABANGAY SA KATUNG DANAN NGADTO SA DIOS

Ang dose anyos nga si John C. ug ang Aiyang amahan sa kasagaran magtinabangay sa pagtrabaho sa mga proyekto. Sama pananglit, ilang gitahi ang patch sa mga habol nga ilang gamiton kon sila magkamping. Ang mga patch gikan sa laing-laing mga kamping ug mga kalihokan nga ilang natambongan didto sa British Columbia, Canada, diin sila magpuyo.

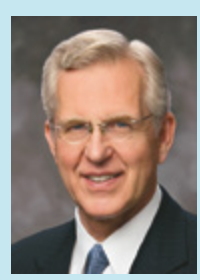
“Dako kaayog tabang si Papa,” miingon si John. “Dili nako mahunahuna ang paghimo sa mga proyekto sa Simbahan nga wala siya.”

Sa dihang si John nag-12 anyos ilang giribyu ang booklet sa Katungdanan ngadto sa Dios. Sa wala madugay sila miabut sa bahin sa seksyon sa Deacon nga “Pagsabut sa Doktrina”. “Mipasabut si Papa nako mahitungod sa mga yawe ug awtoridad sa priesthood,” miingon si John. Ug kana nakatabang ni John sa pagtuman sa usa sa mga kinahanglanon.

“Kon maghimo mo sa Katungdanan ngadto sa Dios,” miingon si John, “patabanga ang inyong papa. Ang akong papa daghan na kaayog natabang nako.”

LINAIN NGA SAKSI

Ni Elder D. Todd Christofferson

Sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

Ang mga sakop sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles gitawag nga linain nga mga saksi ni Jesukristo.

Namatay ug Nabanhaw ba gayud si Jesus?

Oo
Ako nagbarug nga usa ka saksi nga si Jesus sa Nazaret mao ang nabanhaw nga Manunubos.

Siya ang Tiglalang sa yuta.

Ang Iyang mga milagro tinuod.

Siya moanhi pag-usab.

Ang Iyang grasya tinuod, nagtugot sa tanang mga tawo sa paghinulsol ug mahimong limpyo.

Adunay pagkabanhaw sa tanan.

Gikan sa "Ang Pagkabanhaw ni Jesukristo," Liahona, Mayo 2014, 111-14.

DETALE GIKAN SA SIYA NABANHAW, NI DEL PARSON; DETALYE GIKAN SA SI JESUS WAG-AYO SA BUTA, NI CARL HEINRICH BLOCH; AWG PAGKAYAB, NI HARRY ANDERSON; DETALYE GIKAN SA ANG BABAYE MGA MANAPAW, NI HARRY ANDERSON; LITRATO SA MGA BULAK PINAAGI SA ISALIDRR/STOCK/THINKSTOCK

Atong Hinumduman ug Simbahon ang Atong Manluluwas, si Jesukristo

Ni Erin Sanderson ug Jean Bingham

Niadtong dugay nang panahon nang Langitnong Amahan misulti sa Iyang mga propeta mahitungod sa talagsaong gasa nga Iyang ipadala ngadto sa tibuok kalibutan. Kana nga gasa mao ang Iyang kaugalingong Anak, nga si Jesukristo, kinsa moanhi sa yuta aron mahimong atong Manluluwas. Mopakita si Jesus nato sa paagi sa pagpuyo aron kita makabalik ngadto sa Langitnong Amahan. Ang mga propeta nagpaabut uban ang tumang kalipay sa panahon nga si Jesus natawo.

Sa dihang ang mga anghel misulti sa mga magbalantay sa karnero duol sa Bethlehem nga ang espesyal nga bata kinsa mao ang Anak sa Dios natawo, mibati sila og tumang kalipay. Nagdali sila aron makita ug mosimba Kaniya.

Sa Amerika, ang mga Nephite nasayud nga Siya natawo sa dihang ang kalangitan nagpabilin nga mahayag sa tibuok gabii bisan og misalop na ang adlaw. Sila usab mibati og tumang kalipay ug nagpasalamat sa Langitnong Amahan alang sa gasa sa Iyang Anak.

Sa atong panahon atong hinumduman ug saulogon ang pagkahimugso ni Jesukristo panahon sa Pasko. Gipakita nato ang atong

KASULATAN

• Juan 14:6

kalipay ug pasalamat alang sa gasa sa atong Manluluwas pinaagi sa pagsunod sa Iyang ehemplo sa paghatag og gugma ngadto sa uban sa daghang mga paagi kutob sa atong mahimo. ■

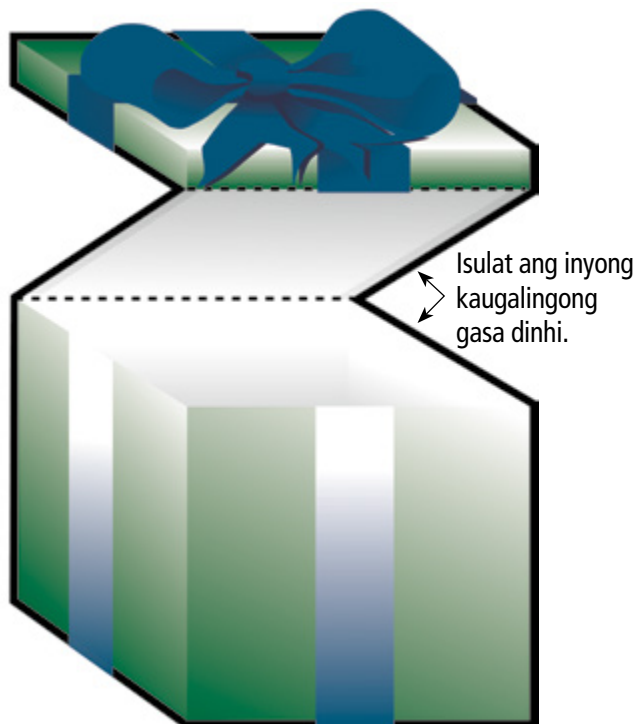
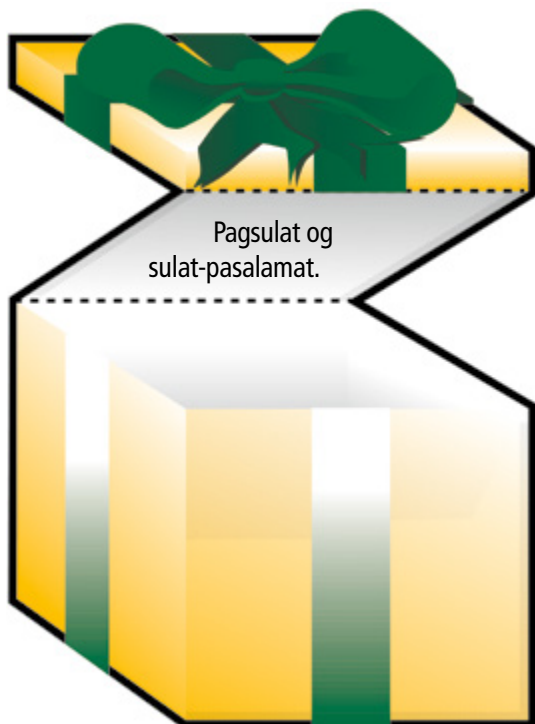
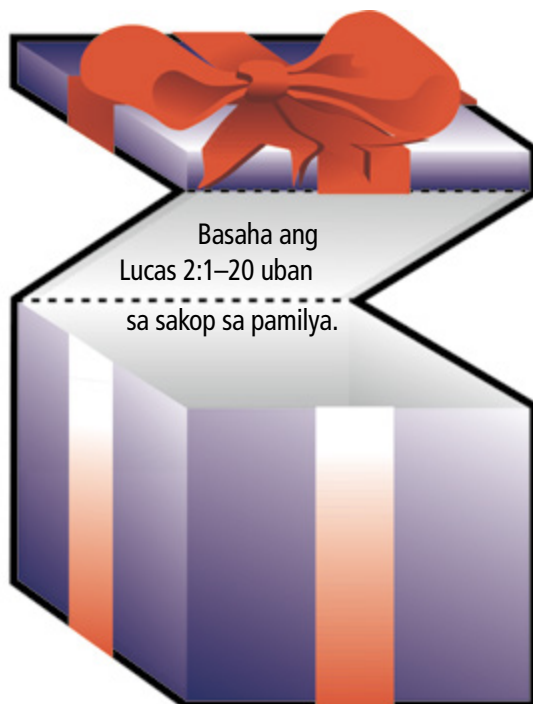
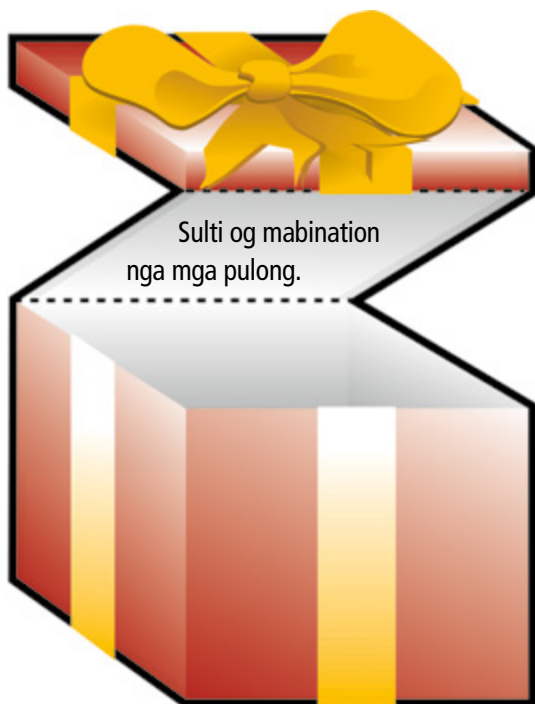
Ang mga tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

MGA IDEYA ALANG SA PANAG-ISTORYA SA PAMILYA

Hisguti ang daghang mga paagi nga si Jesukristo nagpakita og gugma. Isip usa ka pamilya pagpili og pipila ka mga paagi sa pagpakita og gugma ngadto sa uban panahon sa Disyembre isip paagi sa paghinumdom og pagsunod sa ehemplo ni Jesukristo.

MGA GASA SA GUGMA

Guntinga ang mga kahon sa gasa subay sa baga nga mga linya. Isulat ang inyong kaugalingong gasa nga kalihokan diha sa blangko. Pil-a subay sa wala magsumpay-sumpay nga mga linya; ug ipapilit ang mga tabon. Lungagi ang ibabaw sa matag gasa ug butangi og lambo. Ibitay ang gasa diin makita ninyo kini. Matag pila ka adlaw, ablihi ang "gasa" ug buhata ang kalihokan sa sulod. Hinumdumi, nga makahatag kamo niini nga gasa sa tibuok tuig!

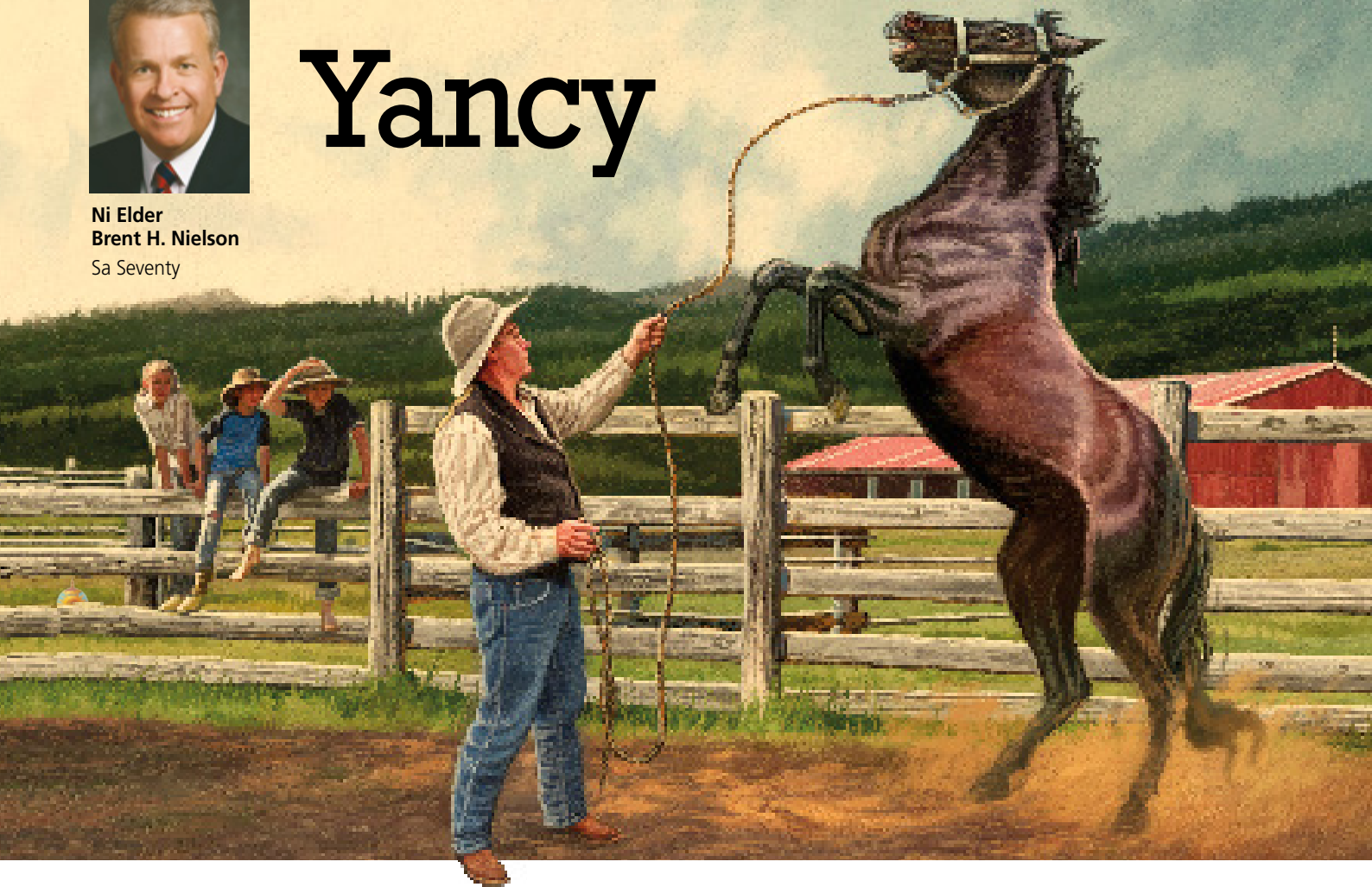

Makaprinta mo og dugang nga mga kopya niini nga kalihokan sa liahona.lds.org.

Ni Elder
Brent H. Nielson
Sa Seventy

Yancy

“Ug karon ako manghinaut nga kamo magpaubos, ug magmasi-nugtanon ug magmalumo” (Alma 7:23).

Ang akong mga igsoon ug ako gusto gyud og kabayo. Sa dihang ako nag-edad og 9 o 10 anyos, ang akong papa mipalit og matahum nga bayeng kabayo. Ginganlan namo siya og Yancy. Nalipay kaayo mi nga nakabaton niining kabayo, apan siya wala mabansay nga dunay mosakay niya. Bata pa kaayo mi nga maoy mohimo sa lisud nga trabaho sa pagbansay sa usa ka kabayo, mao nga ang akong papa mihangyo og usa ka higala nga daghan og nahibaloan mahitungod sa kabayo sa

pagtabang sa pagbansay ni Yancy.

Pirme ming moadto sa balilihan aron motan-aw ni Yancy. Dili na mi makahulat sa adlaw nga kami makasakay niya. Apan bisan giunsa na lang ni bisan kinsa, walay makabansay ni Yancy. Dili kini mopatuo. Wala gayud kami makasakay niya.

Usa ka adlaw niana ang higala sa akong papa misulay sa pagsakay niya diha sa usa ka parada. Samtang si Yancy ug ang nagsakay niya nagsubay sa dalan, si Yancy misuki ug mipatid sa nagsakay ug misugod sa pagdagan agi sa siyudad. Nagpataka na lang og dagan si Yancy nga nasamad ang iyang tiil sa usa ka fire hydrant. Akong gigu-kod si Yancy ug nakit-an siya nga

nagbuy-od sa dalan sa kasakit.

Naguol ko. Gimahal namo si Yancy. Kon nagmasulundon lang unta siya sa iyang tigbansay, malipayon unta siya nga kabayo uban sa nindot nga kinabuhi. Apan si Yancy dili maminaw ug mosunod sa iyang agalon. Hinoon karon nasamdan siya ug nagbuy-od sa tunga-tunga sa dalan.

Ang istorya ni Yancy nagtudlo nako sa mga panalangin nga moabut kon kita mosunod sa Agalon, ang atong Manluluwas nga si Jesukristo. Kon kita mabination ug malumo ug mapainubsanon, magmalipayon kita kon atong tugutan ang Manluluwas sa paggiya nato. ■

ATONG PAHINA

Sa miaging tuig ang akong pamilya ug ako mikuyog sa among ward ngadto sa templo sa Switzerland sulod sa upat ka adlaw.

Sa Sabado sa buntag, sa wala pa kami mobalik ngadto sa Italy, usa ka bangaw ang migawas.

Saria C., edad 10, Italy

Nagbuhat mi og mga family tree sa kaliho-kan sa Primary.

Las Heras Ward, Argentina

Kini mao ang akong unang Basahon ni Mormon. Karon nga makabasa na ko og pipila ka pulong, makabasa na ko sa mga kasulatan.

Anna L., edad 5, Brazil

Sa miaging tuig among nahimo ang among unang pasundayag sa Primary sa sakrament miting sukad. Walay kuryente sa semana panahon sa among pagpraktis, apan nanganta ug namulong gihapon kami.

Vientiane Branch, Laos

Ako si Minna gikan sa Sweden

Hallå,
Vänner!*

*"Hello, mga higala!" sa Swedish

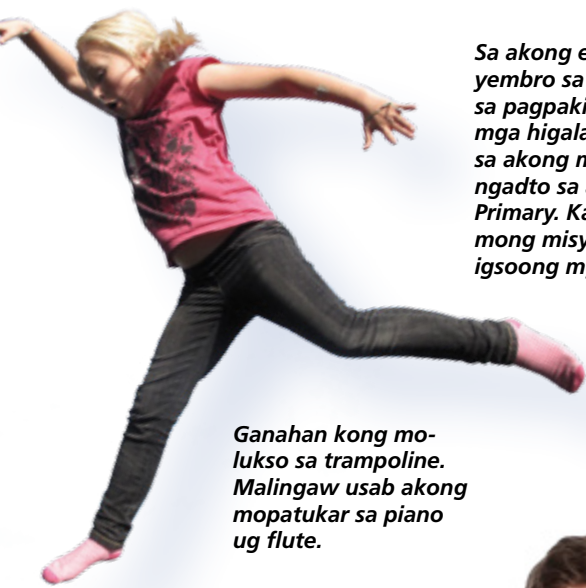
Gikan sa usa ka interbyu
ni Amie Jane Leavitt

Ganahan ba kamong magpuyo sa usa ka balay nga eskwelahan? Si Minna ug ang iyang pamilya nagpuyo sa probinsya sa habagatang Sweden. Ang ilang balay usa kanhi ka eskwelahan daghang mga tuig na ang milabay. Miingon siya nga ang labing nindot nga bahin mao nga ang balay adunay kwarto nga dako kaayo alang sa daghang mga tawo. Sa Disyembre, ang pamilya ni Minna moimbitar sa mga silingan, mga higala, ug pamilya alang sa espesyal nga "pagpanganta." Mga 80 ka tawo ang moanha aron manganta sa mga kanta sa Pasko. Dayon malingaw sila sa pagpangaon sa dili pa ang tanan mobalik ngadto sa mabugnaw nga panahon sa tingtugnaw sa Scandinavia. ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

Mao kini ang dakong kalbasa nga akong gipupo sa among tanaman.

Sa akong eskwelahan ako lamang ang miyembro sa Simbahan, mao nga mosulay ko sa pagpakigbahin sa ebanghelyo sa akong mga higala. Dad-on nako kanunay ang pipila sa akong mga higala gikan sa eskwelahan ngadto sa akong mga adlaw sa kalihokan sa Primary. Kana nagpasabut nga ako nahimong misyonaryo karon, sama sa akong igsoong mga babaye.

Ganahan kong molukso sa trampoline. Malingaw usab akong mopatukar sa piano ug flute.

Nag-edad ako og 10 anyos ug ang kamanghuran sa 9 ka mga anak sa akong pamilya. Duha sa akong igsoong mga babaye nagmisyon—ang usa sa France ug ang usa Temple Square sa Utah.

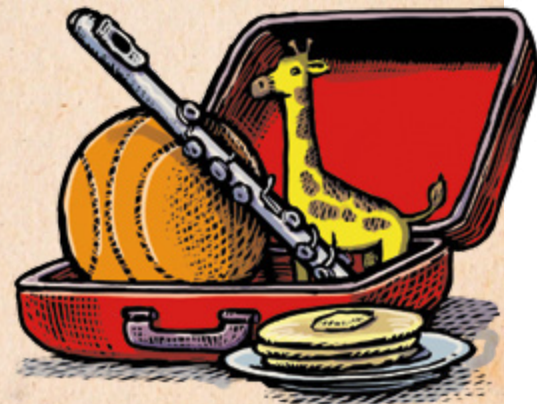
Usa sa akong paborito nga buhaton uban sa akong pamilya mao ang pagdrayb ngadto sa capital sa Sweden sa Stockholm. Ganahan kong mobisita sa akong mga apohan ug ubang mga paryente nga nagpuyo didto.

Ang akong pamilya ganahang mag-swimming. Sa ting-init [summer], mangadto mi sa linaw duol sa among balay. Sa tingtugnaw [winter], mangadto mi sa pasilidad nga dunay daghang mga pool ug mga waterslide.

GUSTO KO NGA MAKITA ANG TEMPLO

Ang Stockholm Sweden Temple duol sa balay sa akong mga apohan. Kini nga templo adunay espesyal nga dapit sa akong kasingkasing. Usa ka higayon ang akong papa ug ako naglakaw-lakaw sa nataran niini. Naghisgot mi mahitungod sa templo ug unsaon nga ako makasulod niini sa umaabut.

ANDAM NA NGA MOADTO!

Ang bag ni Minna gisudlan na sa iyang paborito nga mga butang. Asa niining mga butanga ang inyong isulod sa inyong bag?

Ang Unang Pasko

Ni Jenn Wilks

Mahimo ninyo kining dramahon sa inyong pamilya, mga higala, o klase sa Primary. Basaha sa Lucas 2:1–16 sa pagtabang ninyo nga maandam.

MGA KARAKTER

Maria

Jose

Tigbantay sa balay

Magbalantay sa karnero 1

Magbalantay sa karnero 2

Anghel

MGA COSTUME:

Himoang yano ang mga costume: kupo alang ni Jose, scarf alang ni Maria, ug sungkod alang sa mga magbalantay sa karnero.

PROPS:

Habol nga itabon sa duha ka nag-atbang nga mga lingkuranan alang sa kamalig

gagmay nga mga unlan nga mag-representar sa kamero

usa ka monyeka o gilukot nga habol nga mag-representar sa bata nga si Jesus

Kanta: “Pag-adto ni Jose sa Bethlehem,” unang bersikulo (*Songbook sa mga Bata*, 38).

Maria: Manghinaut ko nga makakita dayon kita og lugar nga kapuy-an. Taud-taod na kita nga nagbiyahe.

Jose: Adunay balay sa unahan. Hulat dinhi ug pahulay samtang akong susihon kon duna bay lawak alang kanato.

[*Gitabangan ni Jose si Maria sa paglingkod ug dayong nanuktok sa “pultahan.” Mitubag ang tigbantay sa balay.*]

Tigbantay sa balay: Unsay imong tuyo?

Jose: Nangita ko og lugar nga kapuy-an. Ang akong asawa ug ako gikan sa layo, ug nagkinahanglan kami og lugar nga katulgan.

Tigbantay sa balay: Pasayloa ko, apan puno ang balay.

Jose: Palihug, wala ka bay mahimo sa pagtabang namo? Ang akong asawa hapit na manganak.

Tigbantay sa balay: Tingali pwede ra mo sa kamalig. Mao na lang ang bakante.

Jose: Salamat. Buotan kaayo ka.

[*Mibalik si Jose ngadto ni Maria ug mitabang kaniya sa pagbarug.*]

Jose: Wala nay lawak sa balay, apang ang tigbantay sa balay miingon nga makatulog kita sa kamalig.

IDEYA:

Pakantaha ang mga nanambong sa kanta uban sa mga karakter.

[*Ang mga magbalantay sa karnero nagbantay sa ilang karnero. Ang anghel miabut, ug ang mga magbalantay sa karnero miluhod.*]

Magbalantay sa karnero 1: Kinsa ka?

Magbalantay sa karnero 2: Palihug ayaw kamig unsaa.

Anghel: Ayaw kahadlok. Nagdala ako og maayong balita! Karong gabhiona ang Anak sa Dios natawo didto sa Bethlehem. Inyong makita ang bata nga naghigda sa usa ka pasungan.

Magbalantay sa karnero 1: Manglakaw kita karon ug motan-aw niini nga bata.

Anghel: Himaya sa Dios sa kalangitan, ug sa yuta panagdait sa mga tawo nga iyang gikahimut-an.

Kanta: “Kabitoonan Misanag” (*Songbook sa mga Bata*, 24).

[*Ang mga magbalantay sa karnero miadto sa balay ug nanuktok sa*

“pultahan.” Mitubag ang tigbantay sa balay.]

Magbalantay sa karnero 2: Mianhi kami aron motan-aw sa batang Jesus.

Magbalantay sa karnero 1: Usa ka anghel misulti namo nga Siya maghigda sa usa ka pasungan.

Magbalantay sa karnero 2: Nasayud ba ikaw hain Siya?

Tigbantay sa balay: Usa ka bata natawo sa akong kamalig karong gabhiona. Itudlo nako kaninyo ang agianan.

[*Ang mga magbalantay sa karnero misunod sa tigbantay sa balay paingon sa kamalig, diin si Jose ug Maria naglingkod tupad sa pasungan diin ang batang si Jesus anaa sa sulod.*]

Magbalantay sa karnero 1:

Tinuod kini: Tinud gayud nga adunay bata nga naghigda sa usa ka pasungan, sama gayud sa gisulti sa mga anghel nga aduna.

IDEYA:

Pagbutang og dakong papel nga bitoon sa usa ka tukog ug ibutang kini ibabaw sa kamalig.

Magbalantay sa karnero 2: Mao gayud kini ang Manluluwas, si Kristo ang Ginoo.

[*Ang mga magbalantay sa karnero ug ang tigbantay sa balay nangluhod libut sa pasungan.*]

Kanta: “Silent Night” (*Hymns*, no. 204). ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

Tan-awa ang Sulod!

Ni Sophia C., edad 9, Brazil

Sa wala pa ang Pasko ang akong mga ginikanan mipalit og usa ka kahon nga puno sa mga kopya sa Basahon ni Mormon aron ihatag ngadto sa mga tawo. Mao kadto sa dihang nakaideya ako sa pagdala og pipila ngadto sa eskwelahan ug

ihatag kini isip regalo ngadto sa tulo nako ka mga magtutudlo.

Sa dihang miabut ko sa klasrom sa musika, akong nakita ang akong magtutudlo sa musika ug naghuhuna, “Sige, Sophia. Ihatag ang usa ngadto kaniya!” Hinay akong

milakaw paingon sa akong magtutudlo. Apan wala akoy kaisug sa paghatag kaniya sa libro.

Miadto ko sa daplin sa kwarto ug hilom nga miampo. “Langitnong Amahan, mohangyo ko Nimo sa pagtabang nako sa paghatag niini nga libro ngadto sa akong magtutudlo.” Sa dihang nahuman ako sa pag-ampo, akong gibati nga kinahanglang akong ihatag ang libro ngadto kaniya. Sa kalit nakabaton ako og kaisug.

Miduol ako kaniya. Mitan-aw siya nako, ug akong gihatag niya ang Basahon ni Mormon ug miingon, “Teacher, gimahal ko ikaw gikan sa kahiladmang bahin sa akong kasingkasing, ug gusto kong mohatag niining Basahon ni Mormon!”

Iya kining gikuha ug gitan-aw ang hapin. “Tan-awa ang sulod!” miingon ko. Iyang nakita nga misulat ko og pipila ka mga pulong.

Gigakos ko niya ug miingon, “Oh, Sophia, salamat sa paghatag niini kanako!”

Human ako makalingkod, iyang gisultihan ang klase, “Tan-awa unsay gihatag ni Sophia kanako. Basahon nako kini atol sa mga holiday!”

Sa dihang nakauli na ko, midagan ko paingon sa akong inahan ug miingon, “Tag-ana unsa! Gihatagan nako ang akong magtutudlo og Basahon ni Mormon.”

Mipahiyom siya ug miingon, “Nindot kana! Usa ka ka nindot nga ehemplo kanako, Sophia.”

Nakahukom kami nga mag-ampo aron magpasalamat sa Langitnong Amahan sa paghatag nako og kaisug sa paghatag sa akong magtutudlo sa Basahon ni Mormon. ■

David ug Goliath

1 Samuel 17

Ipapilit kini nga pahina ngadto sa baga nga papel o karton. Dayon guntinga ang mga tawo-tawo ug ibutang kini sa mga tukog o bag nga papel. Magamit ninyo kini sa pagdrama-drama sa inyong paborito nga mga istorya sa Daang Tugon. ■

Goliath

David

David

Usa ka Tipik sa Pasko

*Ang tanang mga regalo giputos ug anaa sa ilawom sa kahoy.
O ang tanan ba gyud?*

Ni Kate Strongin

Gibase sa usa ka tinuod nga istorya

“Malipayong Pasko! Ang kalipay anaa bisan asa!” (Songbook sa mga Bata, 51)

Hapit na gayud ang Pasko. Naghinam-hinam na si Amalie. Sa dili madugay ablihan na niya ang mga regalo ilawom sa kahoy!

Sa family home evening turno ni Mama sa paghatag sa leksyon.

“Nganong mohatag kita og mga regalo sa Pasko?” nangun-tana si Mama.

“Tungod kay adlawng natawhan ni Jesus!” miingon si Amalie.

“Nan dili ba diay kita mohatag og regalo Kaniya?” miingon si Mama.

Gitabangan ni Papa ang igsoong lalaki ni Amalie nga si Noah sa pagbasa sa usa ka kasulatan. Nag-ingon kini nga kon kita moserbisyo sa ubang mga tawo, kita nagserbisyo sa Dios (tan-awa sa Mosiah 2:17).

“Ang pagerbisyo ba sa uban naghatag og regalo ngadto ni Jesus?” miingon si Mama.

Miyango-yango si Noah.

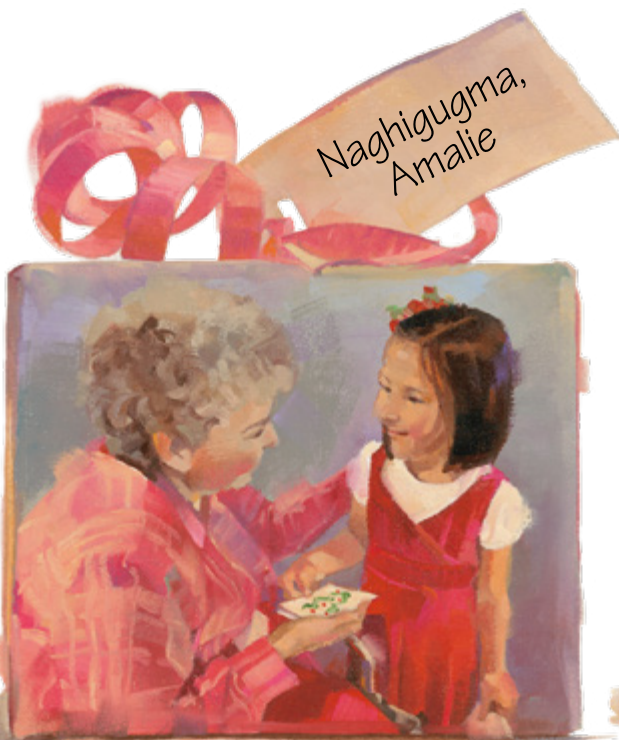
“Unsa pa?”

“Ang pagsunod sa mga sugo,” miingon si Amalie.

“Ang pagpakabuotan,” miingon si Noah.

“Nindot kaayo nga mga ideya!” miingon si Mama. “Karon magdula ta. Mosulti ko og regalo nga gihatag sa usa ka tawo ngadto ni Jesus. Sultihi ko kon nakaila mo kinsa siya. Sugdan nato. Kini nga tawo mihatag og mga kard sa Pasko didto sa care center.”

Gipataas ni Noah ang iyang

Matag Adlaw

kamot. “Si Amalie ang mihimonia!”

“Kini nga tawo nag-home teaching.”

“Si Papa kana,” miingon si Amalie.

Sa wala madugay ilang nahinganlan ang daghang mga regalo nga ila nang nahatag ngadto sa Manluluwas.

“Makahatag kita og regalo kada adlaw,” miingon si Mama.

Pagkasunod buntag panahon na sa paglimpyo sa balay. “Oh dili,” bagulbol ni Amalie. Apan nahinumdom dayon siya.

Ang pagsebisyo sa uban usa ka regalo! Kon motabang siya ni Mama, pareho ra nga nagtabang ni Jesus. Nakakita siya og panapton ug gitrapohan ang mga counter hangtud nga misinaw kini.

Pagkasunod adlaw si Amalie nakakwarta.

“Ang imong ikapulo otso sentimos,” miingon si Mama.

Nahinumdom na usab si Amalie. Ang ikapulo usa ka sugo, mao nga ang pagbayad niini usa ka regalo. Mibutang siya og otso ka sentimos sa

iyang sudlanan sa ikapulo.

Ulahing bahin nianang semana mitabang si Amalie sa pagpunit sa mga unlan. Gilabay kini sa iyang manghud nga lalaki gikan sa lingkuranan. “Laing regalo alang ni Jesus,” miingon siya.

Sa Gabii sa Pasko, si Mama ug Papa misulti ni Amalie nga sila mapasigarbuhon niya. “Ikaw naghatag og mga regalo ngadto ni Jesus sa tibuok semana,” miingon si Papa. “Susama kana nga dunay tipik sa Pasko kada adlaw.” ■

Ang tagsulat nagpuyo sa Utah, USA.

Ni Elder Melvin J. Ballard (1873-1939)

Sa Korum sa Napulog
Duha ka mga Apostoles

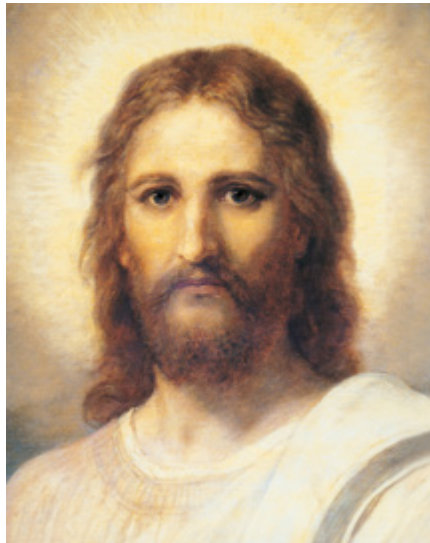
NASAYUD AKO NGA SIYA BUHI

Ihatag nako ang tanan sa akong pagkatawo, ang tanan nga akong gilauman nga mahimo, aron mabati unsay akong gibati!

Ganahan ko nga mamalandong unsay bili niini ngadto sa Langit-nong Amahan sa paghatag nato sa gasa sa Iyang Hinigugmang Anak, kanang takus nga Anak sa atong Amahan, kinsa naghigugma pag-ayo sa kalibutan nga Iyang gihatag ang Iyang kinabuhi aron sa pagtubos sa kalibutan, sa pagluwas nato ug sa pagpakaon nato sa espirituhanong paagi samtang kita naglakaw niini nga kinabuhi, ug sa pag-andam nato sa pag-adto ug sa pagpuyo uban Kaniya sa mahangturong mga kalibutan. . . .

Nahinumdom ko sa usa nako ka kasinatian . . . , nagsaksi sa akong kalag sa katinuod sa kamatayon sa [Manluluwas], sa Iyang Pagkalansang, ug sa Iyang Pagkabanhaw, nga dili gayud nako makalimtan. . . .

. . . Nakita nako ang akong kaugalingon usa ka gabii diha sa mga damgo nga diha nianang sagrado nga building, ang templo. Human sa pag-ampo ug paglipay gipahibalo ako nga duna koy pribelihiyo sa pag-sulod sa usa niadtong mga kwarto, aron mahimamat ang mahimayaong

personahe, ug, sa akong pagsulod sa pultahan, nakita nako, naglingkod sa gipataas nga plataforma, ang labing mahimayaon nga sukad nakita sa akong mga mata o nga sukad akong nasabtan sa tanang mahangturong mga kalibutan.

Sa dihang miduol ko aron mag-paila, mibarug Siya ug miduol nako uban sa gituyhad nga mga kamot, ug mipahiyom Siya samtang hinay niyang gilitok ang akong pangalan. Kon ako mabuhi sulod sa usa ka milyon ang pangidaron ako dili gayud makalimot niadto nga pahiyum. Gigakos ko Niya ug gihagkan, gidap-ig sa Iyang dughan, ug mipanalangin nako, hangtud ang uyok sa akong kabukugan ingon og milanay! Sa dihang nahuman na Siya, miluhod ko sa Iyang tiilan, ug, samtang giligo nako ang iyang tiil sa akong mga

luha ug mga halok, akong nakita ang mga marka sa mga lansang sa mga tiil sa Manunubos sa kalibutan. Ang akong pagbati nga diha sa Iyang presensya kinsa anaa sa Iyang mga kamot ang tanang mga butang, ang pagbaton sa Iyang gugma, sa Iyang pagbati, ug sa Iyang panalangin mao nga kon ako makadawat nianang natilawan na nako, ihatag nako ang tanan sa akong pagkatawo, ang tanan nga akong gilauman nga mahimo, aron mabati unsay akong gibati!

. . . Akong nakita si Jesus dili karon diha sa krus. Wala nako makita ang Iyang agtang nga gitusukan og mga tunok ni ang Iyang mga kamot nagisi sa mga lansang, apan nakita nako Siya nga nagpahiyom uban sa gituyhad nga mga kamot, nag-ingon natong tanan: “Umari kanako” ■

Ang pagkapital gihimong standard.

Gikan ni Bryant S. Hinckley, Sermons and Missionary Services of Melvin Joseph Ballard (1949), 147-57, isip giprinta pag-usab sa “Classic Discourses from the General Authorities: The Sacramental Covenant,” New Era, Ene. 1976, 7-11.

MGA IDEYA

Sa unsang mga paagi si Jesukristo mahimong Kahayag sa Kalibutan?

“[Si Jesukristo] mao ang Kahayag sa Bethlehem, natawo kang Maria, Iyang mortal nga inahan, ug Iyang Amahan, ang Labing Gamhanan nga Dios. . . . Siya ang Kahayag sa Pag-ula nga natuman sa Tanaman sa Getsemani ug sa Golgota, kinsa Siya Mismo midala sa mga sala sa kalibutan, aron ang tanang katawhan makaangkon sa mahangturong kaluwasan. Siya ang Kahayag sa walay sulod nga lubnganan, ang nabanhaw nga Ginoo uban sa mahimayaong lawas ug bukog, kinsa mibugto sa bugkos sa kamatayon ug miangkon sa mahangturong kalamposan ibabaw sa lubnganan. . . . Siya ang *akong* Kahayag, *akong* Manunubos, *akong* Manluluwas—ug kaninyo.”

Elder Robert D. Hales sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles, “Out of Darkness into His Marvelous Light,” *Liahona*, Hulyo 2002, 79, 80.

Anaa Usab Niini nga Isyu

PARA SA MGA YOUNG ADULT

Ang Tubag SA TANANG LISUD NGA MGA PANGUTANA

Si Presidente Uchtdorf mitambag nato sa pagduha-duha una sa atong pagduha-duha sa dili pa kita magduha-duha sa atong pagtuo. Mao nga sa unsa nga paagi kamo moduhaduha sa inyong mga pagduhaduha ug magpadayon sa pagtuo?

p. 44

PARA SA MGA KABATAN-ONAN

ANG MANLULUWAS UG ANG SAKRAMENT

Unsay angay ninyong hunahunaon samtang nag-andam, nanalangin, nagpasa, o nagpaam-bit sa sakrament?

p. 48

PARA SA MGA BATA

Ang Unang Pasko

Himoa nga ang istorya sa Pasko mabuhi pinaagi sa pagdrama niining pagkahimugso ni Kristo!

p. 74